

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน
ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
ในโรงเรียนโสตศึกษา

ปริญญานิพนธ์
ของ
รุ่งระวี ดิษฐเจริญ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา
พฤษภาคม 2549

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน
ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
ในโรงเรียนโสตศึกษา

บทคัดย่อ
ของ
รุ่งระวี ดิษฐเจริญ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา
พฤษภาคม 2549

รุ่งระวี ดิษฐเจริญ. (2549). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการ
ด้วยวิธีการเล่านิทานของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลายในโรงเรียนโสตศึกษา. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (ศิลปศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม :
ศาสตราจารย์ ดร. วิรุณ ตั้งเจริญ, ศาสตราจารย์ศรียา นิยมธรรม.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะ ของนักเรียนที่มีความ
บกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนโสตศึกษา จากการสอนโดยการ
สอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทานโดยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ดังกล่าวในช่วงเวลาก่อนและ
หลังการสอน โดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในระดับ 71 - 90
เดซิเบลขึ้นไป ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ของโรงเรียนเศรษฐเสถียรใน
พระราชูปถัมภ์ กรุงเทพมหานคร 1 ห้องเรียน จำนวน 12 คน โดยกลุ่มประชากรได้รับการสอนศิลปะ
แบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทานดำเนินการสอนเป็นเวลา 4 สัปดาห์ จำนวน 12 คาบ คาบละ
60 นาที สอนวันละ 3 คาบ ทุกวันจันทร์ สัปดาห์ละ 1 วัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แผนการสอนศิลปะโดยใช้วิธีการสอนแบบบูรณาการ
ด้วยวิธีการเล่านิทาน และเกณฑ์การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะโดยการสอนแบบบูรณา
การด้วยวิธีการเล่านิทาน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่ามัธยฐาน พิสัยควอไทล์ และวิธีการ
เปรียบเทียบคะแนนระหว่างก่อนและหลังการทดลองด้วยวิธีของ The Wilcoxon Matched Pairs
Signed - Ranks Test

ผลการศึกษาพบว่า

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนโสตศึกษา หลังได้รับการสอนโดยการสอนแบบบูรณาการด้วย
วิธีการเล่านิทานอยู่ในระดับมาก สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน
ที่ตั้งไว้

A STUDY OF ACHIEVEMENT IN ART THROUGH STORY TELLING OF THE HIGH
SCHOOL HEARING IMPAIRED STUDENTS AT SOTSUKSA SCHOOL

AN ABSTRACT
BY
RUNGRAVEE DITCHAROEN

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Education degree in Art Education
at Srinakarinwirot University

May 2006

Rungravee Ditcharoen. (2006). *A Study of Achievement in Art Through Story Telling of the High School Hearing Impaired Students at Sotsuksa School*. Master Thesis, M.Ed. (Art Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Prof. Dr. Wiroon Tungcharoen, Prof. Sriya Niyomthum.

The purpose of this research was to study the results of art achievement through story telling of the high school with hearing impairment at Sotsuksa school.

The samples for this study consisted of 12 hearing impaired students of Mathayomsuksa 4 who are studying in the second semester of academic year 2005. (at Sethsatian School for the deaf in Bangkok.) Those hearing level are 71 - 90 dB.

The story telling was provided to the sample for 12 periods (60 minutes for a period) in 4 weeks on every Mondays. It took 3 periods in each day.

The One Group Pretest- Posttest design was used in this study. The collected data were analyzed using median, interquartile range and, The Wilcoxon Matched Pairs Signed - Ranks Test.

The result research revealed that :

The art achievement of the high school students with hearing impairment at Sotsuksa school after providing story telling method through activity in class increased significantly at .05 .

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน
ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
ในโรงเรียนโสตศึกษา

ปริญญานิพนธ์
ของ
รุ่งระวี ดิษฐเจริญ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา

พฤษภาคม 2549

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่นิทาน
ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
ในโรงเรียนโสตศึกษา

ของ
รุ่งระวี ดิษฐเจริญ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2549

.....ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์

(ศาสตราจารย์ ดร. วิรุณ ตั้งเจริญ)

.....กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

(ศาสตราจารย์ศรียา นิยมธรรม)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์พฤทธิ์ สุขเศรษฐศิริ)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์วรรณรัตน์ ตั้งเจริญ)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ ศาสตราจารย์ ดร.วิรุณ ตั้งเจริญ ศาสตราจารย์ศรียา นิยมธรรม รองศาสตราจารย์พฤทธิ์ ศุภเศรษฐศิริ รองศาสตราจารย์วรรณรัตน์ ตั้งเจริญ ที่กรุณาแนะนำให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆตลอดจนให้กำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อจันทร์ คุณแม่ศจี ดิษฐเจริญ พี่ ขอบใจน้องและหลานทุกคนที่ทำให้กำลังใจ สนับสนุนช่วยเหลือทุกๆด้าน จนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณอาจารย์กลอยใจ สอนขวัญ อาจารย์อัมพร พันธุ์พานิชย์ อาจารย์นวลทิพย์ ตรีสุวรรณ อาจารย์ศิริลักษณ์ มาลีประเสริฐ และอาจารย์พินทุมดี สิงห์เสนี ที่ให้ข้อเสนอแนะและเป็นผู้เชี่ยวชาญในการทำวิจัย

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือและได้รับความช่วยเหลืออย่างดีจาก ผู้อำนวยการสถานศึกษา คณะครู นักเรียนโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ และโรงเรียนโสตศึกษาทุ่งมหาเมฆ ซึ่งได้ให้ความสะดวกในการดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณและขอบคุณทุกท่าน

ขอขอบคุณอาจารย์นฤมล สุวามิน และเจ้าหน้าที่มูลนิธิธิดานุเคราะห์คนหูหนวก ในพระบรมราชูปถัมภ์ ทุกคนที่ให้คำแนะนำและให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา

ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ และน้อง โรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจและปรารถนาดีแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ขอขอบคุณทุกๆ ท่าน ที่มีได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือสนับสนุนและเป็นที่กำลังใจจนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์

คุณค่าและประโยชน์ อันพึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชา คุณพ่อคุณแม่ที่ให้อโอกาสทางการศึกษา อบรมเลี้ยงดู ให้ความรัก ความอบอุ่น กำลังใจ และพระคุณของอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัยทั้งในอดีตและปัจจุบัน ทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ อันทรงคุณค่ายิ่ง

รุ่งระวี ดิษฐเจริญ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	4
ตัวแปรที่ศึกษา	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
สมมุติฐานการวิจัย	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศิลปศึกษา	7
ศิลปศึกษา	7
ความหมายของศิลปศึกษา	7
คุณค่าของศิลปศึกษา	8
กระบวนการของการสร้างงานศิลปะ	11
ทฤษฎีพหุศิลปศึกษาเชิงพหุปัญญา	12
การประเมินผลงานศิลปะ	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศิลปศึกษา	20
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนแบบบูรณาการ	21
ความเป็นมาและความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ	21
ความหมายของบูรณาการ	23
จุดมุ่งหมายของการสอนแบบบูรณาการ	23
การจัดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ	24
ทฤษฎีพื้นฐานเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบบูรณาการ	25
รูปแบบการบูรณาการ	28
สภาพจริงของการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ	31
การสร้างบทเรียนแบบบูรณาการ	31

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2 (ต่อ)	การประเมินผลให้การเรียนการสอนแบบบูรณาการ	33
	ข้อควรคำนึงในการสอนแบบบูรณาการ	33
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนแบบบูรณาการ	34
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่บกพร่องทางการได้ยิน	35
	ความหมายของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน	35
	ระดับการสูญเสียการได้ยิน	36
	ลักษณะและพฤติกรรมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน	37
	การจัดการศึกษาของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน	39
	ศิลปศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน	45
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศิลปศึกษากับเด็กบกพร่องทางการได้ยิน	46
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน	49
	ความหมายของนิทาน	49
	ประโยชน์ของนิทาน	49
	การเลือกนิทานและวิธีการเล่นนิทาน	50
	งานวิจัยที่เกี่ยวกับนิทาน	52
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	53
	ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	53
	ตัวแปรในการวิจัย	53
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	53
	การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ	53
	การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล	63
	การวิเคราะห์ข้อมูล	65
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	67
5	สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	103
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	103
	สมมติฐานในการวิจัย	103

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
วิธีดำเนินการทดลอง	103
สรุปผลการวิจัย	104
อภิปรายผล	105
ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย	106
ข้อเสนอแนะทั่วไป	107
ข้อเสนอแนะในการวิจัย	107
 บรรณานุกรม	 108
 ภาคผนวก	 113
ภาคผนวก ก	114
ภาคผนวก ข	153
ภาคผนวก ค	155
ภาคผนวก ง	158
 ประวัติย่อผู้วิจัย	 161

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ศิลปศึกษาเชิงพหุปัญญาที่บูรณาการกับความสามารถอื่นๆ	14
2 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยใช้บูรณาการ เป็นตัวแปร	28
3 การบูรณาการ 4 รูปแบบการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของแต่ละรูปแบบ	30
4 การแบ่งระดับการไต่ขั้น	37
5 แผนการจำแนกตามจุดประสงค์ทางความคิดสร้างสรรค์กับความสามารถ ทางศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน	54
6 เกณฑ์การประเมินผลปฏิบัติงานศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธี การเล่านิทาน	61
7 แสดงเกณฑ์การประเมินผลปฏิบัติงานศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วย วิธีการเล่านิทาน	62
8 วิจัยเชิงทดลอง แบบ one-group pretest posttest design	63
9 ตารางแสดงกำหนดการสอน	64
10 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่อง ทางการไต่ขั้นก่อนและหลังการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน	67
11 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่อง ทางการไต่ขั้นก่อนและหลังการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน	70
12 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่อง ทางการไต่ขั้น ก่อนและหลังการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน กิจกรรมวาดภาพระบายสี	71
13 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่อง ทางการไต่ขั้นก่อนและหลังการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน กิจกรรมวาดภาพระบายสี	73
14 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่อง ทางการไต่ขั้น ก่อนและหลังการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน กิจกรรมการปั้น	79
15 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่อง ทางการไต่ขั้นก่อนและหลังการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน กิจกรรมการปั้น	81

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
16	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ก่อนและหลังการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน กิจกรรมพิมพ์ภาพ 87
17	การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินก่อนและหลังการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน กิจกรรมพิมพ์ภาพ 89
18	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ก่อนและหลังการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน กิจกรรมประดิษฐ์เศษวัสดุ 95
19	การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินก่อนและหลังการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน กิจกรรมประดิษฐ์เศษวัสดุ 97

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แผนภูมิกิจกรรมศิลปะ	9
2 แผนภูมิแท่ง แสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มี ความบกพร่องทางการได้ยินก่อนและหลังการสอนแบบบูรณาการด้วย วิธีการเล่นิทาน	69
3 แผนภูมิแท่ง แสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มี ความบกพร่องทางการได้ยินก่อนและหลังการสอนแบบบูรณาการด้วย วิธีการเล่นิทาน กิจกรรมวาดภาพระบายสี	72
4 ภาพวาดระบายสีก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 1	75
5 ภาพวาดระบายสีก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 2	75
6 ภาพวาดระบายสีก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 3	75
7 ภาพวาดระบายสีก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 4	76
8 ภาพวาดระบายสีก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 5	76
9 ภาพวาดระบายสีก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 6	76
10 ภาพวาดระบายสีก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 7	77
11 ภาพวาดระบายสีก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 8	77
12 ภาพวาดระบายสีก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 9	77
13 ภาพวาดระบายสีก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 10	78
14 ภาพวาดระบายสีก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 11	78
15 ภาพวาดระบายสีก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 12	78
16 แผนภูมิแท่ง แสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มี ความบกพร่องทางการได้ยินก่อนและหลังการสอนแบบบูรณาการด้วย วิธีการเล่นิทาน กิจกรรมการปั้น	80
17 งานปั้นก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 1	83
18 งานปั้นก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 2	83
19 งานปั้นก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 3	83
20 งานปั้นก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 4	84
21 งานปั้นก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 5	84
22 งานปั้นก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 6	84
23 งานปั้นก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 7	85
24 งานปั้นก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 8	85

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
25 งานปั้นก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 9	85
26 งานปั้นก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 10	86
27 งานปั้นก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 11	86
28 งานปั้นก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 12	86
29 แผนภูมิแท่ง แสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มี ความบกพร่องทางการได้ยินก่อนและหลังการสอนแบบบูรณาการด้วย วิธีการเล่นิทาน กิจกรรมการพิมพ์ภาพ	88
30 งานพิมพ์ภาพก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 1	91
31 งานพิมพ์ภาพก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 2	91
32 งานพิมพ์ภาพก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 3	91
33 งานพิมพ์ภาพก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 4	92
34 งานพิมพ์ภาพก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 5	92
35 งานพิมพ์ภาพก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 6	92
36 งานพิมพ์ภาพก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 7	93
37 งานพิมพ์ภาพก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 8	93
38 งานพิมพ์ภาพก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 9	93
39 งานพิมพ์ภาพก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 10	94
40 งานพิมพ์ภาพก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 11	94
41 งานพิมพ์ภาพก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 12	94
42 แผนภูมิแท่ง แสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มี ความบกพร่องทางการได้ยินก่อนและหลังการสอนแบบบูรณาการด้วย วิธีการเล่นิทาน กิจกรรมการประดิษฐ์เศษวัสดุ	96
43 งานประดิษฐ์เศษวัสดุก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 1	99
44 งานประดิษฐ์เศษวัสดุก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 2	99
45 งานประดิษฐ์เศษวัสดุก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 3	99
46 งานประดิษฐ์เศษวัสดุก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 4	100
47 งานประดิษฐ์เศษวัสดุก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 5	100
48 งานประดิษฐ์เศษวัสดุก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 6	100
49 งานประดิษฐ์เศษวัสดุก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 7	101
50 งานประดิษฐ์เศษวัสดุก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 8	101

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
51 งานประดิษฐ์เศษวัสดุก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 9	101
52 งานประดิษฐ์เศษวัสดุก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 10	102
53 งานประดิษฐ์เศษวัสดุก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 11	102
54 งานประดิษฐ์เศษวัสดุก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 12	102

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในสถานการณ์ปัจจุบันของสังคมไทย ได้เกิดกระแสการเปลี่ยนแปลงขึ้นหลายๆ ด้านอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมสภาพการณ์เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้ส่งผลให้เกิดกระแสการจัดรูปแบบการจัดการศึกษาแนวใหม่ เป้าหมายของการจัดการศึกษาจะต้องมุ่งสร้างสรรค์สังคมให้มีลักษณะที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศชาติและมุ่งสร้างคนหรือตัวผู้เรียนให้มีคุณลักษณะมีศักยภาพและความสามารถที่จะพัฒนาตนเองและสังคมได้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดแนวทางการปฏิรูปการศึกษา โดยมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นหลักเพื่อการเตรียมการรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกในด้านเทคโนโลยี สังคม เศรษฐกิจและการเมือง ทั้งนี้ได้ให้ความสำคัญสูงสุดในกระบวนการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและรู้จักแสวงหาลักษณะและรูปแบบตลอดจนบทบาทของผู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยเริ่มจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ในมาตรา 24 ได้กำหนด ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
4. จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ
6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

(อรรถัย คำมูล. 2544 : 135 -136)

การจัดการเรียนการสอนก็เป็นรูปแบบหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุดทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม โดยเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล แวดล้อม การฝึกทักษะ

กระบวนการเรียนรู้และกระบวนการทำงานที่สำคัญ การสรุปความรู้ด้วยตนเอง ตลอดจนการนำความรู้ไปปรับประยุกต์ใช้ในสภาพการณ์ต่างๆ

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการก็เป็นแนวทางในการจัดพัฒนาการเรียนการสอนได้โดยการนำเอาศาสตร์ต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันมาผสมผสานกันเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการ การจัด การเรียน การสอนแบบบูรณาการจึงนับว่าเป็นการนำเอาความรู้สาขาวิชาต่างๆ ที่สัมพันธ์กันมาผสม ผสานกัน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเกิดประโยชน์สูงสุด การเรียนการสอนแบบบูรณาการจะเน้นองค์รวมของเนื้อหามากกว่าองค์ความรู้ของแต่ละรายวิชาและเน้นที่การสร้างความรู้ของผู้เรียนมากกว่าการให้เนื้อหา โดยตัวครู (วัฒนาพร ระบุว่าทุกข. 2542 : 26)

การสร้างสรรค์กิจกรรมศิลปะนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของการเรียนรู้ทางด้านศิลปะ เพราะการปฏิบัติกิจกรรมศิลปะของเด็กช่วยให้เด็กได้ทดลองใช้วัสดุอุปกรณ์ รู้วิธีการทำงาน กระบวนการทำงาน ศิลปะ และได้ทำงานร่วมกันด้วย นอกจากนั้น กิจกรรมศิลปะยังสร้างเสริมให้เกิดคุณค่าด้านต่างๆ แก่เด็ก อีก เช่น คุณค่าทางด้านประสาทสัมผัส จินตนาการ การแสดงออก การสร้างสรรค์ ฯลฯ ซึ่งคุณค่า ที่เกิดขึ้นย่อมมีจุดเริ่มต้นมาจากการปฏิบัติกิจกรรม นอกจากกิจกรรมจะเป็นสิ่งที่สะท้อนอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด ด้วยความสามารถในการแสดงออกแล้ว ผลงานศิลปะที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ยังเป็นสิ่งสร้างความภาคภูมิใจและความมั่นใจในการแสดงออกให้กับเด็กอีกด้วย (วิรุณ ตั้งเจริญ. 2539 : 142)

การสอนศิลปะสามารถจัดได้หลายรูปแบบและเนื้อหา ซึ่งการสลับเปลี่ยนหมุนเวียนมีกิจกรรมที่หลากหลายย่อมสอดคล้องกับพฤติกรรมของเด็กเพราะเด็กมีความกระตือรือร้นที่จะมีประสบการณ์หรือเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ตลอดเวลา ถ้ากิจกรรมศิลปะเป็นไปอย่างซ้ำซากจำเจ เด็กก็จะเกิดความเบื่อหน่ายและกิจกรรมศิลปะเพียงลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ก็ยังไม่สามารถตอบสนองความรู้สึกนึกคิดและการสร้างสรรค์ของเด็กได้อย่างกว้างขวาง การนำเอากิจกรรมศิลปะมาผสมผสานกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการนับได้ว่าเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย เป็นวิธีการให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเองโดยมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทางศิลปะอย่างกระฉับกระเฉง เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย

ด้วยเหตุนี้หลักสูตรการศึกษาในปัจจุบัน จึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในหลายๆ ด้าน ดังจะเห็นได้จากความสำคัญของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ได้กำหนดไว้ดังนี้

ความสำคัญกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม สุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ ดังนั้น กิจกรรมศิลปะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนโดยตรง ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม ตลอดจนนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง และแสดงออกในเชิงสร้างสรรค์ พัฒนาระบบการรับรู้ทางศิลปะ การเห็นภาพรวม การสังเกต รายละเอียด สามารถค้นพบศักยภาพของตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ ด้วยการมีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 1)

ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันควรมีวิธีการที่เหมาะสมเข้ามาช่วยให้การเรียนรู้มีความหมาย และเกิดความเข้าใจลักษณะความเป็นไปอันสำคัญของสังคม โดยการจัดประสบการณ์ และดัดแปลงปรับปรุงพฤติกรรมของผู้เรียนให้เข้ากับสภาพชีวิตให้ดียิ่งกว่าเดิม ซึ่งเรียนการสอนนี้ว่า การสอนแบบบูรณาการ การสอนแบบบูรณาการต้องยึดหลักสำคัญที่ความสนใจและความต้องการของผู้เรียนส่งเสริมความสามารถในการทำงาน และควบคุมอารมณ์ พัฒนาความรับผิดชอบ เสริมสร้างประสบการณ์ ฝึกให้ผู้เรียนได้รู้จักการผสมผสานเนื้อหาวิชาและกิจกรรมให้สัมพันธ์กัน และวิธีการจัดกิจกรรมของการบูรณาการยังเปิดโอกาสให้นักเรียนนำวิชาต่างๆ มาเชื่อมโยงกันในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันได้สอดคล้องกับการดำรงชีวิตของผู้เรียน จึงจำเป็นต้องพัฒนาวิธีการเรียนการสอนด้วยการนำเทคนิควิธีการต่างๆ มาใช้ ให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะและค่านิยมที่ถูกต้อง การเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยมีกระบวนการต่อเนื่องที่ครูและนักเรียนจะปฏิบัติ และลงมือกระทำเพื่อจะหาทางแก้ปัญหาาร่วมกัน

จากความสำคัญดังกล่าว เราจึงควรตระหนักว่า เด็กที่มีความคิดหลากหลายสามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้ได้ย่อมเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ ประเทศที่เจริญหรือพัฒนา ได้ให้อิสระแก่เด็กในการเรียนรู้ สอนเด็กให้กล้าแสดงออก อันเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่ควรปลูกฝังและให้การสนับสนุนส่งเสริม จะเห็นได้ว่าปัจจุบันนี้ รัฐบาลได้มีนโยบายในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กอย่างทั่วถึง รวมทั้งเด็กที่ด้อยโอกาสด้วยเพราะความคิดสร้างสรรค์มีอยู่ในตัวเด็กทุกคน ครูจึงเพียงแต่ส่งเสริมคุณลักษณะความคิดสร้างสรรค์ให้เจริญงอกงามขึ้นและเป็นที่ยอมรับว่า ความคิดสร้างสรรค์สามารถเสริมให้พัฒนาการด้วยวิธีที่บูรณาการผสมผสานเข้ากันในรูปแบบที่หลากหลาย

เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ก็เป็นเด็กกลุ่มหนึ่งที่เป็นพลเมืองของชาติที่มีสิทธิได้รับการศึกษาเช่นเดียวกับเด็กปกติทั่วไป เพราะเด็กที่มีการบกพร่องทางการได้ยินมีลักษณะโดยรวมทางบุคลิกภาพใกล้เคียงกับเด็กปกติ แต่เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินนั้น ประสาทสัมผัสด้านการฟังเสียงไม่อาจใช้เป็นประสาทนำได้เท่ากับประสาทตา เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจึงต้องอาศัยการรับรู้ทางสายตาช่วยในการรับรู้อย่างมาก และการรับรู้จากการสัมผัสก็มีส่วนช่วยเช่นกัน ในการจัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ควรมีความยืดหยุ่น มีการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่มีความหลากหลาย โดยจัดให้เหมาะสมกับความสามารถ ความถนัดของเด็กเพื่อให้เด็กสามารถอยู่รอดได้ สังคมจะต้องร่วมมือกันให้การยอมรับในศักยภาพที่เด็กมีอยู่และสนับสนุนให้เด็กได้นำศักยภาพมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ ซึ่งการศึกษาด้านหนึ่งที่สมควรส่งเสริมให้กับเด็กเหล่านี้เป็นพิเศษคือ ศิลปศึกษา เป็นวิชาที่มีวัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริมให้เด็กทุกเพศทุกวัยให้มีโอกาสแสดงออกตามระดับความสามารถของ แต่ละคนเพื่อพัฒนาสุขภาพจิตและกาย ส่งเสริมให้เด็กเป็นผู้มีระเบียบมีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม รู้จักปรับปรุงตนเองเพื่อบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ดังนั้น การได้นำเอาวิชาศิลปศึกษามารวมเข้ากับการศึกษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแล้ว ก็จะสามารถสนองตอบ และเสริมส่งการเรียนรู้ด้านต่างๆ ที่บกพร่องของเด็กให้ดีขึ้น วิชาศิลปศึกษาจึงเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมคุณสมบัติ

ที่บกพร่องให้เด็กดีขึ้น วิชาศิลปศึกษาจึงเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมคุณสมบัติที่บกพร่องในเด็กได้ เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กเหล่านี้ได้คิดและแก้ปัญหาด้วยตนเอง

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการวิจัยกรณีศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะจากวิธีการสอนแบบบูรณาการด้วยการเล่านิทาน ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และทดลองทำกิจกรรมว่าสามารถเป็นไปได้และมีประสิทธิภาพเพียงใด เพื่อให้นักเรียนพัฒนาความสามารถให้เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคลบนพื้นฐานของสิทธิมนุษยชน โอกาสทางการศึกษาและเป็นแนวทางสำหรับครู ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องในการเรียนการสอนศิลปะให้กับผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หลังการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบบูรณาการด้วยการเล่านิทาน
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ระหว่างก่อนและหลังการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบบูรณาการด้วยการเล่านิทาน

ความสำคัญของการวิจัย

1. เป็นแนวทางในการส่งเสริมการเรียนศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินโดยใช้วิธีการสอนแบบบูรณาการด้วยการเล่านิทาน อันจะเป็นประโยชน์ต่อครู ผู้บริหาร เพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขและสนับสนุน ส่งเสริมการเรียนรู้ศิลปศึกษา สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
2. เป็นประโยชน์สำหรับครู พ่อแม่ และผู้ปกครอง ในการส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน สามารถแสดงออกทางด้านศิลปะ โดยใช้กิจกรรมต่างๆ ที่หลากหลาย และสามารถนำไปพัฒนาความสามารถของนักเรียน ความคิดสร้างสรรค์ รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีการปรับตัว และมีความเชื่อมั่นในตนเองมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือประชากรที่เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ในระดับ 71 - 90 เดซิเบลขึ้นไป ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ กรุงเทพมหานคร 1 ห้องเรียน จำนวน 12 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ การสอนศิลปะโดยใช้วิธีสอนแบบบูรณาการด้วยการเล่านิทาน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หมายถึง นักเรียนที่สูญเสียการได้ยิน อาจจะเป็นนักเรียนหูตึงหรือนักเรียนหูหนวกก็ได้ ซึ่งเป็นสภาพที่อวัยวะเกี่ยวกับการได้ยิน ไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์เป็นปกติ ทำให้บุคคลไม่สามารถรับรู้เสียงต่างๆ ได้เป็นปกติและจะไม่สามารถควบคุมเส้นเสียงให้สั่นสะเทือนหรือไม่สั่นสะเทือนตามลักษณะเสียงที่ต้องการ ทำให้เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ไม่สามารถออกเสียงพูดได้ หรือพูดได้ก็ไม่ชัดเจน

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะจากวิธีการสอนแบบบูรณาการด้วยการเล่านิทาน หมายถึง ความสามารถของนักเรียนที่แสดงออกผ่านผลงานศิลปะจากความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ ความรู้สึก และประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนแบบบูรณาการด้วยการเล่านิทาน ซึ่งวัดผลคะแนนได้จากเกณฑ์การประเมินผลปฏิบัติงานศิลปะโดยวิธีการสอนแบบบูรณาการด้วยการเล่านิทานที่ผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้นเอง

3. วิธีสอนแบบบูรณาการด้วยการเล่านิทาน หมายถึง การนำเอาความรู้สาขาวิชาต่างๆ ที่สัมพันธ์กันมาผสมผสานเนื้อหาวิชาต่างๆ ให้มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน โดยมีวิชาแกนคือวิชาศิลปะนำมาเชื่อมโยงโดยการเล่านิทานให้นักเรียนฟังในที่นี้จะเล่านิทานเป็นภาษามือเมื่อเล่าแล้วให้นักเรียนทำกิจกรรมด้านศิลปะนำความรู้เรื่องราวเนื้อหาต่างๆ มาเสริมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเกิดประโยชน์สูงสุด

สมมุติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหลังการสอนศิลปะโดยวิธีการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทานสูงขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศิลปศึกษา
 - 1.1 ศิลปศึกษา
 - 1.2 ความหมายของศิลปศึกษา
 - 1.3 คุณค่าของศิลปศึกษา
 - 1.4 กระบวนการของการสร้างงานศิลปะ
 - 1.5 ทฤษฎีพหุศิลปศึกษาเชิงพหุปัญญา
 - 1.6 การประเมินผลงานศิลปะ
 - 1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศิลปศึกษา
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบบูรณาการ
 - 2.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ
 - 2.2 ความหมายของบูรณาการ
 - 2.3 จุดมุ่งหมายของการสอนแบบบูรณาการ
 - 2.4 การจัดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ
 - 2.5 ทฤษฎีพื้นฐานเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบบูรณาการ
 - 2.6 รูปแบบการบูรณาการ
 - 2.7 สภาพจริงของการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ
 - 2.8 การสร้างบทเรียนแบบบูรณาการ
 - 2.9 การประเมินผลให้การเรียนการสอนแบบบูรณาการ
 - 2.10 ข้อควรคำนึงในการสอนแบบบูรณาการ
 - 2.11 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนแบบบูรณาการ
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่บกพร่องทางการได้ยิน
 - 3.1 ความหมายของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน
 - 3.2 ระดับการสูญเสียการได้ยิน
 - 3.3 ลักษณะและพฤติกรรมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน
 - 3.4 การจัดการศึกษาสำหรับเด็กบกพร่องทางการได้ยิน
 - 3.5 ศิลปศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
 - 3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศิลปศึกษากับเด็กบกพร่องทางการได้ยิน
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน

- 4.1 ความหมายของนิทาน
- 4.2 ประโยชน์ของนิทาน
- 4.3 การเลือกนิทานและวิธีการเล่านิทาน
- 4.4 งานวิจัยที่เกี่ยวกับนิทาน

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศิลปศึกษา

1.1 ศิลปศึกษา

ศิลปศึกษาเป็นวิชาหนึ่งซึ่งเน้นการแสดงออกเฉพาะบุคคลเป็นการแสดงออกตามความคิดความสามารถของเด็ก ซึ่งการแสดงออกทางศิลปะนั้นเป็นการแปลความหมายของสิ่งต่างๆ ที่เด็กได้พบตามทัศนะของตนเอง โดยอาศัยสื่อต่างๆ ในการถ่ายทอด เช่น การวาดภาพ ระบายสีการปั้น และวิธีการสร้างสรรค์ต่างๆ ที่จะช่วยให้เด็กแสดงออกตามความรู้สึกนึกคิด และอารมณ์ของเด็กเอง เด็กทุกคนสามารถสร้างสรรค์ศิลปะตามความนึกคิดของตนเองได้ ไม่ว่าจะเป็นเด็กฉลาดหรือเด็กพิการย่อมมีความสามารถที่จะออกในการสร้างสรรค์และชื่นชมศิลปะ ถ้าเด็กมีโอกาสแสดงความคิดความรู้สึก ความชื่นชม และการสร้างสรรค์อย่างอิสระ ศิลปะก็ย่อมส่งเสริมให้เด็กทุกคนเจริญงอกงามได้ตามกำลังความสามารถของเด็กแต่ละคน ฉะนั้นเด็กทุกคนจึงสามารถเรียนศิลปะได้และศิลปะเองก็เป็นวิชาที่ประกอบด้วยการศึกษาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ มีลักษณะพิเศษเฉพาะที่จำเป็นต้องนำทฤษฎีแห่งความรู้ไปทดลองปฏิบัติจึงจะครบวงจรในธรรมชาติของความรู้ ในการเรียนการสอนศิลปะเองนั้นก็มิขาดวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ เพื่อจะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดอย่างสร้างสรรค์ และมีประสบการณ์ตรงในการปฏิบัติงาน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกตามความรู้สึกตอบรับทางสุนทรียภาพและการที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติงานทางศิลปะจะช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านสุนทรียภาพ การรับรู้ สติปัญญา อารมณ์ สังคม และการสร้างสรรค์

1.2 ความหมายของศิลปศึกษา

มีนักการศึกษาและนักวิชาการ ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายของ คำว่า ศิลปศึกษา ไว้หลายประการ ดังนี้

อารี สุทธิพันธ์ (2514 : 16) เสนอคำว่า ศิลปศึกษาเป็นคำเรียกกระบวนการจัดการเรียนการสอนทางศิลปะให้นักเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาภายใต้ระบบการศึกษา

วิรัตน์ พิชญ์ไพฑูลย์ (2521 : 163) นิยามว่า ศิลปศึกษาเป็นวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัยให้เด็กได้มีพฤติกรรม อันดีงามทางศิลปะ โดยให้เด็กได้ทำกิจกรรม มีโอกาสสร้างสรรค์ รู้จักแก้ปัญหา และได้สัมผัสกับสภาพความเป็นจริง เพื่อเด็ก ๆ จะได้มีประสบการณ์ในด้านสุนทรียภาพและการสร้างสรรค์

เลิศ อานันทนะ (2523 : 216) กล่าวว่า ศิลปศึกษาเป็นวิชาที่จัดการเรียนการสอนชั้นภายในโรงเรียนและสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมให้เด็กทุกเพศทุกวัยได้มีโอกาสแสดงออกอย่างอิสระทางความคิดสร้างสรรค์

นิรมล ตีรณสาร สวัสดิบุตร (2525 : 2) นิยาม ศิลปศึกษา หมายถึง การศึกษาเรื่องของศิลปะ หรือการศึกษาเรื่องของการสร้างสิ่งใหม่ที่สวยงาม โดยต้องใช้ประสบการณ์การรับรู้ เหตุผล อารมณ์ และความคิด ริเริ่มเป็นเครื่องช่วยในการสร้าง

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2529 : 111) กล่าวว่า ศิลปศึกษา หมายถึง การให้การศึกษาศิลปะกับเด็กโดยการจัดประสบการณ์ การเรียนการสอนให้เหมาะกับวุฒิภาวะของผู้เรียน ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาศิลปินนิสัยของ ผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และความคิดที่ดีต่อศิลปะ

จากคำกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ศิลปศึกษาเป็นวิชาที่จัดการเรียนการสอน เพื่อให้เด็กทุกคนได้มีโอกาสแสดงออกทางด้านศิลปะ ตามความถนัด อันจะทำให้เกิดการพัฒนาในด้านต่างๆ

1.3 คุณค่าของศิลปศึกษา

การส่งเสริมศิลปศึกษาหรือความซาบซึ้งในศิลปะ ย่อมถือประโยชน์โดยตรงสำหรับผู้มีความสนใจทางศิลปะ แต่โดยทั่วไปการสอนศิลปะในชั้นประถม มัธยม วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย นั้น มิได้มีเป้าหมายที่จะให้นักเรียนหรือนักศึกษามีอาชีพในทางศิลปะแต่เพื่อปลูกฝังให้บังเกิดความรู้คุณค่าทางสุนทรียภาพ รู้จักนำเอาความรู้ในสาขานี้ไปประยุกต์กับการศึกษาวิชาอื่นและการดำเนินธุรกิจการงาน ตลอดจนการปรับปรุงชีวิตในอนาคตให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ในการศึกษา นั้น มิใช่เพียงแต่สอนให้ทำในภาคปฏิบัติเท่านั้น แต่ควรต้องอบรมให้มีความซาบซึ้งในศิลปะทั่วๆ ไป นับตั้งแต่ความมุ่งหมายของวิชาศิลปศึกษา ความหมายของศิลปะและหัตถกรรม องค์ประกอบของศิลปะ ธรรมชาติกับศิลปะการออกแบบ ความเป็นมาของศิลปะโดยสังเขป อิทธิพลของศิลปวัฒนธรรม ศิลปะกับชีวิตประจำวัน ตลอดจนคุณค่าของศิลป วัฒนธรรมประจำชาติและศิลปสากล เป็นต้น

นภเนตร ธรรมบวร (2544:110-111) กล่าวว่า นอกจากนั้นศิลปะยังถือเป็นกิจกรรมการแก้ปัญหา (Problem solving) อีกด้วย ทั้งนี้เพราะกิจกรรมศิลปะเปิดโอกาสให้เด็กได้สำรวจ และแก้ปัญหาผ่านผลงานต่างๆ ในการค้นหาคำตอบ เด็กได้ค้นพบวิธีการใหม่ๆ ในการแสดงออกซึ่งสิ่งที่ตนเห็น ได้กลิ่น ได้ยิน และรู้สึก รวมตลอดถึงเรียนรู้วิธีการใหม่ๆ ในการใช้อุปกรณ์ทางศิลปะ เป็นต้น ขณะเดียวกัน เด็กก็ได้เรียนรู้ว่าไม่มีคำตอบที่ “ถูก” เพียงคำตอบเดียวสำหรับทุกๆ คำถาม ในการทำกิจกรรมศิลปะ เด็กจำเป็นต้องรวบรวมและจัดระเบียบความคิดของตน รวมตลอดถึงพยายามที่จะแสดงความคิดดังกล่าวผ่านงานทางศิลปะ ซึ่งต้องใช้ทักษะต่างๆ อาทิ การตัดสินใจ ความรับผิดชอบ และการนำเสนอกิจกรรม ศิลปะเป็นกิจกรรมที่ ทำลายทั้งความคิดและความรู้สึกของเด็ก ดังแสดงในแผนภูมิข้างล่าง

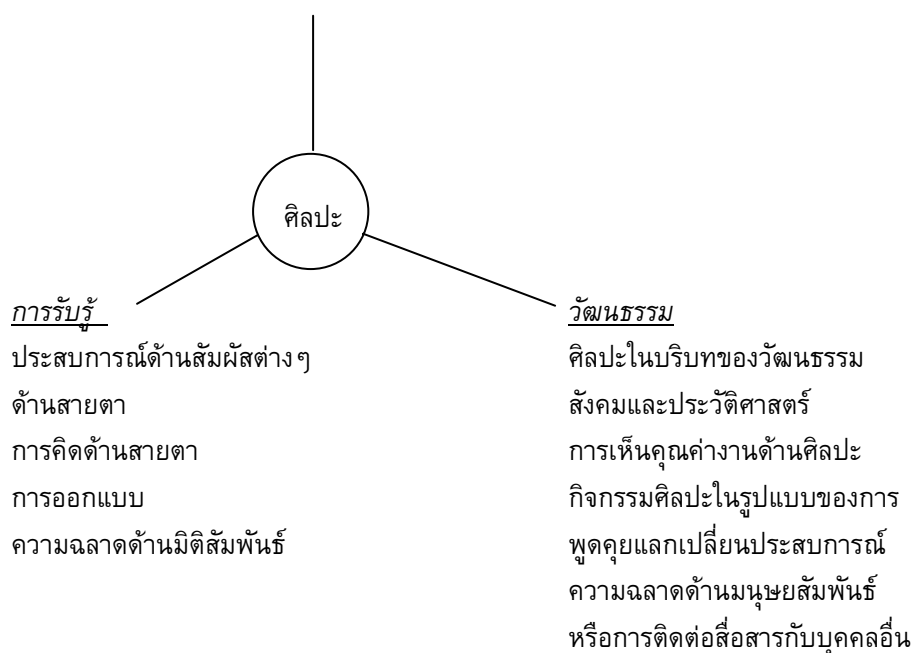
เทคนิค

การแสดงออกด้านสายตา เช่น ภาพวาด (Visual expression)

การใช้อุปกรณ์ วิธีการต่างๆ

ความสัมพันธ์ของตากับมือ

ความฉลาดทางด้านการใช้ร่างกายหรือส่วนต่างๆ ของร่างกาย

เลิศ อานันท์นะ ได้กล่าวไว้ว่าศิลปะศึกษามุ่งส่งเสริมให้เด็กพัฒนาลักษณะนิสัยที่ดีพร้อมกันในทุกๆ ด้าน เพื่อให้เด็กมีความเจริญงอกงามในทางสร้างสรรค์อย่างสูงสุด และส่งเสริมความเจริญเติบโตตามวุฒิภาวะความสนใจ ความต้องการของเด็ก อีกทั้งศิลปะยังช่วยในการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กดังนี้คือ

1. ทางด้านร่างกาย (Physical Growth) การสร้างสรรค์งานศิลปะทุกชนิดจะส่งเสริมให้เด็กได้มีการเคลื่อนไหว และการใช้เครื่องมือออกแรงในการทำกิจกรรมศิลปะ เช่น การขีด การเขียน การฉีก การตัด การคลึง การปั้น จะช่วยให้ร่างกาย และกล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ ได้เคลื่อนไหว ทำงานประสานสัมพันธ์กัน อันมีส่วนช่วยพัฒนาให้ร่างกายเจริญเติบโต
2. ทางด้านสติปัญญา (Intellectual Growth) ศิลปะจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้โดยการเรียนรู้จากการกระทำ มีประสบการณ์ตรงในการสำรวจ ค้นคว้า ทดลอง สร้างสรรค์แก้ปัญหา สิ่งเหล่านี้จะเสริมสร้างให้เด็กเกิดปัญญา ความรู้ รู้จักการแก้ปัญหาต่าง ๆ มีความเชื่อมั่นและสามารถคิดสร้างสรรค์ในสิ่งต่างๆ ได้ด้วยตนเอง
3. ทางด้านสังคม (Social Growth) ศิลปะเป็นสื่อให้เด็กมีโอกาสนในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทั้งยังช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันดี รู้จักรับผิดชอบร่วมกัน โดยการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ รู้จักแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน รู้จักยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ตลอดจนวิจารณ์ติชม อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ในวิถีทางของประชาธิปไตย

4. ทางด้านอารมณ์ (Emotional Growth) ศิลปะช่วยสนองความต้องการที่จะแสดงออกและการสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ เมื่อเด็กสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสำเร็จ เด็กจะเกิดความพึงพอใจ มีอารมณ์แจ่มใส มีการแสดงออกอย่างเสรี มีความมั่นใจในตัวเองอันเป็นพื้นฐานของความเจริญทางด้านอารมณ์

จะเห็นได้ว่าศิลปะเป็นสื่อที่จะช่วยพัฒนาพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ นอกจากพัฒนาการด้านต่างๆ ดังกล่าวแล้วศิลปะยังสามารถช่วยพัฒนาพัฒนาการด้านอื่นๆ ดัง เลิศ อานันทนะ ได้กล่าวเป็นข้อๆ ไว้ดังนี้

1. ทางด้านการรับรู้ (Perceptual Growth) ศิลปะเป็นการทำงานที่ต้องใช้ความสามารถและความถนัด การค้นคว้าวิธีแปลก ๆ ใหม่ ๆ อยู่เสมอ จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ขึ้น เช่น การรับรู้ในการสร้างสรรค์ศิลปะที่จะตอบสนองกับความต้องการของสังคม

2. ทางด้านสุนทรียภาพ (Aesthetic Growth) ศิลปะจะช่วยให้เกิดความซาบซึ้งชื่นชม และรู้คุณค่าความงามในธรรมชาติ ความงามของสิ่งต่างๆ และสามารถมองสิ่งต่างๆ ได้ลึกซึ้งกว่าคนอื่น มีจิตใจละเอียด ศิลปะเป็นสื่อที่มีความอิสระในการสร้างสรรค์

3. ทางด้านการสร้างสรรค์ (Creative Growth) ที่เกิดจากจินตนาการ ความคิด สติปัญญาของตน ศิลปะนั้นมุ่งส่งเสริมให้เด็กพัฒนาลักษณะนิสัยที่ดีพร้อมกันในทุกๆ ด้าน เพื่อให้เด็กมีความเจริญก้าวหน้าในทางสร้างสรรค์อย่างสูงสุด และส่งเสริมความเจริญเติบโตตามวุฒิภาวะความสนใจ ความต้องการของเด็ก ศิลปะนอกจากมีคุณค่าในแง่ของการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ แล้ว ยังมีคุณค่าในแง่ของการบำบัดปัญหาต่างๆ ด้วย ศิลปะจะช่วยเปิดโอกาสให้เด็กได้มีการแสดงออกด้วยวิธีต่างๆ ตามความสามารถ และความต้องการของเด็ก แต่สำหรับเด็กที่มีปัญหาในการปรับตัว และต้องการหาทางออก ศิลปะก็อาจทำหน้าที่ช่วยในด้านจิตบำบัดได้อย่างน้อย 3 ลักษณะคือ

1. ศิลปะเป็นทางระบายอารมณ์ที่เคร่งเครียด ความโกรธ ความกลัว ความวิตกกังวลโดยการใช้กิจกรรม ศิลปะเป็นสื่อในการระบายออกทางอารมณ์ ซึ่งเป็นวิธีที่ดีที่สุด เพราะจะได้ผลทางผ่อนคลายอารมณ์ และมีผลทางด้านสุนทรียภาพ การสร้างสรรค์ด้วย

2. ศิลปะช่วยขจัดความต้อย ถ้าสาเหตุมาจากความไม่สมปรารถนา ขาดความมั่นใจความขาดอายุ ความพิการ ศิลปะเป็นสิ่งที่ช่วยระบายความทุกข์ได้ โดยสามารถแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนออกมาในรูปของกิจกรรมศิลปะ

3. ศิลปะช่วยทำความเข้าใจกับปัญหาและความต้องการของเด็ก กิจกรรมศิลปะช่วยให้เข้าใจปัญหาและความต้องการของเด็ก ทำให้เข้าใจที่จะแก้ปัญหาได้ง่ายขึ้นในกรณีเด็กดื้อจนผิดปกติ เกเร ก้าวร้าว รังแกเพื่อนอย่างไม่มีเหตุผล เพราะศิลปะเป็นภาษา เป็นการแสดงออกและเป็นเรื่องราวชีวิตของเด็ก เช่น เวลาเด็กสบายใจเขาจะวาดรูปทิวทัศน์ ดอกไม้ เป็นต้น (เลิศ อานันทนะ. 2523 : 134)

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าศิลปะมีคุณค่าในฐานะเป็นวิถีแห่งการผ่อนคลายอารมณ์และแสดงความต้องการที่ลึกซึ้งในใจเด็กและสามารถเป็นเครื่องมือในการทำนาย วิเคราะห์รักษาเด็กในรายที่มีปัญหาทางอารมณ์ด้วย และกิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี เพราะกิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสนใจ ความสามารถ และสอดคล้องกับหลักพัฒนาการของเด็ก ซึ่งไม่เพียงแต่ส่งเสริมการประสานสัมพันธ์ระหว่าง กล้ามเนื้อมือ และตา การผ่อนคลายทางอารมณ์

เท่านั้น แต่ยังเป็น การส่งเสริมความคิดอิสระ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความคิดจินตนาการ และการแสดงออกของเด็กวัยต่าง ๆ โดยไม่จำกัดเงื่อนไขเกี่ยวกับสภาพชีวิต และสังคมที่ต่างกัน ประกอบกับลักษณะธรรมชาติของศิลปะนั้นมีความยืดหยุ่นสูง เนื่องจากมีกิจกรรมหลายรูปแบบ และมีคำตอบไม่จำกัดตายตัว จึงสามารถตอบสนองการแสดงออกของเด็กทุกเพศ ทุกวัย ได้เป็นอย่างดี

1.4 กระบวนการของการสร้างงานศิลปะ

การสอนภาคปฏิบัติการศิลปะให้กับผู้เรียนควรพิจารณาถึงกระบวนการของการสร้างงานศิลปะ เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจกระบวนการรับรู้ว่าจะอะไรเกิดขึ้นบ้าง ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังนี้

1. การจูงใจ เป็นขั้นตอนของการเตรียมความรู้สึกของผู้เรียนให้เกิดความมั่นใจ เพราะว่าผู้เรียนมีระดับความสามารถแตกต่างกัน การวาดภาพเป็นการพัฒนาเรียนในลักษณะของการสื่อสารภาษาทางการเห็น การกระตุ้นผู้เรียนด้านมโนทัศน์เกี่ยวกับคุณค่าของสี การจัดองค์ประกอบและลักษณะของสุนทรียภาพ ซึ่งนำไปสู่ความรู้สึกมั่นใจที่มีความอิสระที่จะแสดงออก

2. ความมั่นใจในความสามารถแสดงออกเกี่ยวกับสื่อศิลปะนั้น เป็นขั้นการเรียนรู้เกี่ยวกับสื่อต่างๆ เช่น วัสดุแห้ง วัสดุเปียก และวัสดุผสม ซึ่งใช้ในการวาดภาพเพื่อให้เกิดความรู้สึกจากประสบการณ์ใหม่ๆ สร้างความมั่นใจให้กับตนเอง

3. ความรู้เกี่ยวกับศิลปะ กระบวนการและวิธีการ เป็นขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับรูปลักษณ์ที่ต้องการ แสดงออก การแนะนำเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ศิลปะ สื่อ และวิธีการ จะช่วยให้เขาสามารถจำแนกแยกแยะงานศิลปะ กระบวนการศิลปะที่ผู้อื่นทำมาก่อน การแนะนำให้เห็นความสัมพันธ์ของกระบวนการนี้จะเป็เครื่องมือในการพัฒนาความมั่นใจในการแสดงออก คือรู้ว่าเขาจะทำงานศิลปะอย่างไร อะไรเป็นจุดมุ่งหมาย เป็นต้น

4. ทักษะในการใช้สื่อ เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องพัฒนาตนเองในการใช้สื่อเป็นเครื่องมือเพื่อที่เขาจะแสดงออกได้ตามความต้องการ คือสามารถทำเครื่องหมายด้วยสื่อและใช้สายตามองไปยังเส้นที่เขาสร้างด้วยมือได้

5. การประเมินสิ่งที่ทำขึ้นด้วยความพยายามเป็นขั้นตรวจสอบผลงานที่ตนเองแสดงออกด้านต่างๆ เช่น ความสมบูรณ์ของเทคนิค การแสดงออกที่สมบูรณ์ ความมีชีวิต ความคิดสำหรับการประยุกต์ เป็นต้น สิ่งสำคัญคือเป็นจุดที่สามารถระลึกและเชื่อมโยงสิ่งใหม่กับสิ่งที่รู้มาก่อน

จากกระบวนการที่กล่าวมาช่วยเสริมให้เห็นว่า การเรียนรู้การวาดภาพหรือการสร้างงานศิลปะมีประโยชน์ต่อผู้เรียนสำหรับการที่จะคิดและเข้าใจเกี่ยวกับความงามทางสุนทรียศาสตร์หรือการแสดงออกของบุคคลอื่น หรือการฉายภาพมุมมองจากการรับรู้เกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่างที่เป็นประสบการณ์และสิ่งแวดล้อม หรือช่วยให้เกิดความรู้สึกในการใช้เส้น รูปร่าง รูปทรง พื้นผิว น้ำหนัก การเคลื่อนไหว ที่ถูกทำให้เป็นระเบียบประสานกันก่อให้เกิดเอกภาพที่สมบูรณ์ สิ่งเหล่านี้จะติดตัวผู้เรียนและขยายความรู้สึกของผู้เรียนให้สูงขึ้นอีกระดับหนึ่ง

1.5 ทฤษฎีพหุศิลปศึกษาเชิงพหุปัญญา

การศึกษาค้นคว้าเพื่อสร้างทฤษฎีใหม่ๆในวงการศึกษ และการนำทฤษฎีเหล่านั้นไปประยุกต์ใช้ในวงการศิลปศึกษาเกิดขึ้นตลอดเวลา ทฤษฎีที่น่าสนใจคือ ทฤษฎีวิวัฒนาการของสมองและทฤษฎี พหุปัญญา (Theory of Multiple Intelligences) ของโฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner) ว่าด้วยความฉลาดและเชาว์ปัญญาภายในตัวของมนุษย์ 8 ด้าน ดังที่ วิรุณ ตั้งเจริญ ได้กล่าวไว้

1. ปัญญาด้านภาษา (Linguistic Intelligence)
2. ปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ (Logical-Mathematical Intelligence)
3. ปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ (Spatial Intelligence)
4. ปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (Bodily-Kinesthetic Intelligence)
5. ปัญญาด้านดนตรี (Musical Intelligence)
6. ปัญญาทางด้านมนุษยสัมพันธ์ (Interpersonal Intelligence)
7. ปัญญาด้านตนหรือความเข้าใจตนเอง (Intrapersonal Intelligence)
8. ปัญญาทางด้านนักธรรมชาติวิทยา (Naturalist Intelligence)

ทฤษฎีพหุปัญญาว่าด้วยความฉลาดและเชาว์ปัญญาภายในตัวของมนุษย์ทั้ง 8 ด้าน ซึ่งเกี่ยวข้องกับ สมองทั้ง 2 ซีกของมนุษย์นั้น ถือเป็นกุญแจดอกสำคัญในการศึกษาค้นคว้าทางด้านจิตวิทยาและการพัฒนาไปสู่ทฤษฎีพหุศิลปศึกษาเชิงพหุปัญญา

พหุศิลปศึกษา คือการบูรณาการแนวคิดและการสร้างสรรค์งานศิลปะ โดยเลือกสรรสื่อแสดงออกหลากหลาย สื่อแสดงออกอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็น สื่อสี สื่อวัสดุ สื่อร่างกาย สื่อเสียง สื่อภาษา เป็นการแสดงออกจากสภาพการรู้คิดและจินตภาพ เพื่อสะท้อนสุนทรียะ ภูมิปัญญา และวัฒนธรรม ความหมายและคำอธิบายดังกล่าวไม่เพียงแต่จะมีนัยที่แตกต่างไปจากศิลปศึกษาแบบเดิมหรือความเข้าใจของสังคมแบบเดิม ที่เข้าใจว่า ศิลปศึกษาเป็นกิจกรรมทางทักษะ ไม่เกี่ยวกับปัญญา มีลักษณะแยกส่วน ดำรงอยู่แบบโดดเดี่ยว แต่ศิลปศึกษาในกรอบความคิดแบบพหุปัญญาของโฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ ที่ถือว่า เรื่องของศิลปะเป็นเรื่องของปัญญาทางด้านมิติ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ เป็นความสามารถทางด้านปัญญา 1 ใน 8 ด้าน ของมนุษย์ สัมพันธ์กับสมองซีกขวาที่มีความสามารถทางทัศนมิติสัมพันธ์ (visual spatial ability)

นอกจากนั้น พหุศิลปศึกษาในความหมายดังกล่าว ยังได้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัญญาทางด้านมิติสัมพันธ์กับสื่อร่างกาย เช่น การแสดงนาฏศิลป์ที่เป็นปัญญาทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว กับสื่อเสียงที่เป็นปัญญาทางด้านดนตรี กับสื่อภาษาที่เป็นปัญญาทางด้านภาษา นอกจากนั้นแล้วพหุศิลปศึกษายังนำไปสู่การเข้าใจตนเอง มีมนุษยสัมพันธ์ ตระหนักในธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาในเชิงเหตุผลด้วย พหุศิลปศึกษาในเชิงพหุปัญญาเป็นทฤษฎีที่เชื่อมโยงกับจิตวิทยาศักยภาพของสมองและปัญญา เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุจุดหมายในการพัฒนาภูมิปัญญา ทักษะคิด สุนทรียะ ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ รวมทั้งการพัฒนาวัฒนธรรมบูรณาการ (integral culture) และการคิดแบบองค์รวม (holistic view) แม้จะมีความชัดเจนขององค์ความรู้ แต่หากขาด

กิจกรรมรองรับทฤษฎี การพัฒนาพฤกษศึกษาก็มีอาจเป็นจริงได้ ดังนั้น กิจกรรมภายใต้พฤกษศึกษาเชิงพหุปัญญาจึงควรมีแนวทางครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้

1. เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ผลงานศิลปะโดยผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
2. เป็นกิจกรรมที่สนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและบูรณาการทางปัญญาในทุกด้าน
3. เป็นกิจกรรมที่สนับสนุนให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการใช้สื่อแสดงออกที่หลากหลายแบบ

ศิลปะ จินตทัศน์(Imaging Art)

4. เป็นกิจกรรมที่คำนึงถึงความแตกต่าง คำนึงถึงพัฒนาการเรียนรู้ และให้ความสำคัญใน

กระบวนการ

การสร้างทัศนคติที่ดี พัฒนาประสบการณ์ทางสุนทรีย์ะ รสนิยม และจินตนาการ

5. เป็นกิจกรรมที่สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาความเป็นคนที่สมดุล

6. เป็นกิจกรรมที่คำนึงถึงสำคัญและความจำเป็นที่มีลักษณะร่วม คำนึงถึงชุมชน สังคม

ภูมิปัญญา และวัฒนธรรม เพื่อให้พฤกษศึกษามีบทบาทร่วมในการพัฒนาสังคมไทยอย่างเป็น

จริงและยั่งยืน (วิรุณ ตั้งเจริญ. 2546 : 11 - 12)

งานบัณฑิตศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้กล่าวถึงความหมายของศิลปศึกษาเชิงพหุปัญญาไว้ดังนี้

ศิลปศึกษาเชิงพหุปัญญา คือ การเรียนการสอนศิลปศึกษาที่สัมพันธ์ เชื่อมโยง บูรณาการกับปัญญาด้านต่างๆ การเรียนรู้เป็นวิธีการใช้ปัญญา การเรียนรู้ด้านศิลปศึกษาจึงเป็นการเรียนรู้ที่พัฒนาไปพร้อมๆ กับปัญญาด้านอื่นๆ ด้วยปัญญาเป็นสิ่งที่พัฒนาได้ ปัญญาเป็นระบบคิดที่ต้องได้รับการปลูกฝัง การพัฒนาปัญญาจึงจำเป็นต้องอาศัยวิธีการ พหุปัญญาของมนุษย์ในหลายๆ ด้านตามศักยภาพของแต่ละบุคคล เป็นทฤษฎีที่มีรูปแบบที่ดีในการพัฒนาความสามารถพัฒนาปัญญา ถ้าหากบุคคลได้รับการส่งเสริมพัฒนาปัญญาด้านต่างๆ อย่างเต็มศักยภาพ ชนิดใช้การได้ทุกด้านได้ว่าเป็นผู้มีพลังปัญญาเป็นปัญญาที่ได้รับการพัฒนาจนสามารถนำมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

ศิลปศึกษาเชิงพหุปัญญา คือ การสอนศิลปศึกษา เพื่อพัฒนาปัญญาหลายด้าน

ศิลปศึกษาเชิงพหุปัญญา คือ ภูมิปัญญาแห่งความเก่ง ดี และมีสุข

ความเชื่อ

1. มนุษย์ทุกคนเกิดมาความสามารถด้านศิลปะ แล้วแต่จะเก่งศิลปะด้านใด
2. มนุษย์ผู้มีสติปัญญาและความสามารถในการแสดงออกทางด้านศิลปะตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

วัตถุประสงค์

1. เพื่อจัดการศึกษาศิลปะให้ผู้เรียนเกิดปัญญาหลาย ๆ ด้าน
2. เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาสติปัญญา ความสามารถตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

ตาราง 1 ศิลปศึกษาเชิงพหุปัญญาที่บูรณาการกับความสามารถอื่น ๆ

ศิลปศึกษา ปัญญาด้านต่าง ๆ	ด้านภาษา	ด้านตรรกะ คณิตศาสตร์	ด้านร่างกาย การเคลื่อนไหว	ด้านดนตรี	ด้านมนุษยสัมพันธ์	ด้านการเข้าใจตนเอง	ด้านการเข้าใจธรรมชาติ	ด้านจิตวิญญาณ
ศิลปศึกษา 4 แกน ประวัติศาสตร์ศิลป์ สุนทรียศาสตร์ ศิลปวิจารณ์ ศิลปปฏิบัติ - ชีต เชีย - วาด - ปั้น แกะ - พิมพ์ - โครงสร้าง - ประติษฐ์ - สร้างสรรค์ต่างๆ	ฝึกเขียน ฝึกอ่าน ฝึกพูด โคลง กลอน จูลสาร วารสาร เล่านิทาน	ฝึกออกแบบ การทดลอง ออกแบบรูปทรง ทางคณิตศาสตร์ สร้างรูปแบบ ใหม่ๆ	ฝึกประสาทสัมผัส กล้ามเนื้อ	ฝึกแต่งกลอน เพลง เขียน ภาพประกอบ- ดนตรี	ฝึกทำงานศิลปะเป็น กลุ่ม แลกเปลี่ยน วัสดุอุปกรณ์	จัดกิจกรรมเข้าค่ายศิลปะ นิทรรศการแสดงผลงาน ของตน แสดงออกตาม ความรู้สึกความคิดของ ตนเอง	ศิลปะกับธรรมชาติ ห้องเรียนธรรมชาติ เขียนภาพถ่ายภาพ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ	เขียนภาพจากความรู้สึก จินตนาการ ภูมิปัญญา สุนทรียภาพ คุณธรรม จริยธรรม

พหุปัญญาศิลปศึกษา นักการศึกษาปัจจุบันเห็นถึงความสำคัญของการสอนแบบพหุวิธีแบบสหวิทยาการ โดยการบูรณาการวิชาการต่าง ๆ เข้าด้วยกัน วิชาศิลปศึกษา จึงเป็นวิชาหนึ่งที่จะต้องบูรณาการไปกับวิธีของปัญญาทั้ง 8 ด้าน เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้มีโอกาสที่จะได้รับการพัฒนาปัญญาทุก ๆ ด้าน (งานบัณฑิตศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2545 : 208)

แนวการสอนทางเลือกใหม่ในปัจจุบัน ถึงแม้จะใช้คำศัพท์ที่แตกต่างกันออกไปแต่ก็มีลักษณะที่เป็นวิธีการทางพหุปัญญา เช่น การเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) จะเน้นความฉลาดหรือปัญญาทางด้านบุคคลหรือมนุษย์สัมพันธ์ แต่ในกิจกรรมย่อยจะใช้ความฉลาดทางด้านต่าง ๆ อื่นๆ ในทำนองเดียวกับการสอนภาษาแนวธรรมชาติ (Whole Language) ซึ่งแก่นสำคัญเน้นความฉลาดด้านภาษา แต่การอ่านได้ใช้ กิจกรรมต่างๆ เช่น ดนตรี กิจกรรมของจริง การไต่ตรอง และการทำงานเป็นกลุ่ม และการสอนแบบชี้แนะ (Suggestopedia) ทฤษฎีพหุปัญญาให้แนวทางแก่ครูทั้งหมดเพื่อไต่ตรองหาวิธีสอนที่ดีที่สุดและผลว่าทำไมจึงดี และทำไมจึงดีกับนักเรียนบางคน และไม่ดีกว่ากับบางคน นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักใช้เทคนิค วิธีการสอน และอุปกรณ์หลากหลายที่ช่วยให้เข้ากับนักเรียนทุกประเภทที่แตกต่างกัน

ครูแบบพหุปัญญา

ครูจะเปลี่ยนการสอนต่อเนื่องจากภาษาไปมิติสัมพันธ์ ศิลปะ ดนตรี เรื่อยไป ครูมักจะเอาวิธีของปัญญาทั้งเจ็ดรวมเข้าด้วยกันอย่างสร้างสรรค์ ครูพหุปัญญาจะจัดหาของจริงมาสอน ให้โอกาสนักเรียนแสดงถึงความเข้าใจ ในบทเรียนโดยการแสดงออกเป็นรูปธรรม ครูพหุปัญญาให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันแบบต่างๆ เช่น เป็นคู่ เป็นกลุ่มเล็กและเป็นกลุ่มใหญ่ครูให้เวลานักเรียนได้คิดไต่ตรองเพื่อสัมพันธ์ความรู้สึกของตนกับสิ่งของหรือเรื่องราวที่เรียน

กิจกรรมข้างต้นนั้นใช้ในห้องเรียนพหุปัญญา มิได้หมายความว่าแบ่งแยกการสอนแบบเดิมและแบบพหุปัญญา ห้องเรียนที่สอนแบบเดิมอาจนำวิธีการสอนของพหุปัญญามาใช้ เช่น ครูที่บรรยายหน้าชั้นด้วยการเน้นจังหวะ (ดนตรี) วาดภาพบนกระดานเน้นจุดต่าง ๆ (ด้านมิติ) หรือท่าทางแบบละคร (ด้านร่างกาย) ขณะพูดหรือหยุดให้เด็กได้คิดไต่ตรอง (ด้านรู้จักตน) หรือตั้งคำถามให้นักเรียนช่วยกันคิดอภิปรายเป็นกลุ่ม (ด้านมนุษยสัมพันธ์) ฉะนั้นแม้แต่ในสภาพห้องเรียนที่ครูเป็นศูนย์กลาง อาจจะจำวิธีพหุปัญญาไปใช้ได้

งานบัณฑิตศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้กล่าวถึงการเตรียมการสอนแบบพหุปัญญา ดังนี้

อุปกรณ์และวิธีการ

มีเครื่องมือหลายชนิดที่ใช้ในการสอนแบบพหุปัญญา ดังนี้

1. ปัญญาด้านภาษา – ปาฐกถา หรือบรรยาย อภิปรายกลุ่ม หนังสือ ใบงาน เกม ภาษา หนังสือพูดได้และเทพ ไดว่าที่ การอ่านออกเสียงเป็นหมู่ การอ่านออกเสียงทีละคน การพิมพ์ดีดด้วยคอมพิวเตอร์

2. ปัญหาทางด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ - โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์บนกระดานดำ การตั้งคำถามแบบโซเดเรติส ภาษาสำหรับเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ การเสนอเรื่องราวตามลำดับและเหตุผลแบบฝึกหัดตามแนวคิดของเปียเจต์ศึกษาค้นคว้าจากการปฏิบัติ
3. ปัญหาทางด้านมิติ - แผนภูมิ กราฟ แผนที่ ไต่อะแกรม การชื่นชมผลงานศิลปะ การเล่านิทานทางจินตนาการ รูปภาพเปรียบเทียบ เขียนความคิด กิจกรรมการดู กล้องขยาย กล้องส่องทางไกล
4. ปัญหาทางด้านร่างกายและสัมผัส - การคิดด้วยสิ่งของ ทักษะศึกษา ละครโบ้ การเคลื่อนไหวแบบสร้างสรรค์ ละครโนห้องเรียน แบบฝึกหัดบริหารกาย กิจกรรมด้วยของจริงและกระทำจริงทุกชนิด การฝีมือ การใช้การนึกคิดถึงผัสสะการทำอาหาร ทำสวนและกิจกรรมแบบคลุกฝุ่น กิจกรรมพลศึกษา การสื่อสาร ด้วยภาษามือและร่างกาย ออกกำลังกายคลายเครียดของร่างกาย
5. ปัญหาทางด้านดนตรี - ร้องเพลง ผีปาก อัม เล่นดนตรี เช่น เปียโน กีตาร์ ร้องเพลงหมู่ ชื่นชมดนตรี สร้างทำนองใหม่สำหรับความคิดรวบยอด ฟังดนตรีภายในจิต
6. ปัญหาด้านมนุษยสัมพันธ์ - การทำงานเป็นกลุ่มร่วมใจ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันและกัน ตกลงไกลเกลี่ยกรณีพิพาท เพื่อนสอนเพื่อน พี่สอนน้อง สัมพันธ์กับชุมชน ฝึกงานตามสถานประกอบการ สถานการณ์จำลอง จับกลุ่มปาร์ตี้เพื่อการเรียน
7. ปัญหาทางด้านตน - การศึกษาตามกำลัง โครงการส่วนบุคคลและเกมล่าพิง มุมสนใจมีโอกาสเลือกการบ้าน การใช้บทเรียนโปรแกรมสอนตนเอง จัดบันทึกประจำวัน

วิธีเตรียมแผนการสอน

ในการพัฒนาหลักสูตรโดยใช้ทฤษฎีปัญหาจะต้องพิจารณาว่าเนื้อหาที่จะสอนนั้นสามารถสอนถ่ายทอดสื่อที่สอน เช่น สอนภาษา ไปมิติสัมพันธ์กับสิ่งที่ใช้สอนด้วยปัญหาด้านหนึ่งไปสู่ด้านอื่นอย่างไร

1. ตั้งจุดมุ่งหมายจำเพาะหรือเรื่องให้ชัดเจน เช่น จะเตรียมการสอนตลอดปีหรือจะเตรียมการสอนสำหรับเด็กรายบุคคล
2. ตั้งคำถามหลักของการใช้ปัญหา
3. พิจารณาความเป็นไปได้ และคิดว่าวิธีใดจะเหมาะสม
4. ระดมพลังสมองหากระดาศมหาหนึ่งแผ่นเพื่อวางแผนการใช้กิจกรรม เมื่อนึกถึงอะไรให้ใส่ลงไป ทันทีในแต่ละด้านของสติปัญญา
5. เลือกกิจกรรมการสอนที่เหมาะสม เลือกกิจกรรมที่สามารถไปใช้ได้
6. วางแผนการสอน
7. นำแผนไปใช้โดยลงมือสอน

ปัจจุบันนักการศึกษาเริ่มเห็นความสำคัญของการสอนแบบสหวิทยาการ โดยบูรณาการวิชาการต่างๆ เข้าด้วยกัน และเรื่องที่สอนจะเป็นเรื่องที่สะท้อนชีวิตจริงของนักเรียนในสังคม มิใช่แยกวิทยาการออกจากชีวิตประจำวัน (งานบัณฑิตศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2545 : 206 - 213)

1.6 การประเมินผลงานศิลปะ

งานศิลปะที่ผลิตออกมานั้นย่อมมีความแตกต่างระหว่างบุคคลเพราะเป็นผลจากการที่บุคคลดึงเอาการรับรู้ ความประทับใจที่ได้จากประสบการณ์ในอดีตมาใช้ เมื่อเป็นเช่นนี้จึงยากที่จะให้ผลงานนั้นออกมาในลักษณะเหมือนกัน แม้ว่าจะได้รับการสอบแบบเดียวกัน

งานศิลปะมิได้มีไว้สำหรับการฝึกการใช้มือใช้อุปกรณ์หรือฝึกการรับรู้ในเรื่องเส้นรู้
เส้นแวง มุม เงาม สี เท่านั้น หากยังแสดงถึงเจตคติการรับรู้อันเป็นความสามารถเฉพาะบุคคลอีกด้วย
เด็กทุกคนมีอายุเท่ากัน สมรรถภาพการใช้มือ การรับรู้อันเป็นความสามารถก็ไม่เท่ากันการแสดงออก
ทางศิลปะ จึงมีความแตกต่างกันอย่างกว้างขวางตามประสบการณ์

การประเมินผลงานทางศิลปะ จึงควรเป็นเรื่องของการช่วยให้เด็กมีพัฒนาการต่อไป
มากกว่าจะทำให้เด็กท้อแท้ เปื่อหน่ายการวิจารณ์ผลงานที่ดีในที่ประชุม ย่อมทำให้เจ้าของผลงานที่
ไม่ดีมองเห็นตัวเองได้ดีกว่าการตำหนิผลงานที่ไม่สนใจครู ครูจะต้องให้เข้าใจเด็ก เข้าใจจิตวิทยา
พัฒนาการเด็ก เข้าใจถึงความสามารถ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ครูสอนศิลปะ จึงควรมองผลงาน
ของเด็กของตนเป็นศิลปินแค่นั้น หรือเป็นช่างศิลปะเพียงไร โดยเฉพาะครูศิลปะในชั้นประถม น่าจะ
มองศิลปะในฐานะที่เป็นวิชาสามัญวิชาหนึ่ง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้ผ่อนคลายอารมณ์ มีความคิด
สร้างสรรค์มากกว่าที่จะฝังใจว่าการเรียนศิลปะได้จะต้องมีหัว มีพรสวรรค์ หรือมีปัญญาเลิศเท่านั้น
เมื่อเป็นเช่นนี้การวัดผลการเรียนวิชาศิลปะศึกษาจึงน่าจะมุ่งวัดระดับความเจริญงอกงามที่เกิดขึ้นจาก
การเรียนและการประกอบกิจกรรมทางศิลปะ ซึ่งจะเป็นผลดีต่อนักเรียนและครู กล่าวคือนักเรียนก็
จะได้ทราบว่าตนเองมีความสามารถและมีความถนัดด้านใดบ้าง ควรแก้ไขปรับปรุงในด้านใดบ้าง
ครูเองก็สามารถหาทางแก้ไขปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้

ศรียา นิยมธรรม ได้กล่าวถึงการประเมินผลการเรียนวิชาศิลปะศึกษา ไว้ดังนี้

การประเมินผลการเรียนวิชาศิลปะศึกษาที่สำคัญก็คือการวัดพัฒนาการของนักเรียนในด้านการสร้างสรรค์
สุนทรียภาพ การรับรู้อารมณ์ สติปัญญา สังคมและการวัดพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนการสอน
วิชาศิลปะ ในด้านความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ความนิยมในศิลปะเจตคติ ทักษะและการนำไปใช้
ดังรายละเอียดต่อไปนี้ คือ

ก. การวัดพัฒนาการ ด้านต่างๆ

พัฒนาการในด้านต่างๆที่เกิดจากการเรียนการสอนวิชาศิลปะศึกษาแบ่งได้เป็น 7 หมวดใหญ่ๆ คือ

1. พัฒนาการทางการสร้างสรรค์ สามารถคิดดัดแปลง แก้ปัญหาทำสิ่งต่างๆ ให้ดีมีคุณค่ากว่า
เดิมได้ นักเรียนแสดงออกโดยการวางแผนงาน ออกแบบ วัดผลได้โดยการทดสอบและการสังเกต
 - 1.1 การทำงานได้อย่างอิสระโดยไม่ต้องคอยถามผู้อื่น
 - 1.2 มีความเชื่อมั่นในความคิดของตน
 - 1.3 ไม่ลอกแบบของผู้อื่น
 - 1.4 สามารถออกแบบได้รวดเร็ว แน่นนอน ทันที
 - 1.5 มีลักษณะการแสดงออกแตกต่างกับคนอื่น และงดงามดีด้วย
2. พัฒนาการทางสุนทรียภาพ สามารถรู้และเข้าใจในคุณค่าทางศิลปะอย่างมีหลักเกณฑ์ นักเรียน
แสดงออกโดยสามารถเข้าใจและนิยมในศิลปะวัดผลได้โดยการทดสอบการสัมภาษณ์และแบบสำรวจ
 - 2.1 ความนิยมเข้าใจที่เกิดจากความรู้สึกภายใน
 - 2.2 ความนิยมเข้าใจที่อาศัยประสบการณ์และการปฏิบัติทางศิลปะ
 - 2.3 มีความเข้าใจและใช้หลักการทางสุนทรียภาพได้ถูกต้องเหมาะสม
 - 2.4 สามารถเลือก แบ่งแยก และให้เหตุผลผลงานศิลปะที่ดี

3. พัฒนาการทางการเรียนรู้ สามารถสังเกตเข้าใจในงานศิลปะถูกต้องตามหลักศิลปะ นักเรียนแสดงออกโดยการอธิบายการให้เหตุผลในความงามอย่างถูกต้อง การวัดความสามารถในด้านที่ทำได้โดยการทดสอบ การสังเกต การสัมภาษณ์

3.1 การสังเกตถึงความถูกต้องของงาน ตามหลักเกณฑ์ของงานศิลปะ เช่น แสงเงา ความตื้นลึก ความแตกต่างในเรื่องนี้

3.2 ความรู้สึกที่เกิดจากการดูงานศิลปะ เช่น ความรู้สึกในเรื่องพื้นผิวอ่อนหรือแข็งกระด้าง

3.3 ความรู้สึกในการเคลื่อนไหว เช่น การเคลื่อนไหวของร่างกายและสิ่งของ

4. พัฒนาการทางด้านสติปัญญา มีความสามารถในการด้านต่างๆ สามารถจดจำได้ละเอียดถูกต้อง จดรายละเอียดแหลม การแสดงออกโดยการแก้ปัญหาได้ดี การวัดผลโดยการสังเกต การทดสอบ และการสัมภาษณ์

4.1 สามารถสร้างสรรค์งานศิลปะได้ถูกต้องมีรายละเอียดมากและงดงาม

4.2 การใช้หลักการทางศิลปะได้เหมาะสม เช่นการใช้สีในการออกแบบ

4.3 มีความรู้ในเรื่องราวต่างๆ ได้ละเอียดถูกต้องมาก

5. พัฒนาการทางด้านอารมณ์ มีความสามารถแสดงออกอย่างอิสระ และควบคุมอารมณ์ได้ มีความมั่นใจในการทำงาน พัฒนาการทางด้านอารมณ์ รวมไปถึงสุขภาพจิต ความมั่นคงทางอารมณ์และ พัฒนาการทางบุคลิกภาพด้วยการแสดงออกโดยการทำงานได้อย่างสุขุมเป็นระเบียบ และควบคุมได้เหมาะสม การวัดทำได้โดยการสังเกต การสัมภาษณ์

5.1 การสร้างสรรค์งานศิลปะได้อย่างอิสระ มีความมั่นใจในการทำงาน

5.2 มีความเป็นระเบียบในการทำงาน

6. พัฒนาการทางกาย มีความสามารถในการปฏิบัติทางศิลปะใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ได้คล่องแคล่ว มั่นคงไม่เป็นอันตราย มีความแน่นอนและแม่นยำในการทำงาน การแสดงออกโดยการปฏิบัติ และการเคลื่อนไหว การวัดโดยการสังเกต การสัมภาษณ์และการทดสอบ

6.1 มีทักษะในการเขียน บันทึ และการใช้เทคนิคต่างๆ ได้คล่องแคล่วว่องไว

6.2 ลักษณะภาพที่แสดงออก มีความสัมพันธ์ในการฝึกเขียนและความรู้สึก

7. พัฒนาการทางด้านสังคม มีความสามารถเข้าใจในสิ่งแวดล้อม เข้าใจความต้องการของผู้อื่น และสามารถเข้าใจกับผู้อื่นได้อย่างเป็นสุข การแสดงออกโดยการทำงาน การประสานงาน การฝึกและการเข้าใจผู้อื่น การวัดโดยการสังเกตการสัมภาษณ์และการทดสอบ

7.1 มีประสบการณ์ในสิ่งแวดล้อมดี สามารถแสดงออกในงานศิลปะได้ถูกต้อง

7.2 มีความเข้าใจในการแสดงออกของผู้อื่นได้

7.3 มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี และมีความสุขในการทำงาน

7.4 มีความเข้าใจในวัฒนธรรมต่างๆของผู้อื่น

ข. การวัดพฤติกรรม ด้านต่างๆ

พฤติกรรมด้านต่างๆ ของนักเรียนช่วยให้ครูเข้าใจนักเรียน และสามารถนำมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาศิลปะศึกษาให้ได้ผลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้

1. ในด้านความรู้ความสามารถ ทราบและจำเรื่องราวของประสบการณ์ที่ได้รับรวมทั้งประสบการณ์ที่สัมพันธ์ได้อย่างถูกต้องแสดงออกโดยการระลึกถ่ายทอด สามารถวัดได้โดยการทดสอบ การสัมภาษณ์-การสังเกต

- 1.1 ความรู้เกี่ยวกับศัพท์เฉพาะทางศิลปะ
- 1.2 ความรู้เกี่ยวกับประวัติทั่วไปของศิลปะ
- 1.3 ความรู้เกี่ยวกับวัสดุและขบวนการทำ
2. ในด้านความเข้าใจ สามารถเข้าใจในคุณค่าและหลักการของศิลปจนประเมินผลงานของศิลปะนั้นได้ การแสดงออกโดยการอธิบาย การวัดโดยการทดแทน การสังเกตและการสัมภาษณ์
- 2.1 ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างทางศิลปะ
- 2.2 ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการกฎและการสร้างสรรค์งานศิลปะ
- 2.3 ความสามารถในการประเมินผลงานของศิลปะ
- 2.4 ความสามารถในการให้เหตุผลในการพิจารณา
3. ในด้านความคิดและการออกแบบ สามารถแก้ปัญหาในการออกแบบ วัดได้โดยการทดสอบการสังเกตและการแสดงความคิดเห็น
- 3.1 ความสามารถในการแก้ปัญหาในการออกแบบ
- 3.2 ความสามารถในการสร้างและแสดงความสมเหตุสมผลของการออกแบบ
4. ในด้านศิลปนิยม มีความรู้และเข้าใจในคุณค่า และความสำคัญของงานศิลปะแสดงออกโดย การอธิบายนิยาม สามารถวัดได้โดยการสัมภาษณ์ สังเกต การทดสอบ การจัดอันดับ คุณภาพ และแบบภาพต่างๆ
- 4.1 ความนิยมในศิลปะที่เกิดจากความรู้สึกภายใน
- 4.2 ความนิยมที่อาศัยประสบการณ์และปฏิบัติ
- 4.3 การอธิบายและประเมินผลงานศิลปะ
5. ในด้านเจตคติและความสนใจ มีความเชื่อ ความนิยมและสนใจที่จะปฏิบัติตามความเชื่อ แสดงออกโดยการคิดตามความเชื่อ การร่วมในกิจกรรมอย่างสุขใจ สามารถวัดได้โดยการจัดอันดับคุณภาพ
- 5.1 ความเชื่อมั่นในการทำงานของตน
- 5.2 ความสนใจในการเรียนและตั้งใจ
- 5.3 การทำงานได้เรียบร้อย
- 5.4 ความคิด ความเข้าใจและความเชื่อในแบบของศิลปะ
6. ในด้านทักษะและการนำไปใช้ มีความสามารถในการใช้วัสดุและเครื่องมือได้ถูกรวดเร็วสามารถสร้างสรรค์งานได้รวดเร็วและประหยัดแสดงออกโดยการปฏิบัติงานการใช้วัสดุเครื่องมือ การแก้ปัญหา และการนำไปใช้ วัดได้โดยการสังเกตและแบบทดสอบ
- 6.1 ความสามารถในการให้แสง สี และเงา
- 6.2 ความสามารถในการเขียนภาพด้วยวิธีต่างๆ
- 6.3 ความสามารถในการใช้วัสดุและเครื่องมือ
- 6.4 ความสามารถในการทำงานศิลปะได้เรียบร้อยตามกำหนด
- 6.5 ความสามารถในการนำไปใช้ได้เหมาะสม
- 6.6 ความสามารถในการแก้ปัญหา การใช้ทั่วไป
- 6.7 ความสามารถในการมองเห็นแบบ ลักษณะโครงสร้างทางศิลปะที่เหมาะสมในความงามและการใช้สอย

(ศรียา นิยมธรรม. 2545 : 18 - 23)

ดังนั้นในการวัดผลวิชาศิลปศึกษา ครูควรอธิบายให้คะแนนให้นักเรียนทราบ โดยเฉพาะการวัดผลในด้านความรู้ ทักษะการออกแบบ และการนำไปใช้ ครูอาจจะบอกให้นักเรียนทราบจะให้คะแนนในหัวข้อใด ข้อละเท่าไร เพื่อจะได้เป็นมาตรฐานให้นักเรียนได้มีโอกาสตรวจทานแก้ไขปรับปรุง การทำงานของตนให้เรียบร้อยก่อนที่จะส่งงานขึ้นต่อ

1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศิลปศึกษา

แมทเทิล และมาร์เซน (Mattil and Marzan. 1981) การชื่นชมศิลปะนับว่าเป็นส่วนสำคัญในการศึกษาของเด็กและควรได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง การที่เด็กได้เรียนรู้จากการมอง การแยกแยะ การบรรยายในสิ่งที่เห็น และการได้รู้จักศิลปะ ว่ามีความสำคัญต่อเราอย่างไร ทำให้เด็กได้มีความใกล้ชิดศิลปะ เด็กได้สัมผัสความอímเอมใจ การรู้จักชื่นชมศิลปะ มีประโยชน์และมีผลในทางปฏิบัติต่อการศึกษโดยตรง ซึ่งการเรียนรู้คุณค่าทางศิลปะดังกล่าว เป็นการยกระดับขั้นสู่ทักษะหลายด้าน เช่น ทักษะทางการพูด ทักษะการสื่อสาร ความรู้สึกในงานศิลปะและการรู้คุณค่าความงาม นอกจากนี้ เป็นการส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์

ซีเลนสกี และฟิชเชอร์ (Zelanski; & Fisher. 1991 : 1) ชื่นชมศิลปะทักษะที่จำเป็นต้องเรียน แต่เราต้องดูงานศิลปะแบบเปิดในให้กว้าง ปกติแล้วคนเราเมื่อสนใจสิ่งใดเราจะละทิ้งสิ่งอื่น ในขณะที่เราอ่านหนังสือเราจะไม่ได้ยินเสียงอื่นๆ ของตู้เย็น หรือขณะที่เราขับรถเราก็จะสนใจเพียงถนน และรถที่สวนไปมาโดยไม่ได้อินใจความงามของพระอาทิตย์ยามเย็น แต่ในการมองศิลปะเราต้องเปิดจิตใจของเราทั้งหมดเพื่อศึกษาความงามในทุกๆ ด้านของงานศิลปะไม่ว่าจะเป็นรูปแบบ (Form) และเนื้อหา (Content)

วิบูลย์ จันทรย์แย้ม (2531 : 70 - 75) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “สภาพการจัดการเรียนการสอนของครูศิลปศึกษา” ผลการวิจัยพบปัญหาพอสรุปได้ ดังนี้

1. เนื้อหาหลักสูตรไม่ชัดเจน เป็นเนื้อหากว้างๆ ทำให้นักเรียนเข้าใจยาก
2. คำอธิบายขั้นตอนการผลิตต่างๆ ในแบบเรียนของกรมวิชาการไม่ละเอียด นักเรียนนำไปปฏิบัติและเวลาเรียน 3 คาบต่อสัปดาห์น้อยเกินไป การปฏิบัติงานของนักเรียนในเวลาเรียนมีน้อย
3. นักเรียนส่วนใหญ่ไม่นำอุปกรณ์มาปฏิบัติในห้องเรียน เพราะเวลาเรียนปฏิบัติมีน้อย
4. นักเรียนส่วนใหญ่ขาดแคลนอุปกรณ์การเรียนและในโรงเรียนขาดงบประมาณสนับสนุนด้านศิลปะ
5. ครูต้องทำการสอนหลายวิชา ทำให้การเตรียมการสอน และการเตรียมกิจกรรมทางศิลปะลดน้อยลง
6. ผู้บริหารไม่สนับสนุน การจัดหาสื่อการเรียนการสอน ครูต้องจัดซื้อหามาเอง
7. โรงเรียนยังขาดห้องปฏิบัติงานศิลปะ

8. การประเมินผลไม่มีกฎเกณฑ์แน่นอน
9. ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญ และขาดการสนับสนุนศิลปศึกษา
10. ครูไม่มีวุฒิทางศิลปศึกษา มักมีปัญหการสอน เป็นผลให้นักเรียนขาดความสนใจศิลปศึกษา

บรรจง บุญการี (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “สภาพและปัญหาการสอนศิลปศึกษาของครูประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดลพบุรี” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการสอนศิลปศึกษาของครูประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดลพบุรี ในด้านการเตรียมการสอน การดำเนินการสอน การผลิตและใช้สื่อการสอน การวัดและประเมินผล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบแบบประเมินค่า และแบบปลายเปิด ผลการวิจัยว่า มีการปฏิบัติ ใช้สื่อการสอน การวัดและประเมินผล สำหรับการปฏิบัติที่มีมากที่สุด คือ การทำบันทึกการสอน และที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือการเข้ารับการอบรม ปัญหาสำคัญที่พบคือ นักเรียนขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์เพราะมีฐานะยากจน

มณฑา ไร่ทิม (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการวาดภาพระบายสี โดยใช้กิจกรรมที่ฝึกประสาทสัมผัสทั้งห้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์กับสอนตามแนวคิดของ เบอร์โนซ์ แมคคาร์ซี 4 แมท จำนวน 40 คน ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการวาดภาพระบายสี โดยใช้กิจกรรมที่ฝึกประสาทสัมผัสทั้งห้าของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการวาดภาพระบายสีจากวัสดุสัมผัสแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบบูรณาการ

2.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ

ประวัติความเป็นมาของการสอนแบบบูรณาการ

แนวความคิดเรื่องการบูรณาการ (Integration) เกิดขึ้นจากความเห็นของนักปรัชญาชาวอังกฤษ จอห์น ล็อก (John Locke) ที่ว่าเด็กจะไม่มีเวลาและกำลังที่จะเรียนรู้ทุกสิ่งทุกอย่างได้หมด ฉะนั้นเด็กจึงต้องสนใจแต่เฉพาะสิ่งที่จำเป็นที่สุด และที่เขาจะใช้บ่อยที่สุดในชีวิต ต่อมา จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) นักปรัชญาชาวสหรัฐอเมริกาเห็นในเรื่องนี้ว่า การให้การศึกษาแก่เด็กนั้น ควรจะนำไปสู่ความเข้าใจในเรื่องกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ เพื่อการอยู่รอดของชีวิตคน กิจกรรมใหญ่ๆ การแสวงหาปัจจัยแห่งการดำรงชีพอันได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม กิจกรรมเหล่านี้เป็นกิจกรรมขั้นมูลฐานของมนุษย์ จึงย่อมจะทำให้เด็กเกิดความต้องการ ที่ผู้เรียนรู้เห็นเอง รู้สึกเอง เด็กย่อมจะเกิดความสนใจขึ้นโดยธรรมชาติ ความคิดเห็นของ จอห์น ดิวอี้ นี้มีอิทธิพลและพัฒนากลายเป็นหลักบูรณาการ หลังจากนั้น แนวคิดเรื่องการบูรณาการได้มีวิวัฒนาการ ดังนี้

ปี พ.ศ.2473 (ค.ศ.1930) ในประเทศสหรัฐอเมริกา นักการศึกษาและครูให้เริ่มคิดเรื่องบูรณาการแล้วก็เริ่มทดลองทำการศึกษากัน (รวมทั้งทดลองเรื่องบูรณาการ) เป็นเวลา 8 ปี เรียกการทดลองการศึกษาคั้งใหญ่นี้ว่าผลการทดลอง 8 ปี เรียกการทดสอบการศึกษาคั้งใหญ่นี้ว่า ผลการทดลอง 8 ปี (The 8 Years Study)

ปี พ.ศ.2483 (ค.ศ.1940) ในประเทศสหรัฐอเมริกาได้นำผลการทดลอง 8 ปีนั้นมาใช้กันโดยแพร่หลายในโรงเรียนทั่วๆ ไป และเรียกการศึกษายุคนี้ว่า “การศึกษาแผนใหม่” (Progressive Education) มีการนำเอาความรู้เรื่องบูรณาการไปใช้กันแพร่หลาย

สำหรับประเทศไทยได้มีการเรียนการสอนเรื่องการศึกษาแผนใหม่ และเรื่องบูรณาการเป็นครั้งแรก ในปี พ.ศ.2496 ที่ วิทยาลัยการศึกษาประสานมิตร ต่อมาสมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย ได้เผยแพร่ความรู้เรื่องนี้ออกไปอย่างกว้างขวาง ความรู้และหลักบูรณาการได้ใช้อย่างเต็มรูปในหลักสูตร ปี พ.ศ.2521 หลังจากทดลองมาหลายปี (สันต์ ธรรมบำรุง. 2525 : 89)

หลักสูตรและการเรียนการสอนในประเทศไทยที่ผ่านมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ยังไม่มีการสอนบูรณาการระหว่างวิชาอย่างแท้จริง คงมีการจัดแยกเป็นวิชาต่างๆ อยู่ อย่างไรก็ตามได้มีการพยายามที่จะจัดหลักสูตรในลักษณะ บูรณาการระหว่างวิชาในระดับประถมศึกษา ในหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) เช่น ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตที่รวมเอาวิชา วิทยาศาสตร์ สุขศึกษาและสังคมศึกษาเข้าไว้ในกลุ่มเดียวกัน แต่จากคำอธิบายในหน่วยต่างๆ เนื้อหาของหลักสูตรมีลักษณะเป็นเอกเทศ ขาดการเชื่อมโยงที่สัมพันธ์กัน ด้วยเหตุนี้ผู้สอนต้อง วางแผนและบูรณาการเนื้อหา กิจกรรมในกระบวนการการเรียนรู้เอง ซึ่งมีการกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

ตามบทบัญญัติของหมวด 4 แนวการจัดการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2524 มาตรา 23 ที่กำหนดว่า การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชนชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

3. ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

4. ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษาเน้นการใช้ภาษาอย่าง ถูกต้อง

5. ความรู้และทักษะด้านการประกอบอาชีพและดำรงชีวิตอย่างมีความสุขจากกฎหมายดังกล่าวสถานศึกษาต้องจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการให้สัมพันธ์กับข้อกำหนดเหล่านี้

2.2 ความหมายของบูรณาการ (Integration)

คำว่า “บูรณาการ” (Integration) ได้มีผู้ให้ความหมายต่างๆ กันดังนี้ คือ

ดักลาส (สันต์ ธรรมบำรุง. 2525 : 91; อ้างอิงมาจาก Douglass. n.d.) กล่าวว่า บูรณาการ ประกอบด้วย กระบวนการต่างๆ ที่เกิดขึ้นในภาวะจิตของแต่ละบุคคลเป็นกระบวนการที่สร้างความสัมพันธ์ ระหว่าง ข้อเท็จจริง หลักการ และการสอน พฤติกรรมในการสร้างหน่วยการสอน แต่การที่จะกล่าวว่าบูรณาการ เกิดขึ้นหรือไม่ ขึ้นอยู่กับปฏิกิริยาย้อนกลับอันเนื่องมาจากการใช้สมองแต่ละบุคคลนั่นเอง กล่าวอีกนัย หนึ่ง บูรณาการเป็นการรวมหรือสร้างขึ้นเพื่อพัฒนาเด็กทั้งปวง

อาจกล่าวได้ว่า บูรณาการ หมายถึง การทำให้สมบูรณ์และการทำให้เต็ม หน่วยบูรณาการจึงหมายถึง หน่วยความรู้ที่เต็มสมบูรณ์ เต็มสมบูรณ์ หมายถึง ความรู้เหล่านั้นได้ถูกรวบรวมมา ประมวลผลรวมกันไว้ภายในหน่วยเดียวกัน และความรู้เหล่านี้ จะช่วยให้ผู้เรียนได้บรรลุจุดมุ่งหมาย ของหน่วย ถ้าเป็นหน่วยที่ยึดค่านิยมเป็นแกน ผู้เรียนก็จะมี ค่านิยมนั้น ถ้าเป็นหน่วยที่ยึดกิจกรรม เป็นแกน ผู้เรียนก็จะสามารถประกอบกิจกรรมนั้นได้ หน่วยบูรณาการ ยังช่วยสะท้อนให้เห็นถึง สภาพความเป็นจริงของการใช้ความรู้ในชีวิตอีกด้วย

จากความหมายที่กล่าวมาทั้งหมด สามารถสรุปได้ว่า บูรณาการ หมายถึง การ ผสมผสานเนื้อหาวิชาต่างๆ ให้มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน โดยมีวิชาแกน และวิชาที่มาเสริมเพื่อให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างลึกซึ้ง และกว้างไกลจนมีประสบการณ์สามารถนำไปปฏิบัติเพื่อประยุกต์ใช้ ในชีวิตจริง

2.3 จุดมุ่งหมายของการสอนบูรณาการ

ลาร์ดดิซาเบล (Lardizabel. 1970 : 142) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการสอนแบบบูรณาการ ไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาและส่งเสริมให้เด็กรู้สึกปลอดภัย มีความพึงพอใจ มีความรู้สึกเป็นส่วน หนึ่งของหมู่คณะและยอมรับผู้อื่น
2. ส่งเสริมการเรียนรู้ที่จะทำงานร่วมกัน ระหว่างครูกับนักเรียน
3. ช่วยพัฒนาค่านิยม บรรยาภาศในชั้นเรียนจะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาจริยธรรม มาตรฐานการทำงาน มาตรฐานของกลุ่ม ความซาบซึ้งในการทำงานและความซื่อสัตย์
4. ช่วยพัฒนาวินัยในตนเอง โดยส่งเสริมความสามารถในการทำงานและการควบคุม อารมณ์ของผู้เรียน
5. ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาการแสดงออกทางด้านศิลปะ ดนตรี การละคร ฯลฯ เช่นเดียวกันกับทางด้านสังคม วิทยาศาสตร์ และวรรณคดี
6. เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสได้ร่วมกิจกรรมในสังคม เต็มใจที่จะทำงานร่วมกับกลุ่ม และ เป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม

7. ช่วยวัดผลการเรียนรู้ โดยการแนะนำวิธีตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้แก่ผู้เรียนทั้งรายบุคคลและกลุ่ม

2.4 การจัดเนื้อหาวิชาและกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ

ลาร์ดิซาเบล (Lardizabel. 1970 : 142 - 144) กล่าวว่า การสอนแบบบูรณาการ ต้องยึดหลักสำคัญที่ความสนใจและความต้องการของผู้เรียน ประสบการณ์ในการเรียนรู้ควรเป็น “หน่วย” (Unit) ที่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง ครูผู้สอนต้องใช้เทคนิคในการผสมผสานเนื้อหาวิชา และกิจกรรมการเรียนการสอนต่างๆ ให้สัมพันธ์กัน ภายในขอบข่ายของเรื่องที่ศึกษา ลักษณะทั่วไปของหน่วยการเรียนรู้มีดังนี้

1. มุ่งเน้นปัญหา ปัญหานั้นควรมีความสำคัญพอที่จะศึกษาและเกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาต่างๆ หลากแง่หลายมุม คำตอบของปัญหาแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างปัจจุบันกับอนาคตหรือผลกระทบของปัจจัยทางภูมิศาสตร์มีต่อวัฒนธรรมหรือวัฒนธรรมมีต่อการเมือง เป็นต้น

2. เหมาะสมกับระดับผู้เรียน อุปกรณ์ หรือสื่อการเรียนต้องไม่ยากเกินไปกว่าที่ผู้เรียนจะเข้าใจได้ การจัดกิจกรรมต้องคำนึงถึงประสบการณ์เดิมของผู้เรียน แล้วท้าทายความสามารถไม่ง่ายจนเกินไป

3. ส่งเสริมพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง เน้นในทุกๆ ด้าน ด้านของความเจริญงอกงามและลำดับขั้นของประสบการณ์ เช่น กิจกรรมด้านการอ่าน การสังเกต การพูด การฟัง การวาดและการเขียน กิจกรรมทักษะด้านต่างๆ รวมทั้งกิจกรรมที่ต้องใช้ความสามารถทางสมองในการคิด วิเคราะห์แก้ปัญหา ฯลฯ

4. เป็นการวางแผนงานร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน ให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกปัญหาแหล่งค้นคว้า วัสดุอุปกรณ์ วางแผนกิจกรรมและประเมินผลให้เป็นไปตามความมุ่งหมายที่ต้องการ

5. การวางแผนหน่วยการเรียนต้องระลึกละเอียดว่า ทำอย่างไรจึงจะส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

นิมมวล ทศวัฒน์ (2522 : 173) ได้กล่าวว่าถึงลักษณะของหน่วยการเรียนการสอนดังนี้

กลุ่มหัวข้อย่อยที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กัน นำมาจัดลำดับก่อนหลังเสียใหม่ภายในหัวข้อใหญ่ที่เรียกว่า “หน่วย” และใช้เวลาต่อเนื่องกัน อาจเป็น 2 สัปดาห์ หรือ 3 - 4 สัปดาห์ก็ได้ ทั้งนี้แล้วแต่เนื้อหาของบทเรียนนั้น

หน่วยแต่ละหน่วยมีความสมบูรณ์ในตัวของมันเอง คือ ประกอบด้วยความมุ่งหมาย ปัญหา กิจกรรม การวัดผลและประเมินผล เบ็ดเสร็จอยู่ในหน่วยการเรียนนั้น

หน่วยแต่ละหน่วยสามารถสอนให้สัมพันธ์กับวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้

หน่วยการเรียนการสอนสามารถใช้เทคนิควิธีสอนหลายวิธีที่เหมาะสม เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจมากที่สุด

ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่า หน่วยการเรียนรู้การสอนแบบบูรณาการจะมีลักษณะที่สำคัญ ดังนี้ คือ

1. มีลักษณะเป็นหน่วย ซึ่งจะมีแกนของหน่วย อาจจะเป็นแกนที่เป็นหัวเรื่องแกนที่เป็นปัญหา แกนที่เป็นความคิดรวบยอด ฯลฯ
2. มีลักษณะการผสมผสานเนื้อหาวิชาต่างๆ และวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนหลายวิธี
3. มีสื่อหลายประเภท เช่น สไลด์ วีดิทัศน์ รูปภาพ แผนภูมิ เป็นต้น

บทบาทของครูในการสอนแบบบูรณาการ

1. จะต้องศึกษาหาความรู้ให้มากขึ้น ศึกษาสิ่งใหม่ๆ ให้กว้างขวางทั้งทางตรงและทางอ้อม
2. มีความรอบรู้ และแม่นยำในความรู้ที่จะนำมาบูรณาการผสมผสานสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน
3. มีความคิดกว้าง ใจกว้าง ยอมรับความคิดเห็นหลายๆ ด้าน
4. เป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำในทางที่ถูกที่ควร เพื่อให้นักเรียนมีความตั้งใจ มีทัศนคติที่ดี ต้องการเรียนในบทเรียน
5. ติดตามผลงาน และประเมินการทำกิจกรรมของนักเรียน

กิจกรรมของนักเรียนในการสอนแบบบูรณาการ

ลาร์ดิซาเบล (Lardizabel. 1970 : 148) กล่าวถึงหลักในการจัดกิจกรรมของการสอนแบบบูรณาการว่า ควรดำเนิน กิจกรรมของกระบวนการกลุ่มมาใช้ดังนี้

1. การแบ่งกลุ่ม ในการแบ่งกลุ่มจะต้องให้นักเรียนได้เข้ากลุ่ม เพื่อทำกิจกรรมที่ตนเองมีความถนัด และมีความสนใจ ครูจะต้องช่วยเหลือในการจัดแบ่งกลุ่มด้วย เพื่อให้แต่ละกลุ่มมีจำนวนพอเหมาะ และมีความสามารถพอๆ กัน
2. แต่ละกลุ่มเลือกคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วย ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ คณะกรรมการ และเลขานุการ
3. มีการประชุมร่วมกันภายในกลุ่ม เพื่อวางแผนในการทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น
 - การรายงาน
 - อภิปราย
 - กรณีตัวอย่าง
 - การแสดงละคร
 - การศึกษานอกสถานที่
 - การเชิญวิทยากรมาบรรยาย
 - การสาธิตและทดลอง

- การสัมภาษณ์
- การจัดนิทรรศการ

4. สมาชิกทุกคนในกลุ่มจะต้องมีหน้าที่รับผิดชอบ ในการทำกิจกรรมตามที่ได้ร่วมกัน

วางแผนไว้

ระยะเวลาที่ใช้ในการสอนแบบบูรณาการ

ระยะเวลาของการสอนแต่ละหน่วยจะแตกต่างกันไป เนื่องจาก

1. ความสนใจ และความสามารถของนักเรียน
2. การศึกษาค้นคว้า การใช้สื่อ และอุปกรณ์การสอนตลอดจนกิจกรรมที่นักเรียนทำ
3. การจัดประสบการณ์ในแต่ละหน่วย
4. ความชำนาญในการสอน และการเร้าให้นักเรียนมีความสนใจที่จะเรียนหน่วยใหม่
5. ปัญหาของแต่ละหน่วยที่นำมาศึกษา

ประโยชน์ที่ได้รับจากการสอนแบบบูรณาการ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการสอนแบบบูรณาการมีดังต่อไปนี้

1. ช่วยให้เกิดการเชื่อมโยงของการเรียนรู้ (Transfer of Learning) ความรู้ที่เรียนไปแล้ว จะถูกนำมาสัมพันธ์กับความรู้ที่จะเรียนใหม่ๆ จะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น
2. ช่วยจัดเนื้อหาวิชา หรือความรู้ให้อยู่ในลักษณะชีวิตจริง คือ ผสมผสานและสัมพันธ์เป็นความรู้ที่อยู่ในลักษณะหรือรูปแบบที่เอื้อต่อการนำไปใช้กับชีวิต
3. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจสภาพและปัญหาสังคมได้ดีกว่าการกระทำหรือปรากฏการณ์ต่างๆ ในสังคมเป็น ผลรวมจากหลายๆ สาเหตุ การที่จะเข้าใจปัญหาใดและสามารถแก้ปัญหานั้นได้ ควรพิจารณาปัญหาและที่มาของปัญหาอย่างกว้างๆ ใช้ความรู้จากหลายๆ แหล่งมาสัมพันธ์กัน เพื่อสร้างความเข้าใจใหม่ๆ ขึ้น
4. ช่วยให้การสอน และการให้การศึกษา มีคุณค่ามากขึ้น แทนที่จะเป็นขบวนการถ่ายทอดความรู้ หรือสาระแต่เพียงประการเดียว กลับช่วยให้สามารถเน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นให้เกิดความคิดรวบยอดที่กระจ่างถูกต้อง และให้สามารถปลูกฝังค่านิยมที่ปรารถนาได้อีกด้วย
5. ทำให้เกิดบูรณาการขึ้น การบูรณาการความรู้ ทำให้วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา หรือการสอนเปลี่ยนไป จากเพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ไปเป็นการให้ผู้เรียนได้เห็นคุณค่า และนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์

ผกา สัตยธรรม (2523 : 51) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ที่ได้รับจากการสอนแบบบูรณาการไว้ดังนี้

1. ช่วยเหลือและแก้ไข ตลอดจนส่งเสริมให้นักเรียน ได้พัฒนาตนเองให้เป็นคนที่สมบูรณ์ในทุกด้าน

2. การเชื่อมโยงวิชา ทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนาน เพราะได้เรียนรู้หลายด้าน
3. การฝึกเชื่อมโยงวิชาต่างๆ กันทำให้ไม่ลืมนำ
4. สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตจริงให้สอดคล้องกับความต้องการได้
5. นักเรียนได้ฝึกทักษะด้านต่างๆ หลายประการ

สันต์ ธรรมบำรุง (2522 : 97) กล่าวถึงผลดีที่จะได้รับการสอนแบบบูรณาการว่า

1. ช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพให้แก่ผู้เรียน
2. ช่วยพัฒนาความเจริญเติบโตของผู้เรียน ทั้งทางกาย และจิตใจไปพร้อมๆ กัน
3. ช่วยฝึกให้ผู้เรียนได้คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น
4. ผู้เรียนคุ้นเคยกับการแก้ปัญหา ตัดนิสัยที่จะแก้ปัญหา เมื่อเกิดอะไรขึ้นในชีวิตก็จะ

ไม่ตระหนกตกใจ

จากการสัมภาษณ์ พินทุมดี สิงห์เสนี ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการสอนแบบบูรณาการไว้ดังนี้

การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ สามารถช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้กว้างขึ้นทำให้เข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ได้ลึกซึ้งขึ้น เพราะ ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของแต่ละวิชา สามารถนำมาบูรณาการเพื่อให้นักเรียนได้เกิดความเข้าใจเนื้อหาวิชาในมุมต่างๆ เช่น ต้องการให้นักเรียนเข้าใจเรื่องของ “สี” นอกจากวิชาศิลปะจะสอนเรื่องของทฤษฎีสี วิชาภาษาไทยสอนเกี่ยวกับคำศัพท์เกี่ยวกับสี หรือ แต่งเป็นประโยค วิชาภาษาอังกฤษ สอนเกี่ยวกับคำศัพท์ หรือ การแต่งประโยค วิชาวิทยาศาสตร์ สอนเรื่องการเกิดสี และยังมีวิชาอื่นๆ อีกที่สามารถนำมาบูรณาการให้นักเรียนได้เรียนรู้และเกิดความเข้าใจในเนื้อหา หรือ สิ่งที่ต้องการให้นักเรียนได้เรียนรู้ และในปัจจุบันนี้ การสอนแบบบูรณาการเป็นวิธีการสอนที่ดี และเหมาะสำหรับจัดให้กับนักเรียน เพราะจะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้เนื้อหาในแต่ละวิชาอย่างต่อเนื่อง สามารถนำมาปะติดปะต่อให้เป็นองค์ความรู้ในเรื่องรานั้นๆ อย่างเป็นระบบ (สัมภาษณ์. 2549)

2.5 ทฤษฎีพื้นฐานเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบบูรณาการ

การเรียนการสอนแบบบูรณาการมิใช่เรื่องใหม่สำหรับวงการศึกษา แนวความคิดนี้มีมาตั้งแต่สมัย John Dewey ที่กล่าวว่า การศึกษา คือ กระบวนการของการปฏิบัติสัมพันธ์ทางสังคม นักเรียนจะเกิดความเข้าใจในความเป็นไปของโลกและวิธีปฏิบัติตัวในสังคมด้วยการทำงานร่วมกับผู้อื่น การเรียนรู้จะเกิดจากการเข้าร่วมกิจกรรมของหมู่คณะ ธรรมชาติทางสังคมของการศึกษาและการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีในหลักสูตรที่มีลักษณะบูรณาการ

การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการจะช่วยให้เกิดความสัมพันธ์ เชื่อมโยงระหว่าง ความคิดรวบยอดในศาสตร์ต่างๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและสามารถนำความคิดรวบยอด เนื้อหา กระบวนการที่เรียนในวิชาหนึ่งมาช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจในอีกวิชาหนึ่งได้ ที่สำคัญคือ ช่วยให้เกิดการถ่ายโยง การเรียนรู้ (Transfer of Learning) เนื่องจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง จำเป็นต้องใช้ความรู้จากหลายสาขาวิชามาร่วมกันแก้ปัญหา หรือสร้างความรู้

หลักสูตรและเรียนการสอนแบบบูรณาการมีประโยชน์ในการขจัดความซ้ำซ้อนของเนื้อหา ต่างๆ ในหลักสูตร และตอบสนองความสามารถในหลายด้านของผู้เรียน หรือที่เรียกว่าพหุปัญญา (Multiple Intelligence) ได้แก่ ด้านภาษาและการสื่อสาร ด้านการใช้เหตุผลตรรกะและคณิตศาสตร์ ด้านดนตรีและท่วงทำนอง ด้านการเคลื่อนไหวทางกาย ด้านการเห็นและมีจิตสำนึกด้านความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล ด้านการรู้จักตนเอง และด้านความเข้าใจในธรรมชาติ

วัฒนาพร ระงับทุกข์ ได้กล่าวถึงการสอนแบบบูรณาการไว้ดังนี้

การสอบแบบบูรณาการไม่จำเป็นต้องสอนทุกครั้งทุกเรื่องเสมอไป บางครั้งเนื้อหาที่เฉพาะและไม่ สัมพันธ์กับเรื่องอื่นใด ก็ไม่จำเป็นต้องบูรณาการในการปฏิบัติจริงหากบูรณาการหลักสูตรแล้ว ก็ไม่มี หลักสูตรแล้ว ก็ไม่มีหลักประกันว่าจะจัดการเรียนการสอนอย่างบูรณาการเสมอไป ด้วยเหตุนี้อาจ จำแนกผลแห่งความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยการใช้บูรณาการเป็นตัวแปร ดังตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยการใช้บูรณาการเป็นตัวแปร

หลักสูตร	การเรียนการสอน	ผลที่เกิด
บูรณาการ	บูรณาการ	ดีที่สุด
ไม่บูรณาการ	บูรณาการ	ดี
บูรณาการ	ไม่บูรณาการ	พอใช้
ไม่บูรณาการ	ไม่บูรณาการ	ต้องปรับปรุง

จากความสัมพันธ์ดังกล่าว ถ้าจะให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด การจัดการเรียนรู้ต้อง บูรณาการหลักสูตร และการเรียนการสอนเข้าด้วยกัน (วัฒนาพร ระงับทุกข์. 2542 : 24)

2.6 รูปแบบการบูรณาการ

การเรียนการสอนบูรณาการมี 2 ประเภท คือ บูรณาการภายในวิชากับการบูรณาการระหว่างวิชา ซึ่งการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการระหว่างวิชา มี 4 รูปแบบ คือ

1. การสอนบูรณาการแบบสอดแทรก (Infusion) เป็นการสอนที่ครูผู้สอนในวิชาหนึ่งสอดแทรกเนื้อหา ของวิชาอื่นเข้าไปในการสอนของตน เป็นการวางแผนการสอนและสอนโดยครูคนเดียว

2. การสอนบูรณาการแบบคู่ขนาน (Parallel Instruction) เป็นการสอนที่ครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปสอนต่างวิชากัน ต่างคนต่างสอน แต่มาวางแผนการสอนร่วมกัน โดยมุ่งสอนหัวเรื่อง/ความคิดรวบยอดปัญหาเดียวกัน (Theme/concept/problem) ระบุสิ่งที่ร่วมกันและตัดสินใจร่วมกันว่าจะสอนหัวเรื่องความคิดรวบยอด ปัญหานั้น ๆ อย่างไรในวิชาของแต่ละคน งานที่มอบหมายนักเรียนจะแตกต่างกันไปตามลักษณะวิชาแต่อยู่ภายใต้หัวเรื่อง ความคิดรวบยอด หรือปัญหาเดียวกัน
3. การสอนบูรณาการแบบสหวิทยาการ (Multidisciplinary Instruction) การสอนแบบนี้คล้ายกับการสอนแบบคู่ขนาน กล่าวคือ เป็นการสอนที่ครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปสอนต่างวิชากันใช้ หัวเรื่องความคิดรวบยอด หรือปัญหาเดียวกัน ต่างคนต่างสอน แต่มีการมอบหมายโครงการ หรือโครงการ (Project) ร่วมกันซึ่งจะเป็นการเชื่อมโยงสาขาวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกันครูทุกคนต้องวางแผนร่วมกัน สร้างโครงการร่วมกันและแบ่งโครงการย่อยให้นักเรียนปฏิบัติในแต่ละวิชา
4. การสอนบูรณาการแบบข้ามวิชา หรือสอนเป็นคณะ (Transdisciplinary Instruction) การสอนตามรูปแบบนี้ ครูที่สอนวิชาต่าง ๆ จะมาร่วมกันสอนเป็นคณะหรือทีม ร่วมกันวางแผน ปรึกษาหารือกัน กำหนดหัวเรื่อง ความคิดรวบยอด ปัญหาร่วมกันแล้วดำเนินการสอนนักเรียนกลุ่มเดียวกัน (วัฒนาพร ระงับทุกข์. 2542 : 24)

การบูรณาการ 4 รูปแบบนี้ สามารถเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของแต่ละรูปแบบได้ดังตาราง 3 ดังต่อไปนี้

ตาราง 3 การบูรณาการ 4 รูปแบบการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของแต่ละรูปแบบ

รูปแบบการบูรณาการ	วิธีการ	กิจกรรม	การประเมินผล	ผลที่เกิดกับผู้เรียน
1. แบบทอดสอดแทรก (Infusion)	- ครูคนเดียววางแผนและกำหนดหัวเรื่องโดยสอดแทรกเนื้อหาวิชาอื่นๆ เข้าไปในการสอนของตน	มอบหมายงานตามที่วางแผนไว้	ครูคนเดียวประเมิน	ผู้เรียนได้รับความรู้จากครูคนเดียวและสามารถมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างวิชาได้
2. แบบขนาน (Paralle)	- ครูหลายคนวางแผนการสอนร่วมกันโดยกำหนด * หัวเรื่อง (Theme) * ความคิดรวบยอด (Concept) * ปัญหา (Problem) - ครูแต่ละคนต่างสอนในวิชาของตนภายใต้หัวเรื่องเดียวกัน	งานที่มอบหมายให้นักเรียนทำแตกต่างกันไปในแต่ละวิชาแต่อยู่ภายใต้หัวเรื่องเดียวกัน	ครูแยกกันประเมิน	ผู้เรียนได้รับความรู้จากครูแต่ละคน ในหัวเรื่องของงานเป็นเรื่องเดียวกัน ทำให้มองเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน นำความรู้ในวิชาต่างๆ มาแก้ปัญหาได้
3. แบบสหวิทยาการ (Multidisciplinary)	-ครูหลายคนวางแผนการสอนร่วมกัน โดยกำหนด * หัวเรื่อง (Theme) * ความคิดรวบยอด (Concept) * ปัญหา (Problem) -ครูแต่ละคนต่างสอนในวิชาของตนภายใต้หัวเรื่องเดียวกัน -ครูร่วมกันกำหนดชิ้นงาน/โครงการ โดยเชื่อมโยงวิชาต่างๆ	มอบหมายงานหรือโครงการโดยให้นักเรียนร่วมกันทำ โดยกำหนดว่าจะแบ่งโครงการนั้นออกเป็นโครงการย่อย ๆ ให้นักเรียนทำแต่ละรายวิชา	ครูประเมินผลงานแต่ละชิ้นในส่วนที่ตนสอน โดยกำหนดเกณฑ์เอง	ผู้เรียนได้รับความรู้จากครูหลายคนในหัวเรื่องหรือปัญหาเดียวกัน ทำให้สามารถเชื่อมโยงความรู้จากวิชาต่างๆ มาสร้างสรรค์งานได้
4. แบบข้ามวิชาหรือสอนเป็นทีม (Transdisciplinary)	-ครูหลายคนวางแผนการสอนเป็นคณะ(Team Teaching) โดยกำหนด * หัวเรื่อง (Theme) * ความคิดรวบยอด (Concept) * ปัญหา (Problem) * เนื้อหา -ครูร่วมกันสอนเป็นทีมในหัวข้อเรื่องเดียวกันกับนักเรียนกลุ่มเดียวกัน -ครูร่วมกันกำหนดชิ้นงาน/โครงการให้นักเรียนทำร่วมกัน	- มอบหมายงาน หรือโครงการให้นักเรียนทำร่วมกันเป็นงานชิ้นใหญ่ชิ้นเดียว -จัดกิจกรรมและหาแหล่งข้อมูลความรู้ให้นักเรียน เพื่อศึกษาค้นคว้าและปฏิบัติงานในกลุ่มเดียวกัน	ประเมินผลร่วมกันในงานชิ้นเดียวกัน โดยมีเกณฑ์การตัดสินร่วมกัน	ผู้เรียนได้รับความรู้ที่เป็นการเชื่อมโยงสาขาวิชาต่างๆ เข้าด้วยกัน สามารถนำความรู้เข้าไปประยุกต์สร้างสรรค์ชิ้นงานได้

2.7 สภาพจริงของการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ

จากการพัฒนาและการประเมินสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูโดยทั่วไป
วัฒนาพร ระบุว่า

1. การบูรณาการระหว่างวิชาต่างๆสามารถนำไปสอนในระดับประถมศึกษาได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะรูปแบบที่ 1 แบบสอดแทรก เพราะครูประถมศึกษาสอนทุกวิชาด้วยตนเอง จึงสามารถนำวิชาต่าง ๆ เข้ามาสอดแทรกในการสอนได้ทุกครั้ง แต่การบูรณาการรูปแบบอื่น ยังไม่พบและครูไม่สะดวกที่จะดำเนินการเพราะยุ่งยากในการวางแผน และโครงสร้างการบริหารและการดำเนินงานของโรงเรียนยังไม่เอื้อที่จะให้ครูมาร่วมคิด ร่วมวางแผนการสอนด้วยกัน
2. การสอนบูรณาการระดับมัธยมศึกษาค่อนข้างมีปัญหาและอุปสรรคมาก เนื่องจากครูแต่ละคนถนัดสอนวิชาเดียว จะสอนบูรณาการตามรูปแบบ 1 ก็มีปัญหา เนื่องจากไม่มั่นใจในเนื้อหาวิชาอื่นเพียงพอ และการจัดการสอนโปรแกรมการเรียนของนักเรียนก็แยกจากกัน รับผิดชอบเป็นรายคนรายวิชาไป
3. หัวใจสำคัญของการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการคือ ครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมาร่วมวางแผนการสอนและแบ่งงานกัน แต่จากระบบการบริหารและการจัดครูเข้าสอน จะจัดตามความถนัด หรือวิชาเอก แบ่งเป็นคาบเวลาที่ชัดเจนตามสัดส่วนที่หลักสูตรกำหนดครูแต่ละคนต่างมุ่งที่จะสอนตามคาบเวลา สัดส่วนของตนจึงมีความเป็นไปได้น้อยมากที่จะมาวางแผนการสอนร่วมกันอย่างบูรณาการ
4. ครูส่วนใหญ่ยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ในการสอนแบบบูรณาการ และโดยลักษณะเฉพาะของคนไทยที่มีข้อด้อยในการทำงานร่วมกับคนอื่น ส่วนมากจะถนัดงานเดี่ยวที่ใช้ความสามารถเฉพาะตัวมากกว่าการร่วมคิด ร่วมทำ

2.8 การสร้างบทเรียนแบบบูรณาการ

การสร้างบทเรียนแบบบูรณาการมี 2 ลักษณะ คือ การสอนบูรณาการตามรูปแบบที่ 1 และ 2 และการสอนบูรณาการตามรูปแบบที่ 3 และ 4

การสอนตามรูปแบบที่ 1 แบบสอดแทรก และ 2 แบบคู่ขนาน มี 2 วิธี คือ

วิธีที่ 1 เลือกหัวเรื่อง ก่อนแล้วดำเนินการพัฒนาหัวเรื่องให้สมบูรณ์ มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของกิจกรรมให้ชัดเจน กำหนดแหล่งข้อมูลหรือทรัพยากรที่จะใช้ในการค้นคว้าและเรียนรู้ แล้วจึงพัฒนา กิจกรรมการเรียนการสอนตามลำดับ

วิธีที่ 2 เลือกจุดประสงค์รายวิชา จาก 2 วิชาขึ้นไป แล้วนำมาสร้างเป็นหัวเรื่อง ร่วมกันระหว่างจุดประสงค์ที่เลือกไว้ กำหนดแหล่งข้อมูลหรือทรัพยากรที่จะใช้ในการค้นคว้าและเรียนรู้ แล้วจึงพัฒนา กิจกรรมการเรียนการสอนตามลำดับรายละเอียดของแต่ละวิธี

วิธีหนึ่ง เลือกหัวเรื่อง (Theme)

ขั้นที่ 1 เลือกหัวเรื่อง โดยวิธีการต่อไปนี้

1. ระดมสมองของครูและนักเรียน
2. เน้นให้สอดคล้องกับชีวิตจริง
3. ศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
4. กำหนดหัวเรื่องให้แคบลงโดยให้สัมพันธ์กับ ชีวิตจริงตามความสนใจของผู้เรียน

ขั้นที่ 2 พัฒนาหัวเรื่องดังนี้

1. เขียนวัตถุประสงค์ โดยกำหนดความรู้และความสมารถที่ต้องการที่จะให้เกิดกับผู้เรียน เขียนวัตถุประสงค์ให้เชื่อมโยงระหว่างวิชาให้ชัดเจนเพื่อนำไปสู่กิจกรรม
2. กำหนดเวลาสอนให้เหมาะสมกับกำหนดการต่าง ๆ ใช้เวลามากน้อยแค่ไหน
3. เตรียมสื่อ เครื่องมือ อุปกรณ์ที่จะใช้ในการดำเนินกิจกรรม

ขั้นที่ 3 ระบุทรัพยากรที่ต้องการ ควรคำนึงถึงสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่น หาง่าย ประหยัด

ขั้นที่ 4 พัฒนาการกิจกรรมการเรียนการสอนดังนี้

1. กำหนดกิจกรรมที่จะเชื่อมโยงกับเนื้อหาวิชาอื่น
2. กำหนดจุดมุ่งหมายของกิจกรรมให้ชัดเจน
3. เลือกวิธีที่ครูวิชาต่าง ๆ จะทำงานร่วมกัน
4. เลือกวิธีสอนที่เหมาะสม
5. จัดทำเอกสารแนะนำการปฏิบัติกิจกรรม
6. ครูเตรียมสื่อ วัสดุล่วงหน้า ได้แก่ ใบความรู้ ใบงาน แบบบันทึก แบบประเมิน แบบทดสอบและอื่นๆ

ขั้นที่ 5 ดำเนินกิจกรรมตามรายการที่วางไว้อย่างเคร่งครัด มีการตรวจสอบและร่วมมือ

กับครูคนอื่นอยู่เสมอ เพื่อความก้าวหน้าของกิจกรรม

ขั้นที่ 6 ประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน

ขั้นที่ 7 ประเมินกิจกรรมการเรียน หากจุดเด่น จุดด้อย เพื่อนำมาปรับปรุง

ขั้นที่ 8 แลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างครูด้วยกัน

วิธีที่สอง เลือกจุดประสงค์การเรียนรู้ก่อน

ขั้นที่ 1 เลือกจุดประสงค์การเรียนรู้จาก 2 รายวิชา ที่มีความสัมพันธ์กัน

ขั้นที่ 2 นำจุดประสงค์ตามขั้นที่ 1 มาสร้างเป็นหัวเรื่อง

ขั้นที่ 3 ระบุทรัพยากรที่ต้องการ

ขั้นที่ 4 พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 5 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 6 ประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน

ขั้นที่ 7 ประเมินกิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 8 แลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างครูด้วยกัน

รายละเอียดการดำเนินกิจกรรม มีขั้นตอนคล้ายคลึงกับวิธีที่หนึ่ง แต่ต่างกันที่ลำดับขั้นตอนเท่านั้น สำหรับการบูรณาการตามรูปแบบที่ 3 แบบ สหวิทยาการ และรูปแบบที่ 4 แบบข้ามวิชา หรือสอนเป็นคณะ ที่เน้นงานหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหามากกว่า 1 สาขาวิชา ดังนั้นวิธีการสร้างบทเรียนบูรณาการในขั้นที่ 4 การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน จึงสร้างเป็นงานกิจกรรม หรือโครงงาน ให้นักเรียนทำเพราะจะส่งเสริมให้เกิดการเชื่อมโยงและนำความรู้ความสามารถจากหลากหลายวิชามาสร้างกิจกรรมต่างๆ ในโครงการได้อย่างดี

2.9 การประเมินผลให้การเรียนการสอนแบบบูรณาการ

การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการนั้นสอดคล้องกับแนวการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กล่าวคือ นักเรียนได้เรียนรู้จากการได้คิดและปฏิบัติจริงตามความสนใจและความถนัดของตนเองอย่างมีความสุข เรียนรู้จากกลุ่มและเพื่อนเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวมและเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง ดังนั้นการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนดังกล่าวต้องสอดคล้องกับสภาพจริง คือ การประเมินความสามารถที่เริ่มตั้งแต่ประเมินการคิดวางแผนกระบวนการทำงาน คุณธรรม จริยธรรม ระหว่างการทำงาน ความตั้งใจ ใส่ใจ จนมีผลงานที่สำเร็จเป็นชิ้นงานตามเป้าหมาย วิธีการประเมินจะต้องหลากหลาย ต่อเนื่องโดยมีการประเมินตลอดเวลาตามกิจกรรมการเรียนรู้ใช้วิธีการสังเกต ตรวจสอบ รายการ บันทึกการปฏิบัติงานการให้ความร่วมมือภายในกลุ่มประเมินชิ้นงาน หรือบางครั้งอาจจะมีการประเมินด้านความรู้ควบคู่กันไปด้วย นอกจากนี้ ควรมีการประเมินแบบอิงการปฏิบัติ และการประเมินแบบอิงการสังเกต ซึ่งจะช่วยให้ครูและนักเรียนสามารถบูรณาการการเรียนการสอนกับการประเมินผนเข้าด้วยกัน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดกิจกรรมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และการสอนกับการประเมินจะไม่แยกจากกัน ทั้งครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการสอนและการประเมิน จึงทำให้การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสัมพันธ์กับชีวิตจริงมากที่สุด (วัฒนาพร ระงับทุกข์. 2542 : 25 - 26)

2.10 ข้อควรคำนึงในการสอนแบบบูรณาการ

กาญจนา คุณารักษ์ (2522 : 21) กล่าวถึง สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการแบบเป็น 5 ข้อดังนี้

1. จะต้องมียุทธศาสตร์ที่แน่นอนว่า ต้องการให้ผู้เรียน เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างไร
2. ในการสอนแต่ละครั้งต้องพยายามสอดแทรกคุณสมบัติที่ต้องการเน้นในตัว ผู้เรียน เช่น การเสียสละ ความขยัน ความซื่อสัตย์ ความสามัคคี เป็นต้น
3. พยายามบูรณาการความรู้ให้สอดคล้องกับความเป็นจริงในชีวิตประจำวันให้มากที่สุด
4. จัดโอกาสให้ผู้เรียนได้รู้จักสังเกต วิเคราะห์ วิวิจารณ์ และอภิปรายถกเถียงด้วยเหตุและผล
5. จัดบรรยากาศภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียนให้ท้าทาย และเร้าความสนใจของผู้เรียน

ชม ภูมิภาค (2520 : 107) ได้กล่าวถึง สิ่งที่ควรคำนึงถึงในการสอนแบบบูรณาการว่า

1. ครูจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานของนักเรียนให้ดี ให้นักเรียนเกิดความคิดรวบยอดที่ชัดเจนกว้างขวางเสียก่อนที่จะพยายามให้เกิดบูรณาการเข้าด้วยกัน
2. ต้องแน่ใจว่าความคิดรวบยอดที่นำมาบูรณาการนั้น อยู่ในระดับที่เหมาะสมกับวุฒิภาวะของผู้เรียน
3. ต้องสร้างบรรยากาศการเรียนให้นักเรียนสบายใจที่สุดเพื่อส่งเสริมให้เกิดบูรณาการ
4. การดำเนินการสอนทุกครั้งนักเรียนต้องรู้จักจุดหมายของการสอนโดยละเอียด
5. ในการเสนอสิ่งใหม่ ครูต้องใช้พื้นฐานของนักเรียนให้เป็นประโยชน์
6. ครูต้องเป็นแบบอย่างในการแสดงพฤติกรรม ที่มีการบูรณาการให้แก่ นักเรียน

ลาร์ดิซาเบล (Lardizabel. 1970 : 148 - 149) ได้สรุปหลักการและสิ่งที่ควรพิจารณาในการเรียนการสอนแบบบูรณาการว่า

1. ผู้เรียนมีความสำคัญมากกว่าเนื้อหาวิชา เน้นการพัฒนาบุคลิกภาพ คำนึงถึงการเรียนรู้ทั้งด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ และสติปัญญา
2. หน่วยการเรียนรู้ที่ต้องใช้เวลาในการทำกิจกรรมข้ามวัน จะดีกว่าหน่วยการเรียนรู้สั้นๆ ที่เสร็จในเวลาเรียน
3. กิจกรรมการเรียนรู้ควรเป็นปัญหาในชีวิตจริง คำนึงถึงความต้องการ ความสนใจของผู้เรียนเป็นเกณฑ์
4. ในการเรียนการสอน ควรใช้กระบวนการกลุ่ม
5. กิจกรรมในการเรียนการสอนใช้กระบวนการประชาธิปไตย
6. คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
7. สร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ในการทำให้เป็นที่พึงพอใจของผู้เรียน

การสอนแบบบูรณาการ เป็นการสอนที่เริ่มจากความคิดที่ว่า จะจำลองกิจกรรมในชีวิตประจำวันไปไว้ในห้องเรียน โดยที่นักเรียนได้ฝึกการรู้จักเอง รู้สึกเอง และเกิดความคิดที่วางแผนงาน เพื่อปฏิบัติกิจกรรมเหล่านั้น ไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการอันเหมาะสม กับสภาพ สังคม ปัจจุบัน ที่ต้องฝึกให้เกิดทักษะการสังเกต นามาคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและลงมือปฏิบัติ

2.11 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนแบบบูรณาการ

นที ศิริมัย (2539 : 63 - 64) จากการทดลองพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบบูรณาการ และนักเรียนที่เรียนตามคู่มือการสอนวิชาสังคมศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 ที่ตั้งไว้ว่าจะเป็นเพราะสมเหตุดังนี้ การเรียนการสอนแบบบูรณาการ เป็นการเรียนการสอนที่มุ่งให้นักเรียนเรียนรู้เนื้อหาวิชาด้วยตนเอง ส่วนครูเป็นเพียงผู้คอยช่วยเหลือและให้คำแนะนำ การเรียนจะบังเกิดผลดีได้ นักเรียนต้องตั้งใจและมีความรับผิดชอบ แตกต่างจากการสอนตามคู่มือการสอนวิชาสังคมศึกษา ซึ่งนักเรียนมีความคุ้นเคยมาแล้วเป็นอย่างดี การซักถามความรู้จากเนื้อหาบทเรียน การอภิปรายประเด็นปัญหาเพื่อสรุปบทเรียน ครูจะเป็นผู้อธิบาย และเฉลยคำตอบที่เป็นปัญหาส่วนใหญ่ ในขณะที่นักเรียนกลุ่มทดลองต้องคิดหาคำตอบเอง ทำให้นักเรียนบางคนที่ชินกับการที่ครูบอกให้ โดยบางครั้งอาจจะไม่ต้องใช้ความคิดรู้สึกเบื่อ และไม่สนใจเรียนเท่าที่ควร ซึ่งอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม ไม่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด

การสอนแบบบูรณาการ (Integration) เป็นการสอนที่ทำให้นักเรียนได้วางแผนทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง โดยครูเป็นที่ปรึกษา ซึ่งในต่างประเทศ จะนิยมกันมาก ได้มีผู้ทำการวิจัยการสอนที่มีลักษณะคล้ายๆ กับการสอนแบบบูรณาการ คือ การสอนแบบให้นักเรียนวางแผนทำกิจกรรมด้วยตนเอง โดยครูเป็นเพียงที่ปรึกษาให้นักเรียนเท่านั้น ได้แก่ ไชแมนสกาย และแมททิวส์ ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบผลการสอน 2 แบบ พฤติกรรมของนักเรียนเกรด 5 คือ การสอนโดยให้

นักเรียนเป็นผู้ทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง และการสอนโดยครูเป็นผู้กำหนดกิจกรรมแก่ นักเรียน โดยนักเรียนทั้งสองกลุ่มได้อุปกรณ์การทดลอง ความสะดวกสบายในการเรียนเหมือนกัน ต่างกันที่ พฤติกรรมของครูเป็นระบบแนะนำทางกับไม่แนะนำทาง ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอน แบบไม่แนะนำทางแสดงให้เห็นพฤติกรรมที่มีแนวโน้ม มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีทักษะในการ คิดสืบสวน (Investigation Skill) สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบครูแนะนำทาง

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่บกพร่องทางการได้ยิน

3.1 ความหมายของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน

เด็กหูหนวก หมายถึง เด็กที่สูญเสียการได้ยิน ตั้งแต่ 90 เดซิเบลขึ้นไป ไม่ได้ยิน เสียงพูดดังๆ อาจรับรู้เสียงจากการสั่นสะเทือน ถ้าสูญเสียการได้ยินในระดับนี้มาแต่กำเนิด จะพูด ไม่ได้ถ้าไม่ได้รับการสอนพิเศษส่วนมากใช้ภาษามือในการติดต่อสื่อความหมาย

ผดุง อารยะวิญญู (2533 : 11) ได้ให้ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หมายถึง เด็กที่สูญเสียการได้ยิน ซึ่งอาจจะเป็นเด็ก หูตึงหรือหูหนวกก็ได้

เด็กหูหนวก หมายถึง เด็กที่สูญเสียการได้ยิน 90 เดซิเบลขึ้นไป วัดด้วยเสียงบริสุทธิ์ ณ ความถี่ 500, 1000, 2000 เฮิรตซ์ ในหูข้างที่ดีกว่า เด็กไม่สามารถใช้การได้ยินให้เป็นประโยชน์ เต็มประสิทธิภาพในการฟังอาจเป็นผู้ที่สูญเสียการได้ยินแต่กำเนิด หรือเป็นการสูญเสียการได้ยินใน ภายหลัง

เด็กหูตึง หมายถึง เด็กที่สูญเสียการได้ยินระหว่าง 26 - 89 เดซิเบล ในหูข้างที่ดีกว่า วัดโดยใช้เสียงบริสุทธิ์ ณ ความถี่ 500, 1000 และ 2000 เฮิรตซ์ เป็นเด็กที่สูญเสียการได้ยิน เล็กน้อยถึงสูญเสียการได้ยินขั้นรุนแรง

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หมายถึง เด็กที่สูญเสียการได้ยิน ซึ่งอาจเป็นเด็กหูตึง หรือหูหนวกก็ได้

เด็กหูตึง หมายถึง เด็กที่มีสมรรถภาพทางการได้ยินในหูข้างที่ดีกว่า เมื่อวัดด้วยเสียงบริสุทธิ์ 500, 1000 และ 2000 รอบต่อวินาที ได้ผลเฉลี่ยความไวที่น้อยที่สุดระหว่าง 26 – 89 เดซิเบล (dB)

เด็กหูหนวก หมายถึง เด็กที่มีสมรรถภาพทางการได้ยินในหูข้างที่ดีกว่า เมื่อวัดด้วยเสียงบริสุทธิ์ ณ ความถี่ 500, 1000 และ 2000 รอบต่อวินาที ได้ผลเฉลี่ยความไวที่น้อยที่สุด 90 เดซิเบล (dB) ขึ้นไป

3.2 ระดับการสูญเสียการได้ยิน

ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม (2518 : 89) สมาคมโสต ศอ นาสิกแห่งประเทศไทยได้แบ่งระดับการได้ยินไว้ดังนี้

0 - 25 เดซิเบล	เป็นระดับการได้ยินของคนปกติ
25 - 40 เดซิเบล	เป็นการได้ยินของพวกที่หูตึงเล็กน้อย แต่ถ้าไม่สังเกต จะไม่รู้เป็นเพียงแต่ฟังเสียงพูดเบา ๆ ไม่ถนัด และอาจพูดไม่ชัดบ้าง
40 - 55 เดซิเบล	เป็นระดับการได้ยินของคนหูตึงปานกลาง พวกนี้จะเข้าใจสิ่งที่คนอื่นพูดได้ครั้ง ๆ กลาง ๆ นอกจากผู้พูดจะอยู่ในระยะใกล้หรือไม่ต่ำกว่า 3 - 5 ฟุต
55 - 70 เดซิเบล	เป็นระดับการได้ยินของคนหูตึงค่อนข้างมาก จนฟังภาษาพูดไม่รู้เรื่อง
70 - 90 เดซิเบล	เป็นพวกหูตึงขนาดหนัก แม้แต่เสียงตะโกนก็ไม่ได้ยินมากกว่า 90 เดซิเบล เป็นพวกหูหนวก บางครั้งอาจฟังเสียงดัง ๆ ได้บ้าง แต่มักเป็นการรับรู้ทางการสั่นสะเทือน

เดวิส และซิลเวอร์แมน (ผดุง อารยะวิญญู. 2533 : 13; อ้างอิงจาก Davis; & Selverman. 1970) กล่าวว่า ในวงการแพทย์ทั่วไปจัดระดับการสูญเสียการได้ยินไว้ 6 ระดับ ดังนี้

1. การได้ยินปกติ 0 - 25 เดซิเบล (ISO.)
2. เสียการได้ยินเล็กน้อย 26 - 40 เดซิเบล
3. เสียการได้ยินปานกลาง 41 - 55 เดซิเบล
4. สูญเสียการได้ยินค่อนข้างมาก 56 - 70 เดซิเบล
5. สูญเสียการได้ยินมาก 71 - 90 เดซิเบล
6. สูญเสียการได้ยินมากอย่างยิ่ง 91 เดซิเบลหรือมากกว่า

คัทธีย์ ได้กล่าวถึงการแบ่งระดับการได้ยิน ดังตาราง 4

ตาราง 4 การแบ่งระดับของการได้ยิน (ค่าเดซิเบลเป็นมาตรฐานระหว่างชาติ ISO. 1964)

ประเภทของการได้ยิน	ค่าเฉลี่ยความไว ณ ตำแหน่ง 500 - 2000 Hz (เป็น dB)	ความสามารถการฟัง
ปกติ (Normal Limits)	0 - 25	ไม่ลำบากในการรับฟังคำพูด
หูตึงน้อย (Mild hearing loss)	26 - 40	ไม่ได้ยินเสียงพูดเบาๆ
หูตึงปานกลาง (Moderate hearing loss)	41 - 55	พอที่จะเข้าใจคำพูดในระดับ ความดังปกติในระยะ 3 - 5 ฟุต
หูตึงมาก (Severe hearing loss)	56 - 70	ต้องพูดด้วยเสียงดังๆ จึงจะ เข้าใจแต่จะมีความลำบากในการ ฟังขณะอยู่ที่ใด ๆ มีเสียงจอแจ
หูตึงรุนแรง (Profound hearing loss)	71 - 90	อาจจะได้ยินเสียงตะโกนในระยะ 1 ฟุต แต่ไม่เข้าใจ
หูหนวก (Deafness)	90+	เสียงตะโกนไม่ได้ได้ยิน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ระดับการสูญเสียการได้ยินนั้นแบ่งได้ 6 ระดับ 1 การได้ยินปกติ ผู้สูญเสียการได้ยินในระดับ 2 - 5 เรียกว่าคนหูตึง สามารถที่จะรับฟังเสียงพูดเบา ๆ ไปจนถึงเสียงที่ ตะโกนในระยะ 1 ฟุตได้ และเมื่อใส่เครื่องช่วยฟังที่เหมาะสมจะทำให้รับฟังเสียงได้ดียิ่งขึ้น ส่วนผู้ที่ เป็นการสูญเสียการได้ยินในระดับ 6 เรียกว่า คนหูหนวก ไม่สามารถได้ยินเสียงคนอื่น แม้แต่เสียง ตะโกน

3.3 ลักษณะและพฤติกรรมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน

ผดุง อารยะวิญญู (2533 : 13 - 15) ได้กล่าวถึงลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ดังนี้

1. การพูด เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินอาจจะพูดไม่ได้ หรือพูดไม่ชัด เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หรือหูหนวก อาจพูดไม่ได้เลย ถ้าไม่ได้รับการสอนพูดตั้งแต่วัยเด็ก
2. ภาษา เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีความรู้เกี่ยวกับศัพท์ในวงจำกัด เรียงคำเป็นประโยค ผิดหลักภาษา เป็นต้น
3. ความสามารถทางสติปัญญา จากรายงานการวิจัยระดับสติปัญญาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน พบว่า มีการกระจายคล้ายเด็กปกติ บางคนอาจโง่ บางคนอาจจะฉลาดบางคนถึงขั้นเป็นอัจฉริยะ ก็มี จึงสรุปได้ว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินไม่ใช่เด็กโง่ทุกคน

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำกว่าปกติ เนื่องจากเด็กมีปัญหาทางภาษา และการวัดผลที่ปฏิบัติกันอยู่ในปัจจุบันไม่เหมาะสมกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

5. การปรับตัว เด็กไม่สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้ดี อาจเกิดความคับข้องใจ ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีความฉลาดอาจปรับตัวได้ดี ส่วนเด็กที่ไม่ฉลาดอาจมีปัญหาในการปรับตัว

ศรียา นิยมธรรม (2538 : 178) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินไว้ว่า เด็กหูตึงมากๆ หรือเด็กหูหนวกนั้น จะมีความบกพร่องหลายๆ ทาง เช่น พัฒนาการทางภาษา การพูดจะล่าช้า และผิดปกติ เด็กหูหนวกมักมีพฤติกรรมที่มีปัญหาด้วยทั้งนี้ อาจเนื่องมา จากการที่เด็กรู้สึกโดดเดี่ยว และคับข้องใจ การที่เด็กไม่เข้าใจว่ามีอะไรเกิดขึ้น หรือใครๆ เขาจะทำอะไรกัน ทำให้เด็กรู้สึกเหมือนถูกทอดทิ้ง เด็กหูหนวกหลายๆ คน มีสติปัญญาเป็นปกติ อย่างไรก็ตามเด็กเหล่านี้อาจถูกเข้าใจว่าเป็นเด็กปัญญาอ่อน เพราะเขาไม่ได้ยินจึงไม่ทราบว่าจะควรจะทำอย่างไร

แสงจันทร์ คำเมือง (ม.ป.ป. : 11) ได้สรุปถึงพฤติกรรมโดยทั่วไปของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ดังนี้

1. การใช้ภาษามักใช้ค่อนข้างน้อย หรือใช้ภาษาไม่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ มีความจำเป็นในการใช้คำศัพท์

2. ชอบจ้องหน้าผู้พูด

3. ตาไวต่อการเคลื่อนไหวของสิ่งต่างๆรอบตัว มักหันไปมองบ่อยๆ

4. มีความรู้สึกไวต่อการสัมผัสเพื่อน

5. พูดไม่ชัด เสียงพูดผิดปกติ

6. ไม่พูดหรือเล่นเสียงกับตัวเองขณะเล่น

7. อาจพบการใช้เสียง เอ้อ อ้า เรียกความสนใจจากผู้อื่น

8. ชอบทำภาษามือ

9. แสดงอาการตอบสนองต่อเสียงที่ตั้งในระดับที่เราพอได้ยิน ค่อนข้างสม่ำเสมอ

บางที่แสดงอาการหวาดกลัวต่อเสียง

10. ชอบให้ผู้ใหญ่แสดงความรักโดยการกอด อุ้ม ลูบศีรษะ เป็นต้น

11. ค่อนข้างขง ชอบหยิบจับของมาพิจารณา

12. ชอบเล่นของเล่นต่างๆ มากกว่าเล่นกับเพื่อนๆที่หูปกติ

13. ชอบเล่นกับเพื่อนโดยใช้วิธีการสัมผัสกันบ่อยครั้ง เช่น ตีหลัง ตบศีรษะ ดึงแขน

เป็นต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นทำให้เห็นได้ว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีปัญหาในการพูด คือ พูดไม่ได้หรือพูดไม่ชัด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับการสูญเสียการได้ยินของเด็ก และขณะที่พูดอาจจะจ้องหน้าคู่สนทนาตลอดเวลา ซึ่งส่งผลเสียต่อบุคลิกภาพ สำหรับเด็กบางคนที่ไม่ได้เด็กจะทำภาษามือแทนภาษาพูดในการสื่อสาร การใช้ภาษาใช้ค่อนข้างน้อย หรือใช้ไม่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ มักเข้าใจเรื่องราวคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงเพราะฟังไม่ชัด บางครั้งการสื่อสารกับผู้อื่นไม่เข้าใจ ทำให้เด็กมีปัญหาทางอารมณ์และการปรับตัว ส่วนความสามารถทางสติปัญญา มีทั้งฉลาด ปานกลาง โง่ เหมือนเด็กปกติแต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำกว่าปกติ เนื่องจากมีปัญหาเกี่ยวกับภาษา ทำให้เป็นอุปสรรคในการเรียน

วารี ธีระจิตร (2537 : 47 - 48) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินว่า

1. เด็กหูหนวกจะมีปัญหาทางภาษามาก เพราะขาดการสื่อความหมายด้านภาษาพูดต้องใช้ภาษามือแทนภาษาพูด เวลาพูดเสียงจะเพี้ยน ทำให้ติดต่อกับบุคคลอื่นได้น้อย คนหูหนวกมักเขียนหนังสือผิด เขียนกลับคำ รู้ศัพท์น้อย การใช้ภาษาเขียนผิดพลาด
2. เด็กหูหนวกจะมีปัญหาด้านอารมณ์ เพราะสาเหตุของภาษาทำให้การสื่อความเพื่อทำความเข้าใจเป็นไปด้วยยากลำบาก ถ้าหากไปอยู่ในสังคมที่ไม่เป็นที่ยอมรับแล้ว ก็ย่อมเพิ่มปัญหามากขึ้น ทำให้เด็กสุขภาพจิตเสื่อม มีปมด้อย ทำให้เกิดความคับข้องใจ ก่อให้เกิดปัญหาทางอารมณ์ เช่น โกรธง่าย เอาแต่ใจตนเอง ขาดความรับผิดชอบ
3. เด็กหูหนวกจะมีปัญหาด้านครอบครัว หากครอบครัวของเด็กหูหนวกไม่ยอมรับ เด็กขาดความรักความเข้าใจ ขาดความอบอุ่นทางใจ น้อยเนื้อต่ำใจ เพราะไม่สามารถจะระบายกับใครได้เนื่องจากความบกพร่องทางการสื่อความหมายด้านการพูด
4. เด็กหูหนวกจะมีปัญหาด้านสังคม ถ้าหากอยู่ในสังคมที่ไม่ยอมรับ รู้เท่าไม่ถึงการณ์ ขาดความเข้าใจ มักถูกกลั่นแกล้ง ล้อเลียน ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กหูหนวกเกิดความคับข้องใจ น้อยเนื้อต่ำใจ และบางครั้งอาจตกเป็นเครื่องมือของพวกมิจฉาชีพกลายเป็นอาชญากร เป็นต้น

จากที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า ลักษณะเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จะมีความบกพร่องเกี่ยวกับการพูด ด้านภาษา ความสามารถทางสติปัญญา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปรับตัว ทำให้เด็กเกิดปัญหาทางด้านอารมณ์ สังคม เสียความมั่นใจ ซึ่งเป็นผลทำให้เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ออกมา

3.4 การจัดการศึกษาสำหรับเด็กบกพร่องทางการได้ยิน

การจัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินต้องใช้เทคนิคขั้นสูง และมีความยากลำบากกว่าเด็กปกติ เนื่องจากเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีข้อเสียเปรียบทางภาษาทำให้การพัฒนาไปถึงขีดสูงสุดต้องมีข้อจำกัดไปด้วย และเนื่องจากสภาพความพิการของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ควรได้รับการบริการเป็นพิเศษ ได้แก่ การบริการจากนักวิชาชีพ

โดยเฉพาะ ครูสอนพูด ห่องเสริมวิชาการ ครูจิตวิทยา ครูแนะแนว และบริการเพิ่มเติมจาก โครงการฝึกอาชีพเบื้องต้น

การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน อาจกระทำได้หลายลักษณะ สำหรับเด็กก่อนเข้าโรงเรียนนั้น รัฐบาลส่งครูไปสอน หรือเตรียมความพร้อมที่บ้าน ในกรณีที่เด็กยังเล็ก หากเด็กอยู่ในวัยอนุบาล เด็กอาจได้รับการเตรียมความพร้อม และการฝึกฟังทางราชการอาจจัดเป็นศูนย์เด็กเล็กหรือศูนย์การศึกษาพิเศษขึ้นได้ (ผดุง อารยะวิญญู, 2533 : 22)

การจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินนั้น มักแยกเด็กหูตึงออกจากเด็กหูหนวก ทั้งนี้เพราะเด็กหูหนวกจะฟังไม่ได้ยินเสียงเลย การสอนพูดและสอนฟัง จึงแตกต่างกันไปจากการสอนเด็กที่ได้ยินบ้าง เด็กหูหนวกจะต้องเรียนการพูดและการฟังจากสายตา ทั้งหมดนั้นคือ อ่านคำพูดโดยดูริมฝีปากของผู้พูด และประสานสัมผัสอื่นๆ เช่น ผิวหนัง โดยการสัมผัส ส่วนเด็กที่ฟังเสียงได้บ้าง หากใช้วิธีการเดียวกับเด็กหูหนวก จะทำให้ประสาทหูไม่เคยชินกับการรับฟัง กลายเป็นคนหูหนวกไปเลยก็ได้ เด็กหูหนวกจะต้องสอนโดยการพูดให้ฟัง แล้วให้เลียนแบบการออกเสียงของครู โดยดูจากกระจกเงาว่าตนเองได้เปล่งเสียงโดยเคลื่อนไหว กลไกทางปากเหมือนครูหรือไม่ เป็นการสอนโดยให้เด็กอ่านริมฝีปาก นับเป็นการช่วยให้เด็กเข้าใจภาษาพูดได้ดีขึ้น และสามารถติดต่อกับคนทั่วไปง่ายขึ้น ส่วนพวกหูตึงนั้น อาจจะใช้เครื่องช่วยฟังเข้าช่วย จะช่วยให้การเรียนของเด็กสะดวกขึ้น เพราะทั้งได้ยินเสียงและได้อ่านริมฝีปากไปด้วย

การศึกษาพิเศษที่ควรจัดให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ควรมีตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับมหาวิทยาลัย อาจจะเป็นโรงเรียนประจำ โรงเรียนไป-กลับ หรือการจัดชั้นพิเศษสำหรับเด็กประเภทนี้ก็ได้ และควรมีครูที่ชำนาญทางด้านนี้จริงๆ ตลอดจนอุปกรณ์ที่จำเป็นในการช่วยสอนอย่างครบครัน จะช่วยเด็กประเภทนี้ได้มาก

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

ความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จัดเป็นการจัดการศึกษาพิเศษประเภทหนึ่ง ที่ได้รับความสนใจจากทั้งภาครัฐและหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ อันเป็นผลให้การจัดการศึกษาสำหรับเด็กประเภทนี้พัฒนาขึ้นตามลำดับทั้งนี้เพื่อเป็นการช่วยเหลือให้เด็กประเภทนี้ช่วยตนเองได้มากที่สุด จะได้ไม่เป็นภาระของเด็กที่มีความ บกพร่องทางการได้ยิน ไว้ดังนี้

1. เพื่อเป็นบุคคลที่มีวุฒิภาวะทางสังคม สามารถมีเพื่อนได้ทั้งคนหูหนวกและคนปกติ
2. ฝึกทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตให้แก่คนหูหนวก
3. ให้คนหูหนวกสามารถอยู่ร่วมกับชุมชนได้อย่างปกติสุข
4. เพื่อให้คนหูหนวกเข้าใจสื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ เป็นต้น
5. สามารถติดต่อกับสังคมทั่วไป โดยใช้ภาษาทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน

แนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

การจัดการเรียนการสอนเริ่มแรกของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเป็นการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษามือเพียงอย่างเดียว จนกระทั่งปี พ.ศ.2512 กรมการฝึกหัดครูได้เริ่มโครงการฝึกและอบรมครูเพื่อการศึกษาพิเศษขึ้น และได้มอบหมายให้โรงเรียนอนุบาลละอออุทิศวิทยาลัยครูสวนดุสิตเป็นผู้ดำเนินโครงการ เพื่อเป็นการสาธิตการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยเน้นการสอนพูดและการอ่านริมฝีปากเป็นหลักในการสอน ทำให้เกิดแนวโน้มให้มีการเน้นเรื่องการสอนพูด และการอ่านริมฝีปากมากขึ้น ในการเรียนการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กได้รับการศึกษาและสามารถปรับตัวอยู่ได้พอสมควรกับสังคมของคนปกติ ดังนั้น โรงเรียนอนุบาลละอออุทิศจึงประสานกับโรงเรียน พญาไท ในการจัดให้เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ที่มีความสามารถในการพูดและอ่านริมฝีปาก ได้เรียนร่วมในชั้นประถมศึกษา กับเด็กปกติ เมื่อปีการศึกษา 2516 เป็นต้นมา และ แนะนำให้เด็กที่สามารถพูดและอ่านริมฝีปากได้เก่งเข้าเรียนในโรงเรียนปกติอื่นๆ ด้วย

อย่างไรก็ตาม การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินนับเป็นเทคนิคขั้นสูง การสอนเด็กประเภทนี้มีความลำบากมากกว่าเด็กปกติประเภทอื่นๆ ทั้งนี้เพราะเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีข้อเสียเปรียบทางภาษา ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญยิ่งในการเรียน แต่ถูกจำกัดการเรียนของเด็กและการสอนของครู เพื่อให้เด็กสามารถพัฒนาขีดความสามารถของตนในด้านต่างๆ ก็ถูกจำกัดไปด้วย

นอกจากนี้ นักการศึกษาพิเศษได้เสนอแนะเกี่ยวกับหลักการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ในต่างทัศนะที่น่าสนใจ ดังนี้

วิทยาลัยครูสวนดุสิต (2520 : 23) ได้ให้หลักการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินไว้ดังนี้

1. เริ่มตั้งแต่อายุยังน้อย ทันทีที่ทราบว่าเด็กมีความบกพร่องทางการได้ยิน
2. สอนอย่างเอาใจใส่ใกล้ชิด
3. ครูผู้สอนต้องมีความชำนาญโดยได้รับการศึกษาและฝึกฝนมาทางนี้โดยเฉพาะ
4. สร้างบรรยากาศในการพูดอยู่เสมอ ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน
5. มุ่งการพัฒนาความรู้ทางภาษาและความสามารถในการที่จะติดต่อสื่อความหมายกับคนอื่นได้โดยการสอนภาษารวม (Total Communication) (สำหรับเด็กหูหนวก)

ประจวบจิต โพธิสาร (2526 : 81) เสนอว่าปัจจัยที่จะต้องพิจารณาในการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ได้แก่

1. การสูญเสียการได้ยินของเด็กแต่ละคนอย่างไร
2. การได้ยินที่ยังหลงเหลืออยู่มีมากหรือไม่
3. มีนิสัยรักการพูดเพียงใด
4. สถิติปัญญาของเด็กอยู่ในระดับใด
5. วุฒิภาวะของเด็กแต่ละคนซึ่งไม่เท่ากันนั้นเป็นอย่างไร
6. สิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะทางบ้านร่วมมือดีหรือไม่
7. วิธีการของครูใช้กับเด็กและที่แนะนำผู้ปกครอง หรือผู้ที่มีความสัมพันธ์กับเด็กพิการทำอย่างไร

สำหรับหลักการและแนวโน้มในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มลิวัดย์ ธรรมแสง (2530:11) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวกในสมัยก่อนมักจะจัดในรูปของการจัดตั้งโรงเรียนพิเศษเพื่อสอนคนหูหนวก ซึ่งมีการเกี่ยวข้องกับการศึกษาปกติ และชุมชนค่อนข้างน้อย สำหรับในปัจจุบันการจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวกมีแนวโน้มเปลี่ยนเป็นการเรียนร่วมกับเด็กปกติมากขึ้น

หลักสูตรและการสอน

การสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน แม้ว่าจะมีความแตกต่างและสลับซับซ้อนกว่าการสอนเด็กปกติทั่วไป ทั้งในด้านเทคนิคและกลวิธีการสอน ขบวนการเนื้อหาวิชาเครื่องมือและอุปกรณ์การสอน เป็นต้น สำหรับในด้านการจัดหลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 15 - 16) ได้กล่าวไว้ว่า

หลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ควรเป็นหลักสูตรที่ครอบคลุมไปถึงการฝึกฟัง การฝึกสายตา การฝึกทักษะทางการพูด การฝึกทักษะทางภาษา การฝึกทักษะดังกล่าวควรกระทำเป็นขั้นตอนตามลำดับความยากง่าย ส่วนเนื้อหาวิชา เช่น วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ฯลฯ ควรครอบคลุมเนื้อหาที่ใกล้เคียงกับเด็กปกติ แต่วิธีสอน ตลอดจนเครื่องมืออุปกรณ์นั้นจำเป็นต้องแตกต่างกันไป หรือเพิ่มเติมไปจากที่มีใช้สำหรับเด็กปกติ ทั้งนี้เพื่อสนองความต้องการพิเศษของเด็กประเภทนี้

ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน การจัดโปรแกรมการศึกษาหรือโครงการศึกษา นับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดประการหนึ่ง ซึ่งวิทยาลัยครูสวนดุสิต (2520 : 25 - 26) ได้เสนอแนะไว้ว่า โปรแกรมการศึกษาหรือโครงการศึกษาที่ดีสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินนั้นจะต้อง

1. มีครู ผู้มีความรู้ความสามารถและความเข้าใจในการสอน
2. เน้นพัฒนาการทางภาษาและการพูด
3. มีหลักสูตรที่อาศัยพื้นฐานของหลักสูตรสำหรับเด็กปกติ
4. ใช้คำศัพท์จากประสบการณ์และการใช้หนังสือแบบเรียน
5. ชั้นเรียนรวมอยู่ในโรงเรียนสามัญ

6. ให้โอกาสเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินได้อยู่ร่วมกับเด็กปกติมากที่สุดเท่าที่จะทำได้
7. มีการสอนที่ยืดหยุ่นได้ตามระดับความสามารถของเด็กแต่ละคน
8. มีสภาพแวดล้อมที่让孩子ได้พัฒนาความเป็นตนเองและความเป็นอิสระแก่ตนเอง
9. มีโครงการฝึกอาชีพเด็กแต่ละคนตามความถนัดและความสามารถ
10. เคารพในหลักการที่ว่า ความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียนจะช่วยให้การศึกษาแก่เด็กมีผลสำเร็จตามหลักความจริงที่ว่า การเรียนรู้ของเด็กส่วนใหญ่เกิดขึ้นนอกโรงเรียน

วิธีการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

การให้การศึกษาแก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นมากเพื่อช่วยให้เด็กได้พัฒนาตนเองตามกำลังความสามารถของตน การศึกษายังเป็นพื้นฐานในการปรับตัวให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีอาชีพที่จะช่วยให้มีรายได้เลี้ยงตนเอง

วิธีการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีนักการศึกษาพิเศษแบ่งวิธีการสอนไว้หลายวิธีดังนี้

วารี ธีระจิตร (2537 : 49) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินไว้ 5 วิธี ดังนี้

1. วิธีสอนแบบใช้ภาษามือแทนสัญลักษณ์ และแทนความหมายของภาษา (Manual Method)
2. วิธีสอนพูดด้วยภาษาพูด (Oral Method) หมายถึง วิธีสอนที่ใช้การพูดภาษามือ การอ่านริมฝีปาก การใช้เครื่องช่วยฟัง และการเขียนกระดานดำประกอบกันไปในขณะที่สอน
3. วิธีสอนต่างวิธี สอนพร้อมๆ กันสลับกันไป (Simultaneous Method) คือ การใช้ภาษาพูด มือสะกดหรือภาษามือ การใช้เครื่องช่วยฟัง และการเขียนกระดานดำ การสะกดนิ้วมือ (Finger Spelling) เป็นสื่อความหมายทางภาษาอย่างหนึ่ง โดยมีการกำหนดตำแหน่งของนิ้วมือแทนตัวอักษรที่มีอยู่ในภาษาเขียนธรรมดา ทั้งสระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์
4. วิธีสอนแบบรวมหลายวิธี (Combined System) คือ การสอนที่ใช้การสอนพูด การใช้เครื่องช่วยฟัง ภาษามือ การสะกดนิ้วมือ และการเขียนกระดานดำ โดยใช้การสอนพูดสลับกับการสอนด้วยภาษามือ สะกดนิ้วมือและการเขียนกระดานดำ
5. วิธีสอนแบบระบบรวม (Total Communication) คือ การสอนฝึกการฟัง (Auditory Training) ฝึกการอ่านพูด (Speech Reading) ฝึกการอ่าน (Reading) ฝึกการเขียน (Writing) ภาษามือ (Sign Language) และสะกดนิ้วมือ Finger Spelling) และการสังเกตท่าทาง (Gesture) วิธีสอนนี้เป็นวิธีสอนโดยการรวมเอาวิธีการติดต่อสื่อความหมายทุกประเภท เข้ามารวมไว้อย่างครบครัน ซึ่งนับว่าเป็นวิธีสอนที่มีประสิทธิภาพที่สุดในปัจจุบันนี้จะช่วยเพิ่มพูนความสามารถในการติดต่อสื่อสารระหว่างคนหูหนวกกับบุคคลอื่นในสังคมได้เป็นอย่างดี

ส่วนเด็กที่อยู่ในวัยเรียนนั้น จัดกลุ่มนักเรียนได้ดังนี้

1. ชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติเป็นชั้นพิเศษเต็มเวลา มีครูประจำชั้นพิเศษ และเป็นผู้สำเร็จการศึกษาทางด้านการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินโดยเฉพาะควรให้เด็กอยู่ในชั้นพิเศษไม่เกิน 3 ปี สำหรับเด็ก หูหนวก และ 4 ปี สำหรับเด็กหูตึง หลังจากนั้นแล้ว ควรมีโอกาสในการเรียนร่วมบางเวลา หรือเต็มเวลาในชั้นเรียนปกติ
2. ชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ แต่มีการเรียนร่วมบางเวลา เด็กจะเรียนในห้องเสริมวิชาการมีครูการศึกษาพิเศษเป็นครูประจำชั้นสอนวิชาสามัญ ฝึกฟัง และฝึกพูด ส่วนในชั่วโมงวิชาอื่น เช่น ศิลปะ พลศึกษา เด็กจะไปเรียนร่วมกับเด็กปกติ
3. ชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ แต่มีการเรียนร่วมบางเวลาเป็นห้องเรียนเฉพาะ สำหรับเด็กประเภทนี้มีครูการศึกษาพิเศษเป็นครูประจำชั้น ทำหน้าที่สอนวิชาสามัญ และมีนักแก้ไขการพูดหรือนักโสตสัมผัสเป็นผู้สอนภาษาพูด และการฝึกฟัง ส่วนวิชาอื่น ๆ เด็กอาจไปเรียนร่วมในชั้นเรียนเดียวกันกับเด็กปกติ
4. เรียนร่วมเต็มเวลา เป็นการส่งเด็กเข้าเรียนกับเด็กปกติในทุกวิชาแต่อาจมีครูการศึกษาพิเศษคอยช่วยเหลือ หากเด็กมีปัญหาในการเรียนร่วมกับเด็กปกติ เด็กหูหนวกกับเด็กหูตึงควรแยกชั้นเรียนกัน การจัดชั้นไม่ควรยึดอายุเป็นหลัก แต่ควรยึดความสามารถเป็นหลัก โดยเฉพาะความสามารถทางภาษา ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถทางการเรียนวิชาสามัญ พฤติกรรมทางสังคม ตลอดจนวุฒิภาวะของเด็ก (ผดุง อารยะวิญญู. 2533 : 22 - 23)

สรุปการจัดการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินนั้น ครูการศึกษาพิเศษ นับว่าเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจำเป็นต้องได้รับการศึกษาพิเศษ เพื่อความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพความบกพร่องทางการได้ยินและความต้องการของเด็ก เช่น การฝึกฟัง ฝึกพูด ห้องเสริมวิชาการ ครูจิตวิทยา ครูแนะแนว และการฝึกอาชีพ

วิธีสื่อความหมาย

เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีปัญหาในการสื่อความหมายไม่ว่าเป็นการสื่อความหมายระหว่างเด็กที่มีความบกพร่องด้วยกัน หรือการสื่อความหมายระหว่างเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินกับเด็กปกติ จึงมีผู้คิดค้นวิธีสื่อความหมายขึ้นเพื่อให้เด็กประเภทนี้สามารถสื่อสารได้ วิธีสื่อสารที่ใช้กันอยู่แพร่หลาย (ผดุง อารยะวิญญู. 2542 : 25 - 29) มีดังนี้

1. การพูด (Speak) ใช้ได้กับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินไม่มากนัก เหมาะสำหรับเด็กหูตึงเล็กน้อยไปถึงหูตึงปานกลาง

2. ภาษามือ (Sign Language) เหมาะสำหรับเด็กที่สูญเสียการได้ยินมากหรือหูหนวก เด็กเหล่านี้ไม่สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้ด้วยการพูด จึงใช้ภาษามือแทน ผู้ที่จะเข้าใจภาษามือได้ต้องมีความรู้เกี่ยวกับภาษามือ ซึ่งถือเป็นระบบการสื่อสารอย่างหนึ่งของคนหูหนวก โดยการใช้มือทั้งสองข้างแสดงท่าทาง หรือแสดงการวางมือในตำแหน่งต่าง ๆ กัน แต่ละท่าหรือตำแหน่งของมือจะมีความหมายต่างกันไปตามระบบของภาษา

3. การสะกดตัวอักษรด้วยนิ้วมือ (Finger Spelling) เป็นระบบการสื่อสารอย่างหนึ่งของคนหูหนวก ทำมือแต่ละท่ามีความหมายเท่ากับตัวอักษร 1 ตัว การสะกดนิ้วมือส่วนมากใช้สำหรับสะกดคำที่ไม่มีในภาษามือ เช่น ชื่อคน ชื่อสถานที่ เป็นต้น

4. การอ่านริมฝีปาก (Lipreading) หมายถึง การที่ผู้ฟัง พยายามเดาคำพูด โดยสังเกตจากลักษณะการเคลื่อนไหวริมฝีปากของผู้พูด เพื่อให้เข้าใจความหมายตรงกันในเรื่องผู้กล่าวถึง ในบางครั้งอาจต้องสังเกตลักษณะสีหน้าท่าทาง ตลอดจนการเคลื่อนไหวมือเท้าและลำตัวของผู้พูดด้วย

5. ท่าแนะคำพูด (Cued Speech) เป็นระบบการสื่อสารอย่างหนึ่งของคนหูหนวก โดยผู้พูดแสดงท่ามือในลักษณะต่างๆ ประกอบคำพูด เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจความหมายของการพูดได้ดียิ่งขึ้น ท่ามือที่ใช้ถูกกำหนดไว้อย่างเป็นระบบแต่ละท่ามีความหมายเฉพาะ

6. การสื่อสารรวม (Total Communication) เป็นระบบการสื่อสารที่ใช้วิธีการสื่อสารหลายวิธีรวมกันกับ คำพูด หรือใช้วิธีพูดรวมกับภาษามือและภาษาท่าทางอื่นๆ ซึ่งผู้พูดจะพูดและใช้ภาษามือไปพร้อมกับการพูด และในขณะเดียวกันก็อาจแสดงความรู้สึกออกทางสีหน้าและใช้ท่าทางอื่นๆ ประกอบ

การสื่อความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินนั้น จะเลือกใช้วิธีการใดที่เหมาะสมนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับสภาพความบกพร่องเป็นสำคัญ บุคคลที่สูญเสียการได้ยินแตกต่างกันย่อมมีวิธีการสื่อสารที่ต่างกันไป อย่างไรก็ตามวิธีการสื่อสารรวม นับเป็นวิธีการที่นิยมใช้กันมาก โดยเฉพาะในโรงเรียนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

3.5 ศิลปศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

ศิลปศึกษาเป็นวิชามุ่งหมายที่จะปลูกฝังจิตสำนึกอันดีงามให้เกิดขึ้นแก่เด็ก ไม่ว่าเด็กเหล่านี้จะมีสภาพร่างกายปกติ หรือมีความบกพร่องก็ตาม เพราะในการเรียนการสอนศิลปะเองนั้นมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ เพื่อจะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงออกตามความรู้สึกตอบรับทางสุนทรีย์ และการที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติงานทางศิลปะ จะช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านสุนทรีย์ การรับรู้ สติปัญญา อารมณ์ สังคม และการสร้างสรรค์สูงขึ้น ซึ่งคุณค่าของศิลปะย่อมมีประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับการเรียนการสอน โดยเฉพาะกับเด็กที่มีความบกพร่องหรือเด็กพิเศษ กิจกรรมทางศิลปะจึงสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการช่วยพัฒนาฟื้นฟูสภาพจิตใจ อารมณ์ สังคมและร่างกายของเด็กพิเศษได้เป็นอย่างดี

ซิลเวอร์ (Silver, 1980) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการทำงานศิลปะของเด็กพิเศษนำเสนอต่อที่ประชุมของสมาคมศิลปศึกษาแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา หรือ NAEA (National Art Education Association) ซึ่งการศึกษาครั้งนี้พบว่า การสอนเด็กพิเศษโดยใช้กิจกรรมทางศิลปะคือ การวาดภาพและการระบายสีจะสามารถช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการคิดเพื่อพัฒนามโนทัศน์เกี่ยวกับบริเวณที่ว่าง (Space) และการเรียงลำดับ (Order) ในเด็กพิเศษได้เป็นอย่างดี

การจัดการศึกษาให้แก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน แม้ว่าจะใช้หลักสูตร การดำเนินการเรียนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการเช่นเดียวกันกับนักเรียนปกติ แต่มีการประยุกต์ ให้เหมาะสมกับสภาพความบกพร่องและข้อจำกัดของนักเรียนปกติ แต่มีการประยุกต์ให้เหมาะสม กับสภาพความบกพร่องและข้อจำกัดของนักเรียนที่มีอยู่เดิม ทั้งนี้ล้วนมีจุดมุ่งหมายเดียวกันที่จะมุ่ง พัฒนาความรู้ความสามารถให้เกิดแก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินให้สามารถนำความรู้ จากการเรียนรู้จากการเรียนไปประกอบอาชีพได้สืบไป ศิลปศึกษาจึงเป็นวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญ ในการให้การศึกษาด้านวิชาชีพ แต่จะมีการดำเนินการสอนที่แตกต่างกันบ้าง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอุปกรณ์ การเรียนการสอนและความพร้อมของแต่ละโรงเรียน ศิลปศึกษาในการเรียนการสอนสำหรับนักเรียน ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษา จึงไม่เพียงแต่เป็นการเรียนการสอน วิชาทางศิลปศึกษาทั่วไป แต่ยังมี การดัดแปลงปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพร่างกายและข้อจำกัด ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยมีการเพิ่มการศึกษาทางด้านหัตถกรรม งานฝีมือ การประดิษฐ์ การเขียนภาพเหมือน ภาพสีน้ำ ประติมากรรมและเครื่องปั้นดินเผา ทั้งนี้เพื่อให้ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเหล่านี้มีทักษะความรู้ทางศิลปะเป็นพื้นฐานในการประกอบ อาชีพต่อไปในอนาคต

จากการสัมภาษณ์ อัมพร พันธุ์พานิชย์ ได้กล่าวถึงศิลปศึกษากับเด็กบกพร่องทางการได้ยินไว้ดังนี้

ศิลปะเป็นวิชาหนึ่งอยู่ในหลักสูตรการศึกษาภาคบังคับ เป็นวิชาที่สร้างเสริมลักษณะนิสัยให้นักเรียนเกิด สุนทรียภาพ เกิดความคิดสร้างสรรค์ เกิดความอ่อนโยน เกิดทักษะในการทำงานศิลปะ ได้แสดงออก ในลักษณะของงานที่ตนเองทำ ไม่ว่าจะเป็นการวาดภาพระบายสี การประดิษฐ์สิ่งของต่างๆ หรือการ แสดงออกทางด้านการแสดงต่างๆ เช่น การเล่นละคร การแสดงบทบาทสมมติ การเต้นลีลาศ ถ้าจะ พูดถึงวิชาศิลปะกับนักเรียนบกพร่องทางการได้ยิน วิชาศิลปะเป็นวิชาหนึ่งที่นักเรียนบกพร่องทาง การได้ยินสามารถเรียนรู้ทำความเข้าใจและสามารถปฏิบัติได้ดีมาก มากกว่าวิชาที่มีเนื้อหาที่ซับซ้อน เนื่องจากเป็นการได้ถ่ายทอดถึงจินตนาการในงานของแต่ละคน บางคนถึงจะทำได้ไม่ดี แต่ก็ต้องอาศัย การเรียนรู้วิชาศิลปะในการสื่อความหมายหรือความรู้สึกของตนเองในผู้อื่นรับรู้ ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ศิลปะ ไม่ว่าจะเป็นแขนงใด จะมีส่วนช่วยส่งเสริมให้กับนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินได้แสดงออกถึงศักยภาพ ของตนเองได้ดี (สัมภาษณ์. 2549)

3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศิลปศึกษากับเด็กบกพร่องทางการได้ยิน

ปิยะแสง จันทรวงศ์ไพศาล (2535) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การเปรียบเทียบความไวในการรับรู้เชิงสุนทรีย และความสามารถทางเหตุผลเชิงนามธรรม ระหว่างนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินกับนักเรียนปกติ ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร” โดยมีกลุ่ม ตัวอย่างประชากร คือ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โรงเรียนเศรษฐเสถียร และโรงเรียน พิบูลประชาสรรค์ จำนวน 109 คน นักเรียนปกติโรงเรียนบางกะปิ และโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา พัฒนาการ จำนวน 654 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา

2534 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบความไว ในการรับรู้เชิงสุนทรีย์ของชายด์ และแบบทดสอบความสามารถ ทางเหตุผลเชิงนามธรรมของ เบนเนทท์, วีซอร์ และเวสแมน ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบ กลุ่มตัวอย่างประชากรด้วยตนเอง และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ มีชัมมิเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยการทดสอบค่า Z (z - test) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า คะแนนจากแบบทดสอบความไวในการรับรู้เชิงสุนทรีย์ระหว่างนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินกับนักเรียนปกติ ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

จิรศักดิ์ ส่งแสงขจร (2531 : 60 - 61) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การเปรียบเทียบภาพวาดของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินและเด็กปกติ ในชั้นสาธิตการศึกษาพิเศษอนุบาลละอออุทิศสวนดุสิต” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ เปรียบเทียบภาพวาดของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินและเด็กปกติที่ระดับอายุและเพศเดียวกัน ประชากรที่ศึกษาเป็นนักเรียนอนุบาลศึกษา ในสาธิตการศึกษาพิเศษอนุบาลละอออุทิศสวนดุสิต ซึ่งประกอบด้วยเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินอายุ 4 - 6 ปี มีระดับการสูญเสียการได้ยิน ระหว่าง 55 - 110 เดซิเบล จำนวน 30 คน และเด็กที่มีสมรรถภาพการฟังเป็นปกติอายุระหว่าง 4 - 6 ปี จำนวน 45 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการทดสอบด้วยแบบทดสอบวาดภาพของกูดอินโฟ-แฮนริส จากประชากรทั้งสองกลุ่มด้วยตนเองและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบความแตกต่างและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางจิตวิทยา ผลการวิจัยพบว่าความสามารถทางวาดภาพของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และเด็กปกติไม่มีความแตกต่างกันและพบว่าความสามารถทางศิลปะของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินบางคนมีการแสดงออกในด้านรายละเอียดมากกว่า เช่น มีกระดุม มีเข็มขัด และมักจะมีเครื่องช่วยฟังอยู่ในภาพด้วย

นัยนา คณานุรักษ์ (2530 : 28 - 90) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาการแสดงออกทางศิลปะโดยการเขียนภาพระบายสีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการแสดงออกทางศิลปะโดยการวาดภาพระบายสีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในด้านการวาดภาพคน ภาพสัตว์ ภาพอิสระ การเลือกใช้ประเภทของสี การเลือกใช้สี และงานสร้างสรรค์ โดยใช้เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามหลักทฤษฎีขั้นพัฒนาทางการทางศิลปะของโลเวนเฟลด์ และนำผลการแสดงออกทางศิลปะโดยการวาดภาพระบายสีมาวิเคราะห์สถิติร้อยละ ไค - แสควร์ และค่า t - test ผลการวิจัยพบว่า

1. การแสดงออกทางศิลปะโดยการวาดภาพระบายสีของนักเรียนเกี่ยวกับลักษณะภาพคน ภาพสัตว์ และภาพอิสระ อยู่ในขั้นพัฒนาการขั้นที่ 3 คือ ขั้นการวาดภาพอย่างมีรูปแบบเป็นของตนเอง (Schematic Stage) ตามทฤษฎีขั้นพัฒนาการทางศิลปะของโลเวนเฟลด์

2. การเปรียบเทียบการแสดงออกทางศิลปะโดยการวาดภาพระบายสีเกี่ยวกับลักษณะภาพคน ภาพสัตว์ และภาพอิสระ โดยจำแนกตามเพศ นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีพัฒนาการทางการเขียนภาพต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.1

3. นักเรียนชายและหญิง เลือกใช้ประเภทของสีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

4. นักเรียนชายและนักเรียนหญิง เลือกใช้สีในการระบายต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สีที่นักเรียนชายและหญิงใช้มากคือ สีแดง ส่วนสีที่นักเรียนชายและหญิงใช้น้อย คือ สีเทา

5. การแสดงออกทางศิลปะโดยการวาดภาพระบายสีของนักเรียนเกี่ยวกับงานสร้างสรรค์ โดยจำแนกตามเพศ ปรากฏว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความสามารถในการแสดงออกทางศิลปะเกี่ยวกับงานสร้างสรรค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 งานสร้างสรรค์โดยการวาดภาพ ส่วนงานสร้างสรรค์ที่นักเรียนชายและนักเรียนหญิงทำคะแนนได้น้อยที่สุด คือ งานสร้างสรรค์เกี่ยวกับการเพิ่มและตัดทอนภาพ

แกร์ (จิรศักดิ์ ส่งแสงขจร. 2531 : 35; อ้างอิงจาก Gair. 1973) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ผลของการใช้โปรแกรมการรับรู้ที่อาศัยพื้นฐานทางศิลปะที่มีต่อคุณลักษณะบางประการด้านจิตภาษาศาสตร์ของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้” ทำการทดลองใช้โปรแกรม “Art - Based Visual Program” กับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะใช้ศิลปะในการบำบัดและส่งเสริมความสามารถในการเรียนเกี่ยวกับการพูดของเด็ก ผลการทดลองแสดงให้เห็นว่า เด็กเหล่านี้มีพัฒนาการทางการพูดดีขึ้นกว่าเดิม ดังนั้น การใช้ศิลปะเป็นพื้นฐานในการเรียน โดยให้เด็กเรียนการพูดด้วยการใช้ศิลปะเป็นสิ่งที่เราจะสามารถช่วยให้เด็กพิเศษมีสัมฤทธิ์ผลในการเรียนพูดได้ดี ทั้งการฝึกให้เด็กพูดตามครูและการที่เด็กสามารถพูดออกมาได้เองเมื่อเห็นสิ่งเร้า

ซิลเวอร์ (Silver. 1975 : 29) ได้ศึกษาเรื่อง “พัฒนาการทางด้านศิลปะและความคิด ความจำของเด็กที่มีความบกพร่องทางการสื่อสาร” โดยทำการสังเกตและศึกษาพัฒนาการทางศิลปะของเด็กพิเศษกลุ่มหนึ่ง เพื่อที่จะค้นหาลักษณะพิเศษกลุ่มหนึ่ง เพื่อที่จะค้นหาลักษณะพิเศษที่ซ่อนอยู่ในตัวเด็ก ผลการศึกษาและการสังเกตพบว่า เด็กเหล่านี้ใช้ศิลปะในการแสดงความรู้สึก ความนึกคิดของเขา และศิลปะยังสามารถค้นหา และพัฒนาความสามารถพิเศษที่ซ่อนอยู่ในตัวเด็กได้อีกด้วย ซิลเวอร์สรุปได้ว่า ศิลปะเป็นส่วนสำคัญที่สามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ต่างๆ เพื่อค้นหาและพัฒนาความสามารถทางด้านการพูดของเด็กพิเศษ ซึ่งเด็กเหล่านี้สามารถใช้กระบวนการทางศิลปะที่เปิดกว้างในการแก้ปัญหา และพัฒนาความคิดของเขาได้

วูด (Wood. 1977 : 455) ได้ศึกษาเรื่อง “การรับรู้ทางทัศนศิลป์โดยตรงและสภาพการมีความบกพร่องทางการเรียนรู้” ทำการศึกษากับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยการใช้ศิลปะเป็นพื้นฐานของการทดลองครั้งนี้ และใช้แบบทดสอบ “Visual Perceptual Abilities” ทดสอบเด็กก่อนและหลังการทดลอง ผลปรากฏว่า เด็กพิเศษเหล่านี้สามารถถ่ายทอดการรับรู้ทางสายตาได้ดีขึ้นก่อนการทดลองด้วยศิลปะ

จากผลการวิจัยและการศึกษาต่างๆ ข้างต้น แสดงให้เห็นถึง คุณค่าของศิลปะที่มีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ของมนุษย์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งนักการศึกษานักจิตวิทยา ตลอดจนนักศิลปศึกษาโดยทั่วไป ต่างก็มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ศิลปศึกษาเป็นวิชาที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนา และปลูกฝังการแสดงออกทางอารมณ์ ความคิดสร้างสรรค์ สร้างเสริมสุขภาพจิตที่ดี พร้อมทั้งส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ โดยเฉพาะการใช้ศิลปะเป็นพื้นฐานในการเรียน

ของเด็กพิเศษ นอกจากจะช่วยส่งเสริมประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ให้แก่เด็กแล้ว ยังเป็นกระบวนการที่ช่วยให้เด็กได้ถ่ายทอดความคิดจินตนาการ และนอกเหนือไปจากนั้นยังสามารถช่วยให้เด็กมีสัมฤทธิ์ผลในการเรียนได้ดียิ่งขึ้น

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน

4.1 ความหมายของนิทาน

นิทาน มาจากคำภาษาบาลีว่า “นิทานกถา” หมายถึง เรื่องเดิม หรือเรื่องที่ผูกขึ้น และเรื่องที่อ้างอิง ดังนั้น นิทาน จึงหมายถึง เรื่องราวที่เล่ากันมาแต่สมัยโบราณ (ไพพรรณ อินทนิล. 2534 : 11; อ้างอิงจากวัชร รมะนันท์. 2522)

นิทาน หมายถึง การผูกเรื่องขึ้น เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินในการใช้ชีวิต การเล่านิทานเป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมต่อเนื่องของผู้เล่าให้คนรุ่นใหม่ฟัง (เกริก ยุ้นพันธ์. 2539 : 8)

นิทาน หมายถึง เรื่องที่เล่ากันมา เช่น นิทานอีสป นิทานชาดก ในทางคติชนวิทยา นิทานถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่งในหลายอย่างของมนุษย์ เป็นสิ่งที่มีความหมาย มีคุณค่า ซึ่งนิทานนั้นจะมีทั้งนิทานที่เล่าปากเปล่า จดจำกันมากแบบมุขปาฐะ และนิทานที่มีการเขียนบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร (วิไล มาศจรัส. 2539 : 11)

โดยสรุป นิทาน หมายถึง เรื่องที่แต่งขึ้น หรือเรื่องราวที่เล่าต่อ ๆ กันมา มีจุดมุ่งหมายเพื่อความบันเทิงและเป็นการสืบสานประเพณีวัฒนธรรมในสังคมนั้นๆ ซึ่งผู้เล่ามักจะสอดแทรกจินตนาการ คติธรรมไว้ด้วย

4.2 ประโยชน์ของนิทาน

ไพพรรณ อินทนิลได้บอกถึงประโยชน์ของนิทานไว้ดังต่อไปนี้

1. นิทานเป็นสื่อเชื่อมโยงความรักใคร่ ความใกล้ชิดระหว่างพ่อแม่กับลูก ครูกับศิษย์ บรรณารักษ์กับเด็กๆ ที่มาใช้ห้องสมุด ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่น เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง รู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม
2. สนองตอบต่อความต้องการของเด็ก ๆ ที่อยู่ในวัยอยากรู้อยากเห็น อยากรับประสบการณ์ ซึ่งส่วนหนึ่งได้มาจากการฟังนิทาน
3. ฝึกให้เด็กเป็นผู้รู้จักฟัง มีสมาธิ รู้จักสำรวจอิริยาบถของตนเอง
4. เป็นการสร้างสรรค์ในด้านภาษาให้แก่เด็ก ทำให้เด็กใช้ภาษาได้ถูกต้อง รู้จักคำศัพท์ต่าง ๆ ถ้าผู้เล่านิทานระมัดระวัง รู้จักเลือกใช้ถ้อยคำ จะทำให้เกิดสุนทรีย์ในภาษา เพราะมีแบบอย่างที่ดี การออกเสียงตัว ร, ล, ตัวควบกล้ำได้ถูกต้อง
5. ให้ความบันเทิงกับเด็ก ๆ ทำให้เด็กได้ผ่อนคลายอารมณ์ ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน ทำให้เด็ก ๆ ระวังแจ่มใสสมวัย

6. ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กๆ นิทานก่อให้เกิดจินตนาการ เด็กอาจจะเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการแต่งนิทานขึ้นเอง หรือวาดรูปตามจินตนาการจากนิทานที่ได้ฟัง ทำให้เด็ก ๆ คิดว่าเขามีโลกส่วนตัวที่เขาจะคิดสร้างสรรค์อะไรก็ได้ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเองตามมา
7. เพิ่มพูนความรู้เล็กๆ น้อยๆ ให้กับเด็ก เช่น ด้านศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ภูมิศาสตร์ของประเทศต่างๆ ทำให้เด็กสามารถตัดสินใจในด้านการแสดงออกและสนองตอบเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ถูกต้อง
8. ผู้เล่ามีโอกาสที่จะแทรกคำสั่งสอนไปในนิทานเท่าที่เด็กจะรับไว้ได้ เช่น ปลูกฝังคุณธรรมด้านต่าง ๆ สอนให้รักเมตตาต่อสัตว์ ไม่พูดเท็จ มีความซื่อสัตย์ มีใจโอบอ้อมอารี ไม่อิจฉาริษยากัน เป็นการกลมกลืนนิสัยเด็กให้น่ารัก อ่อนโยน ไม่เอาเปรียบ เป็นที่รักของทุกคน (ไพพรรณ อินทนิล. 2534 : 49)

นิทานเป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก ทุกวัย เด็กสามารถพัฒนาด้านสติปัญญา อารมณ์ ภาษา สังคม บุคลิกภาพ ตลอดจนความคิดสร้างสรรค์ได้โดยใช้นิทานเป็นสื่อในการร่วมกิจกรรมต่างๆ

4.2 การเลือกนิทานและวิธีการเล่านิทาน

หลักในการเลือกนิทานสำหรับเด็ก

1. เรื่องที่จะเล่า ควรจะเลือกเรื่องให้เหมาะสมกับวัยต่าง ๆ ของเด็ก
2. จะต้องพิจารณาเรื่องเวลาให้เหมาะสมกับการเล่านิทานสำหรับเด็กวัยต่างๆ ซึ่งมีช่วงระยะเวลาความสนใจและสมาธิการฟังแตกต่างกัน
3. จะต้องเป็นเรื่องสำหรับเด็กที่ผู้เล่าสนใจและชื่นชม
4. ผู้เล่าจะต้องเลือกเรื่องที่เล่าให้เหมาะสมกับวิธีและกระบวนการเล่าแบบต่าง ๆ
5. เรื่องที่เลือกมาเล่าจะต้องมีเนื้อหาเรื่องสนุกสนานชวนติดตาม และมีความยาวของเรื่องพอเหมาะพอดี
6. เนื้อหาของเรื่องจะต้องมีสาระ ค่านิยม ความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม เหมาะสมกับการปลูกฝังความดีและความงาม
7. ผู้เล่าจะต้องเตรียมตัวเล่าให้พร้อมเพื่อป้องกันการขาดตอนหรือขัดจังหวะการต่อเนื่องของเรื่องราว
8. การจัดสื่อหรืออุปกรณ์ประกอบการเล่า ผู้เล่านิทานจะต้องทดสอบหรือทดลองมาก่อนเล่าเพื่อป้องกันการผิดพลาด และจะต้องจัดสื่อหรืออุปกรณ์ตามลำดับก่อนหลัง
9. การพิจารณาเรื่องสำหรับเด็ก ผู้เล่าจะต้องพิจารณาเรื่องให้เหมาะสมกับบรรยากาศด้วย และขณะเล่าผู้ฟังกับผู้เล่าควรมีการโต้ตอบกันตามโอกาสอันเหมาะสม

วิธีการเล่านิทาน

การเล่านิทาน ผู้เล่านิทานจำเป็นต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. การเลือกเรื่องที่ใช้เล่า
2. การดัดแปลงเนื้อเรื่องให้เหมาะสมกับผู้ฟัง
3. การเตรียมตัวและจัดเตรียมสื่อเล่านิทานของผู้เล่า
4. การลงมือเล่านิทาน ผู้เล่าจะต้องเล่าให้ราบรื่นโดยตลอดด้วยรูปแบบและเทคนิค

เฉพาะของผู้เล่าเอง

5. สถานที่และเวลาที่ใช้เล่านิทาน ผู้เล่าจะต้องพิจารณาเพื่อความเหมาะสม
6. การติดตามผลการเล่านิทาน ผู้เล่าจะต้องสังเกตความพึงพอใจของผู้ฟังด้วยว่าผู้ฟังให้ความสนใจมากน้อยเพียงใด

การเตรียมตัวเล่านิทาน

ผู้เล่านิทานเมื่อเลือกเรื่องของนิทานให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟัง และพอใจกับเนื้อเรื่อง และผู้เล่าจะต้องนำนิทานที่ใช้เล่ามาจัดเตรียมให้พร้อมก่อนที่จะดำเนินการเล่าดังนี้

1. ผู้เล่าจะต้องอ่านบททวนเรื่องราวที่ผู้เล่าเลือกมา ให้เกิดความคุ้นเคยเข้าใจ และรู้จักเรื่องที่เลือกมาได้เป็นอย่างดี เพื่อจะได้เกิดความราบรื่นตลอดขณะดำเนินการเล่า
2. ขั้นตอนการเล่า ผู้เล่าจะต้องพิจารณาในการนำเสนอการขึ้น ต้นเรื่องการเล่า ต่อเนื่องจนถึงกลางเรื่อง และการจบเรื่องให้ชัดเจน และนำเสนอใจตามลักษณะเฉพาะของผู้เล่า
3. สื่อวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเล่า ผู้เล่าจะต้องเตรียม และทดลองใช้ให้เกิดความชำนาญและจัดระบบการใช้ตามลำดับก่อนและหลัง
4. กิจกรรมประกอบการเล่านิทาน ผู้เล่าจะต้องเตรียมให้พร้อมและจะต้องเหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟัง เช่น การร้องเพลงคล้องจองซ้ำๆ และง่ายๆ คำพูดซ้ำๆ และง่าย การร้องขอให้ผู้ฟังมาช่วยร่วมแสดงหรือทำกิจกรรมด้วยขณะดำเนินการเล่า
5. สถานที่เล่านิทาน ผู้เล่าจะต้องพิจารณาตามความเหมาะสมให้พอดีกับกลุ่มผู้ฟัง เพราะผู้เล่าจะต้องจัดเตรียมสื่อให้พอเหมาะกับการมองเห็น และการฟังเสียงของผู้เล่า

การฝึกเล่านิทาน

เกริก ยุ้นพันธ์ กล่าวถึงการฝึกเล่านิทานไว้ดังนี้

ผู้เล่านิทานจำเป็นต้องอ่านเรื่องเดิมซ้ำแล้วซ้ำอีก โดยอ่านให้เข้าใจและจดจำในเรื่องราว การดำเนินเรื่อง การฝึกหัดเล่านิทานควรกระทำดังนี้

1. การเลือกเรื่องนิทานและจดบันทึกนิทาน
2. อ่านและทบทวน ผู้เล่าจะต้องดัดแปลงเรื่องให้เกิดความเหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟังและสอดคล้องกับรูปแบบ และเทคนิคเฉพาะของผู้เล่าเอง

3. การจดบันทึกย่อ ผู้เล่าควรจดบันทึกลงในบัตรขนาด 4 x 6 หรือ 5 x 8 นิ้ว ด้านหน้าให้เขียนชื่อนิทาน ผู้เขียนเรื่องนิทาน ผู้วาดภาพนิทาน ผู้จัดพิมพ์ ปีที่พิมพ์ กลุ่มอายุของผู้ฟัง เวลาที่ใช้ในการเล่า หมายเหตุที่เป็นข้อคิดเพิ่มเติมเพื่อการเล่าครั้งต่อไปวนด้านหลังของบัตร คือส่วนของการบรรจุเนื้อเรื่องของนิทาน การขึ้นต้นของเรื่อง การดำเนินเรื่อง การจบและคำลงท้ายตัวละครของเรื่องประโยคหรือถ้อยคำที่ดีและน่าสนใจ ลำดับก่อนหลังของเรื่อง และตัวละคร (เกริก ยุ้นพันธ์. 2539 : 69 - 70)

นิทานเป็นสื่อที่มีคุณค่า และราคาไม่สูงเกินไปสำหรับสื่อการเรียนการสอนได้ทุกระดับ นิทานจะก่อให้เกิดผลประโยชน์แก่เด็กและผู้บริโภคมากขึ้น ถ้าผู้เล่านักเลือกเรื่องที่เหมาะสมกับวัย ความสนใจ ประเพณีและวัฒนธรรม รวมทั้งวิธีการเล่า การใช้กิจกรรมและสื่อการสอนประกอบการเล่านิทาน เป็นส่วนสำคัญต่อความสนใจของผู้ฟังด้วย

4.4 งานวิจัยเกี่ยวกับนิทาน

งานวิจัยในประเทศเกี่ยวกับนิทาน

สำหรับในประเทศไทยนั้นมีการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับเรียนได้ อายุระหว่าง 8 - 15 ระดับเขาวงกตปัญญา 50 - 70 โดยใช้กิจกรรมการวาดภาพประกอบการเล่านิทาน ผลวิจัยสรุปว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับเรียนที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 หลังจากที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน (จรรยา ชื่นเกษม. 2540)

งานวิจัยต่างประเทศเกี่ยวกับนิทาน

เวียร์โร (จรรยา ชื่นเกษม. 2540 : 56; อ้างอิงจาก Vieiro. 1995) ศึกษาพัฒนาการทักษะการเล่านิทานของเด็ก โดยวิจัยเชิงทดลองของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เด็กก่อนวัยเรียน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และประถมปีที่ 5 โดยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง การทดลองได้กระทำเป็นรายบุคคล โดยที่ผู้วิจัยและกลุ่มตัวอย่างได้ร่วมกิจกรรมเพื่อทำความคุ้นเคยก่อนเริ่มการทดลอง จากนั้นผู้วิจัยเล่านิทานให้เด็กฟัง และให้เด็กเล่านิทานเรื่องเดิมกลับมาให้ผู้วิจัยฟัง โดยให้จำรายละเอียดให้มากที่สุด และมีการบันทึกเสียงไว้ สรุปได้ว่า ทักษะการเล่านิทานของเด็กโตมีข้อได้เปรียบด้านคุณภาพมากกว่าเด็กเล็ก, เด็กก่อนวัยเรียนและเด็กประถมปีที่ 3 เล่านิทานได้สมบูรณ์น้อยกว่า และสามารถเก็บรายละเอียดทางอารมณ์ได้ไม่เท่าเดิมประถมปีที่ 5, ความละเอียดและความสมบูรณ์ของการเล่านิทานมีความสัมพันธ์กับอายุและเด็ก ๆ สามารถระลึกเรื่องราวได้อย่างมีขอบเขตตามประสบการณ์ของเขา

สรุปว่า นิทานเป็นสื่อที่น่าสนใจและสามารถนำมาใช้ร่วมกับกิจกรรมการเรียนการสอน อีกทั้งการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านภาษา คำศัพท์ และเสริมสร้างให้ผู้ฟังเกิดจินตนาการ อีกทั้งยังสามารถสอดแทรกจริยธรรม ศีลธรรม เพื่อชี้นำให้ผู้ฟังได้เข้าใจ และแยกแยะความดี ความชั่ว ผิด ถูก โดยมีตัวอย่างในนิทานประกอบอีกด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. ตัวแปรในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
5. การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือประชากรที่เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในระดับ 71 - 90 เดซิเบลขึ้นไป ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ กรุงเทพมหานคร 1 ห้องเรียน จำนวน 12 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ การสอนศิลปะโดยใช้วิธีสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แผนการสอนศิลปะโดยใช้วิธีการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน
2. เกณฑ์การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน

วิธีการเล่านิทาน

4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แผนการสอนศิลปะโดยใช้การสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน

1.1 ศึกษาหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดประสงค์รายวิชา คำอธิบายรายวิชา และขอบเขตของเนื้อหาตามหลักสูตรในกลุ่มสาระการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 4 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

1.2 ศึกษาหลักการสอนศิลปะโดยใช้วิธีการสอนแบบบูรณาการด้วยการเล่านิทานโดยประมวลจากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.3 ศึกษาเนื้อหาสาระกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ที่จะนำมาใช้ในการเขียนแผนการสอนโดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหา ดังนี้

คัดเลือกเนื้อหาและกำหนดการสอนจำนวน 4 กิจกรรม ได้แก่

กิจกรรมที่ 1 วาดภาพระบายสี นิทานเรื่อง หุ่นไล่กาสี่สวย

กิจกรรมที่ 2 งานปั้น นิทานเรื่อง ลูกเต๋าตามหาความฝัน

กิจกรรมที่ 3 ภาพพิมพ์ นิทานเรื่อง ต้นไม้แสนสวย

กิจกรรมที่ 4 ประดิษฐ์เศษวัสดุ นิทานเรื่อง ถูบู่แปลงกาย

ตาราง 5 แผนการจำแนกตามจุดประสงค์ทางความคิดสร้างสรรค์กับความสามารถทางศิลปะ และการบูรณาการ ตามเรื่องนิทานที่สอน

ลำดับ ที่	นิทานเรื่อง	จุดประสงค์ของ นิทาน	จุดประสงค์ทาง ความคิดสร้างสรรค์กับ ความสามารถทาง ศิลปะ	การบูรณาการ การเรียนรู้
1.	หุ่นไล่กาสี่สวย	- สามารถเรียนรู้ การเป็นผู้ให้และ ผู้รับ	- นักเรียนสามารถเลือก ภาพเหตุการณ์เรื่องใน นิทานมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และ เชื่อมโยงมาถ่ายทอด เป็นผลงานศิลปะการ วาดภาพระบายสี	1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ คือการสร้างสรรค์ ผลงาน การวาดภาพ ระบายสี 2. กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย คือ การใช้ ภาษา 3. กลุ่มสาระการ เรียนรู้ คณิตศาสตร์ คือ การ เรียนการนับการรวม จำนวนตัวเลข

ตาราง 5 (ต่อ)

ลำดับ ที่	นิทานเรื่อง	จุดประสงค์ของ นิทาน	จุดประสงค์ทางความคิด สร้างสรรค์กับ ความสามารถทางศิลปะ	การบูรณาการ การเรียนรู้
				4. กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ คือ การเรียนรู้เรื่อง ศัพท์ภาษา ต่างประเทศ กับความหมายทาง ภาษาไทย 5. กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ คือ การศึกษากระบวนการ ในการเปลี่ยนแปลง ทางการเจริญเติบโต ของพืช เช่น ต้นข้าว และสภาพภูมิอากาศ การเปลี่ยนแปลงตาม ธรรมชาติ 6. กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา คือ ความ มีน้ำใจเอื้อเฟื้อ

ตาราง 5 (ต่อ)

ลำดับ ที่	นิทานเรื่อง	จุดประสงค์ของ นิทาน	จุดประสงค์ทางความคิด สร้างสรรค์กับ ความสามารถทางศิลปะ	การบูรณาการ การเรียนรู้
2.	ลูกเต๋าทตามหา ความฝัน	- การยอมรับ ความจริงกับ ความพอดีของ ตนเองอย่าง เหมาะสม	- นักเรียนสามารถเลือก ภาพเหตุการณ์ในนิทานที่ ตนเองสนใจแล้วสามารถ นำมาเชื่อมโยงกับการ สร้างสรรค์เป็นผลงาน ตามที่ตนเองสนใจและ นำเสนอเป็นผลงาน ศิลปะได้	1. กลุ่มสาระ การเรียนรู้ศิลปะ คือ การสร้างสรรค์ ผลงานการนั้น 2. กลุ่มสาระการ เรียนรู้ภาษาไทย คือ การใช้ภาษา เนื้อเรื่องของ นิทาน 3. กลุ่มสาระการ เรียนรู้วิทยาศาสตร์ คือ การเรียนรู้ การจำแนกความ แตกต่างของ การเจริญเติบโต ของสัตว์ที่เป็นสัตว์ กินเนื้อและสัตว์กิน พืชที่อาศัยอยู่ ร่วมกันในธรรมชาติ 4. กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษา ต่างประเทศ เกี่ยวกับคำศัพท์ ในนิทาน

ตาราง 5 (ต่อ)

ลำดับ ที่	นิทานเรื่อง	จุดประสงค์ของ นิทาน	จุดประสงค์ทางความคิด สร้างสรรค์กับ ความสามารถทางศิลปะ	การบูรณาการ การเรียนรู้
3.	ต้นไม้แสนสวย	- การเรียนรู้และ ความภาคภูมิใจ ในความพยายาม ที่ตนเองต้องการ จะเรียนรู้และ สงสัย	- นักเรียนสามารถนำ ความสามารถในการ สร้างสรรค์ผลงานศิลปะ การพิมพ์ภาพด้วยสีและ รูปทรงธรรมชาติมา สร้างสรรค์เชื่อมโยงกับ เนื้อเรื่องนิทานที่ตนเอง ได้เรียนรู้	1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะคือการสร้างสรรค์ ผลงานการพิมพ์ภาพ จากสื่อวัสดุธรรมชาติ 2. กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ คือ การเรียนรู้เรื่องของ ธรรมชาติและ การ อาศัยอยู่ร่วมกันของ สัตว์ชนิดต่าง ๆ กับพืช ในธรรมชาติ 3.กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษาฯ คือ การเรียนรู้ถึง สภาพแวดล้อม สังคม ชุมชน 4. กลุ่มสาระการ เรียนรู้ภาษาไทย คือ การใช้ภาษาใน การสื่อสารตามเนื้อ เรื่องของนิทาน 5. กลุ่มสาระการ เรียนรู้ภาษา ต่างประเทศเกี่ยวกับ คำศัพท์ในนิทาน

ตาราง 5 (ต่อ)

ลำดับ ที่	นิทานเรื่อง	จุดประสงค์ของ นิทาน	จุดประสงค์ทางความคิด สร้างสรรค์กับ ความสามารถทางศิลปะ	การบูรณาการ การเรียนรู้
4.	ถูกเปลี่ยนแปลง กาย	-การเรียนรู้การ เปลี่ยนแปลงของ วัสดุและ พัฒนาการทาง สังคม สิ่งแวดล้อม	- นักเรียนสามารถ เชื่อมโยงการสร้างสรรค์ ผลงานศิลปะประดิษฐ์กับ เนื้อเรื่องนิทาน ได้อย่าง สัมพันธ์กับการนำสิ่งของ ใกล้ตัวมาใช้สร้างเป็น ผลงานศิลปะ	1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะคือการสร้างสรรค์ ผลงานศิลปะโดยการ นำสื่อวัสดุหรือสิ่งของ เหลือใช้มาสร้างสรรค์ รูปทรงเป็นผลงาน ประดิษฐ์ 2. กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ คือ การ เรียนรู้การนำวัสดุเหลือ ใช้กลับมาใช้ใหม่ และการเรียนรู้ถึงวัสดุ สังเคราะห์ เช่น พลาสติก 3. กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา คือ การ เรียนรู้ถึงภาพแวดล้อม สังคม ชุมชน มลภาวะ ที่เกิดจากกระบวนการ ทางสังคมในปัจจุบัน และนักเรียนเรียนรู้การ พัฒนาคุณภาพของ ตนเองกับการแก้ไข ปัญหาเรื่องมลพิษที่ เกิดขึ้นมา จากมนุษย์ ในสังคมเอง

ตาราง 5 (ต่อ)

ลำดับ ที่	นิทานเรื่อง	จุดประสงค์ของ นิทาน	จุดประสงค์ทางความคิด สร้างสรรค์กับ ความสามารถทางศิลปะ	การบูรณาการ การเรียนรู้
				4. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คือ การใช้ภาษาใน การสื่อสารตามเนื้อ เรื่องของนิทาน 5. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษา ต่างประเทศเกี่ยวกับ คำศัพท์ในนิทาน

1.4 สร้างแผนการสอนจำนวน 4 แผน สอนครั้งละ 3 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง

1. ชื่อแผนการสอน
2. แนวความคิด
3. จุดประสงค์การเรียนรู้
4. วิชาที่นำมาบูรณาการ
5. กิจกรรมการเรียนการสอน
6. สื่อการเรียนการสอน
7. การวัดผลและการประเมินผล

แผนการสอนนี้ใช้การสื่อสารโดยภาษามือไทย

1.5 นำแผนการสอนที่สร้างเสร็จแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญทางการสอนศิลปะและเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน 3 คนตรวจสอบ

1.6 นำแผนการสอนที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนศิลปะและเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน 3 คน ดังนี้

อาจารย์กลอยใจ สอนขวัญ	เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
อาจารย์อัมพร พันธุ์พานิช	เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสอนศิลปะเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

อาจารย์นวลทิพย์ ตรีสุวรรณ เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสอนศิลปะเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

แล้วปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

1.7 นำแผนการสอนที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนโสตศึกษาทุ่งมหาเมฆ ซึ่งมีสภาพทั่วไปคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน เพื่อหาข้อบกพร่องและนำมาปรับปรุงแก้ไข

2. เกณฑ์การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน

2.1 ศึกษารายละเอียดเนื้อหาวิชา จุดประสงค์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอนในแผนการสอน

2.2 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างเกณฑ์การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทานซึ่งเป็นการประมวลจากการวิเคราะห์เอกสาร

2.3 สร้างเกณฑ์การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทานตามหน่วยการเรียนรู้จำนวน 4 แผนการสอน โดยเกณฑ์การประเมินผลผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้นเอง

ตาราง 6 เกณฑ์การประเมินผลปฏิบัติงานศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน

ชื่อกิจกรรม.....							
เรื่อง.....							
ที่	รายชื่อ	ความสามารถ ในการเชื่อมโยง	ความสามารถ ในการสื่อสาร เนื้อหาสาระ	ความคิด สร้างสรรค์	ความสามารถ ในการเลือกใช้ สื่อและวัสดุ	การบูรณาการ และแนวคิดจาก การสร้างงาน	รวม 10 คะแนน
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							

ตาราง 7 แสดงเกณฑ์การประเมินผลปฏิบัติงานศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วย
วิธีการเล่านิทาน

รายการประเมิน	เกณฑ์ประเมินผล	การให้คะแนน
ความสามารถในการเชื่อมโยง	พิจารณาความสามารถในการเชื่อมโยงและผสมผสานหรือพยายามสื่อความหมายให้มีความสัมพันธ์ตามเนื้อหาสาระการเรียนรู้	ผลงานตามเกณฑ์ที่กำหนดได้เหมาะสมตามดุลพินิจของผู้เชี่ยวชาญจะได้ 2 คะแนน หากมีน้อยจะได้ 1 คะแนน ถ้าไม่มีจะได้ 0 คะแนน
ความสามารถในการสื่อสารเนื้อหาสาระ	พิจารณาความหมายในการสื่อสารและเนื้อหาสาระที่เด็กสามารถแสดงออกตามทักษะวิธีกระบวนการเรียนรู้ตามเนื้อหาสาระการเรียนรู้	ผลงานตามเกณฑ์ที่กำหนดได้เหมาะสมตามดุลพินิจของผู้เชี่ยวชาญจะได้ 2 คะแนน หากมีน้อยจะได้ 1 คะแนน ถ้าไม่มีจะได้ 0 คะแนน
ความคิดสร้างสรรค์	พิจารณาจากความคิดสร้างสรรค์ที่แสดงการคิดแปลงและคิดค้นผสมผสานหรือพยายามเชื่อมโยงให้สมบูรณ์ตามสาระการเรียนรู้	ผลงานตามเกณฑ์ที่กำหนดได้เหมาะสมตามดุลพินิจของผู้เชี่ยวชาญจะได้ 2 คะแนน หากมีน้อยจะได้ 1 คะแนน ถ้าไม่มีจะได้ 0 คะแนน
ความสามารถในการเลือกสื่อและวัสดุ	พิจารณาจากการเลือกสื่อวัสดุที่หลากหลายและสามารถเชื่อมโยงกระบวนการให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้	ผลงานตามเกณฑ์ที่กำหนดได้เหมาะสมตามดุลพินิจของผู้เชี่ยวชาญจะได้ 2 คะแนน หากมีน้อยจะได้ 1 คะแนน ถ้าไม่มีจะได้ 0 คะแนน
การบูรณาการและแนวคิดจากการสร้างงาน	พิจารณาจากกระบวนการสร้างสรรค์การบูรณาการแนวคิดจากการสร้างงาน ความสมบูรณ์ของผลงานและกระบวนการปฏิบัติงาน	ผลงานตามเกณฑ์ที่กำหนดได้เหมาะสมตามดุลพินิจของผู้เชี่ยวชาญ จะได้ 2 คะแนน หากมีน้อยจะได้ 1 คะแนน ถ้าไม่มีจะได้ 0 คะแนน

2.4 นำเกณฑ์ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบการกำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์ผลปฏิบัติงานศิลปะโดยวิธีการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทานพิจารณาความถูกต้อง ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาลงความเห็น ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าเกณฑ์การวิเคราะห์ผลปฏิบัติงานศิลปะนั้นเหมาะสม
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าเกณฑ์การวิเคราะห์ผลปฏิบัติงานศิลปะนั้นเหมาะสมหรือไม่
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าเกณฑ์การวิเคราะห์ผลปฏิบัติงานศิลปะนั้นไม่เหมาะสม

ผลการพิจารณามีข้อเสนอแนะการใช้คำสั่งให้ชัดเจนและเหมาะสม และนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด เพื่อเลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

2.5 นำเกณฑ์การประเมินผลงานศิลปะที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดสอบกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนโสตศึกษาทุ่งมหาเมฆ จำนวน 10 คน

นำเกณฑ์ที่ปรับปรุงอีกครั้ง เขียนเป็นฉบับจริง เพื่อนำไปใช้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองต่อไป

5. การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

การทดลองครั้งนี้ดำเนินการทดลองกับกลุ่มประชากรที่เป็นนักเรียนบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวนทั้งสิ้น 12 คน มีลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการแบบ One - Group Pretest - Posttest Design (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538 : 249) ดังแสดงในตาราง 8 ดังนี้

ตาราง 8 วิจัยเชิงทดลอง แบบ one-group pretest posttest design

กลุ่ม	ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
E	T1	X	T2

ความหมายแทนสัญลักษณ์

- E แทน กลุ่มตัวอย่าง
- T1 แทน การทดสอบก่อนการทดลอง
- T2 แทน การทดสอบหลังการทดลอง

1. ทดสอบก่อนเรียนโดยใช้กิจกรรมศิลปะ 4 กิจกรรม วาดภาพระบายสี การปั้น การพิมพ์ ภาพ การประดิษฐ์เศษวัสดุ

2. ดำเนินการทดลองด้วยแผนการสอนที่มุ่งเน้นแนวทางการสอนศิลปะโดยใช้การสอนแบบ บูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง 4 สัปดาห์ จำนวน 12 คาบ คาบละ 60 นาที สอนวันละ 3 คาบ ทุกวันจันทร์ สัปดาห์ละ 1 วัน

3. ขณะทดลองและหลังการทดลองทำการบันทึกและสังเกตพฤติกรรมผลปฏิบัติงานศิลปะ โดยผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตัวเอง ตามกำหนดการสอนดังนี้

ตาราง 9 ตารางแสดงกำหนดการสอน

สัปดาห์ที่	วัน	กิจกรรม	เวลา 08.30 - 11.30 น.
1	จันทร์	1	1. วาดภาพระบายสี นิทานเรื่อง หนูไล่กาสิสว
2	จันทร์	2	2. งานปั้น นิทานเรื่อง ลูกเต๋าตามหาความฝัน
3	จันทร์	3	3. ภาพพิมพ์ นิทานเรื่อง ต้นไม้แสนสวย
4	จันทร์	4	4. ประดิษฐ์เศษวัสดุ นิทานเรื่อง กุญแจแปลงกาย

4. เมื่อทดลองครบ 4 สัปดาห์ ทำการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะ

5. นำข้อมูลที่ผ่านมาการทดลองแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้แก่ อาจารย์อัมพร พันธพานิช อาจารย์พิมพ์มดี สิงห์เสนี อาจารย์ศิริลักษณ์ มาลีศรีประเสริฐ ตรวจสอบแล้วจึงนำผลมาหาค่าคะแนนผลสัมฤทธิ์

6. นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบมาวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบสมมุติฐาน

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 หาค่าดัชนีความแม่นยำตรงเชิงเนื้อหาหรือดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2526 : 89)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2. สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

2.1 ค่ามัธยฐาน (Median) คำนวณจากสูตร ดังนี้ (นิภา ศรีไพโรจน์. 2524 : 61)

$$Mdn = \frac{\frac{{}^x N}{2} + \frac{{}^x N}{2} + 1}{2}$$

เมื่อ	Mdn	แทน	ค่ามัธยฐาน
	N	แทน	จำนวนคะแนนหรือข้อมูลที่เป็นเลขคู่
	$\frac{{}^x N}{2}$	แทน	คะแนนตัวที่ $\frac{N}{2}$
	$\frac{{}^x N}{2} + 1$	แทน	คะแนนตัวที่ $\frac{N}{2} + 1$

2.2 ค่าพิสัยควอไทล์ (IQR) คำนวณจากสูตร ดังนี้ (ยุทธพงษ์ กัวยวรรณ. 2543 : 152)

$$QR = Q_3 - Q_1$$

เมื่อ	IQR	แทน	ค่าพิสัยควอไทล์
	Q_3	แทน	ค่าที่ตำแหน่ง $\frac{1}{4}$ หรือ 25%
	Q_1	แทน	ค่าที่ตำแหน่ง $\frac{3}{4}$ หรือ 75%

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

การเปรียบเทียบการสอนศิลปะโดยใช้วิธีสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทานของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการทดสอบแบบ The Wilcoxon Matched Pairs Signed - Ranks Test (นิภา ศรีไพโรจน์. 2533 : 91)

$$D = Y - X$$

เมื่อ D แทน	ค่าความแตกต่างของข้อมูลแต่ละคู่ก่อนและหลังการทดลอง
X แทน	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะก่อนการทดลอง
Y แทน	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะหลังการทดลอง

จัดอันดับค่าความแตกต่างจากค่าน้อยไปหาค่ามาก

กำกับอันดับที่ด้วยเครื่องหมายบวกหรือเครื่องหมายลบที่มีอยู่เดิม

หาผลรวมของอันดับที่มีเครื่องหมายบวกและมีเครื่องหมายลบตามลำดับ

ค่าของผลรวมที่น้อยกว่า (โดยไม่คำนึงถึงเครื่องหมาย) เราเรียกค่านี้ว่า ค่า T

ค่าของผลรวมของอันดับที่มีเครื่องหมายกำกับที่น้อยกว่า

$$\text{สูตร} \quad Z = \frac{T - E(T)}{S_T}$$

$$\text{เมื่อ} \quad E(T) = \frac{N(N+1)}{4}$$

$$S_r = N \sqrt{\frac{(N+1)(2N+1)}{24}}$$

เมื่อ E(T) แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมอันดับที่น้อยกว่า
N แทน	จำนวนนักเรียน
S_T แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
Z แทน	คะแนนมาตรฐาน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

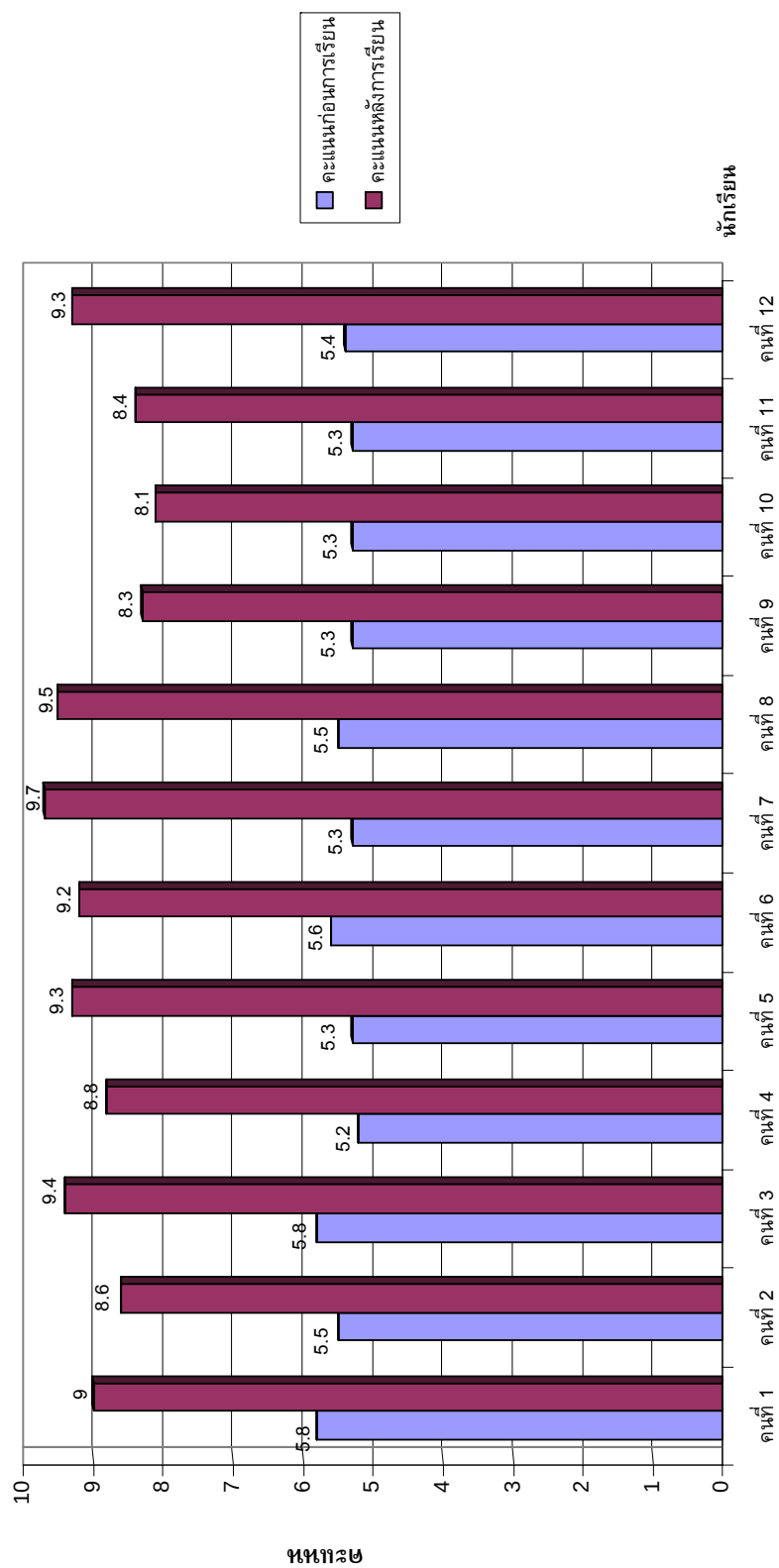
การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน
ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนโสตศึกษา
มีผลการวิเคราะห์ดังนี้

1. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน
ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนโสตศึกษา
รายละเอียดดังแสดงผลในตารางต่อไปนี้

ตาราง 10 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินก่อน
และหลังการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน

คนที่	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ศิลปะก่อนการทดลอง	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ศิลปะหลังการทดลอง	ผลต่างของ คะแนน
1	5.8	9.0	3.2
2	5.5	8.6	3.1
3	5.8	9.4	3.6
4	5.2	8.8	3.6
5	5.3	9.3	4
6	5.6	9.2	3.6
7	5.3	9.7	4.4
8	5.5	9.5	4
9	5.3	8.3	3
10	5.3	8.1	2.8
11	5.3	8.4	3.1
12	5.4	9.3	3.9
Mdn	5.4	9.1	3.6
IQR	0.2	0.8	0.8

จากตาราง 10 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจากการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน โดยก่อนการสอนนักเรียนมีคะแนนระหว่าง 5.2 - 5.8 คะแนน ค่ามัธยฐานเท่ากับ 5.4 และมีค่าพิสัยควอไทล์ เท่ากับ 0.2 จัดว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับน้อย และหลังการสอนนักเรียนมีคะแนนระหว่าง 8.1 - 9.7 คะแนน ค่ามัธยฐานเท่ากับ 9.1 และมีค่าพิสัยควอไทล์ เท่ากับ 0.8 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับมาก และผลต่างของคะแนนมีช่วงคะแนนระหว่าง 2.8 - 4.4 คะแนน ค่ามัธยฐานเท่ากับ 3.6 ค่าพิสัยควอไทล์ เท่ากับ 0.8 จัดว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะอยู่ในระดับมาก แสดงคะแนนเป็นแผนภูมิแท่ง ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
ก่อนและหลังการสอบแบบบูรณาการด้านวิธีการเล่าทาน

ตาราง 11 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินก่อน และหลังการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน

คนที่	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะ		ผลต่างของคะแนน $di = (y - x)$	อันดับที่ของความแตกต่าง	อันดับตามเครื่องหมาย		T
	ก่อน (x)	หลัง (y)			บวก	ลบ	
1	5.8	9.0	+3.2	5	+5	-	0*
2	5.5	8.6	+3.1	3	+3	-	
3	5.8	9.4	+3.6	6	+6	-	
4	5.2	8.8	+3.6	6	+6	-	
5	5.3	9.3	+4	10	+10	-	
6	5.6	9.2	+3.6	6	+6	-	
7	5.3	9.7	+4.4	12	+12	-	
8	5.5	9.5	+4	10	+10	-	
9	5.3	8.3	+3	2	+2	-	
10	5.3	8.1	+2.8	1	+1	-	
11	5.3	8.4	+3.1	3	+3	-	
12	5.4	9.3	+3.9	9	+9	-	
				รวม	73	-	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 N = 12 T = 17

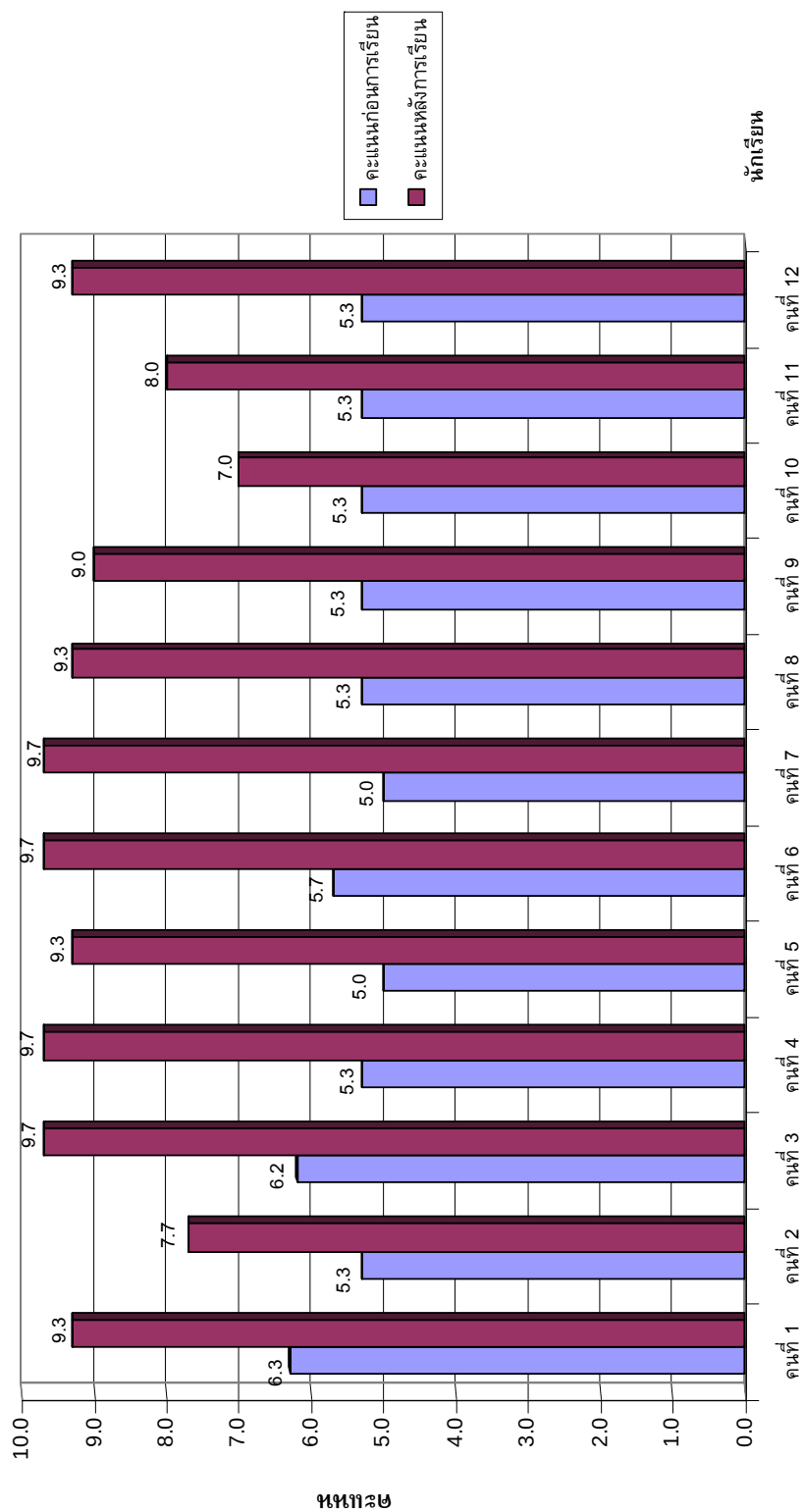
จากตาราง 11 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหลังจากได้รับการเรียนศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่เสนอไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หลังการสอนศิลปะโดยวิธีการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทานสูงขึ้น

2. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน กิจกรรมวาดภาพระบายสี รายละเอียดดังแสดงผลใน ตารางต่อไปนี้

ตาราง 12 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินก่อน และหลังการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน กิจกรรมวาดภาพระบายสี

คนที่	คะแนนกิจกรรมวาดภาพระบายสี ก่อนการทดลอง	คะแนนกิจกรรมวาดภาพระบายสี หลังการทดลอง	ผลต่างของ คะแนน
1	6.3	9.3	3.0
2	5.3	7.7	2.4
3	6.2	9.7	3.5
4	5.3	9.7	4.4
5	5.0	9.3	4.3
6	5.7	9.7	4.0
7	5.0	9.7	4.7
8	5.3	9.3	4.0
9	5.3	9.0	3.7
10	5.3	7.0	1.7
11	5.3	8.0	2.7
12	5.3	9.3	4.0
Mdn	5.3	9.3	3.9
IQR	0.1	0.9	1.2

จากตาราง 12 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จากการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน กิจกรรมวาดภาพระบายสี โดยก่อนการสอนนักเรียนมีคะแนนระหว่าง 5.0 - 6.3 คะแนน ค่ามัธยฐานเท่ากับ 5.3 และมีค่าพิสัยควอไทล์เท่ากับ 0.1 จัดว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับน้อย และหลังการสอนนักเรียนมีคะแนนระหว่าง 7.7 - 9.7 คะแนน ค่ามัธยฐานเท่ากับ 9.3 และมีค่าพิสัยควอไทล์ เท่ากับ 0.9 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับมาก และผลต่างของคะแนนมีช่วงคะแนนระหว่าง 1.7 - 4.7 คะแนน ค่ามัธยฐานเท่ากับ 3.9 ค่าพิสัยควอไทล์ เท่ากับ 1.2 จัดว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะ กิจกรรมวาดภาพระบายสีอยู่ในระดับมาก แสดงคะแนนเป็นแผนภูมิแท่ง ดังภาพประกอบ 3

ตาราง 13 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะ โดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการ
เล่นิทานของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน กิจกรรมการวาดภาพระบายสี

คนที่	คะแนนกิจกรรม วาดภาพระบายสี		ผลต่างของคะแนน $di = (y - x)$	อันดับที่ของ ความแตกต่าง	อันดับตาม เครื่องหมาย		T
	ก่อน (x)	หลัง (y)			บวก	ลบ	
1	6.3	9.3	+3.0	4	+4	-	0*
2	5.3	7.7	+2.4	2	+2	-	
3	6.2	9.7	+3.5	5	+5	-	
4	5.3	9.7	+4.4	11	+11	-	
5	5.0	9.3	+4.3	10	+10	-	
6	5.7	9.7	+4.0	7	+7	-	
7	5.0	9.7	+4.7	12	+12	-	
8	5.3	9.3	+4.0	7	+7	-	
9	5.3	9.0	+3.7	6	+6	-	
10	5.3	7.0	+1.7	1	+1	-	
11	5.3	8.0	+2.7	3	+3	-	
12	5.3	9.3	+4.0	7	+7	-	
				รวม	75	-	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 N = 12 T = 17

จากตาราง 13 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหลังจากได้รับการเรียนศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่นิทาน กิจกรรมวาดภาพระบายสี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กิจกรรมวาดภาพระบายสี นิทานเรื่องหุ่นไล่กาที่สวยงาม

เป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนเลือกภาพเหตุการณ์ในนิทานตอนใดตอนหนึ่งมาถ่ายทอดโดยนำเนื้อหาวิชาที่บูรณาการมาเชื่อมโยงสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะการวาดภาพระบายสีจากการทดลองพบว่า

การวาดภาพระบายสี นิทาน เรื่องหุ่นไล่กาที่สวยงาม ก่อนการทดลองโดยให้นักเรียนอ่านนิทานด้วยตนเองแล้วนำตอนใดตอนหนึ่งของนิทานมาสร้างสรรค์ถ่ายทอดเป็นผลงานการวาดภาพระบายสี ผลของกิจกรรมวาดภาพระบายสีก่อนการทดลองนี้ภาพวาดระบายสีที่ออกมามีลักษณะคล้ายๆ เพราะ นักเรียนเกิดการเลียนแบบกันในกลุ่มเพื่อน ไม่กล้าคิด ไม่กล้าตัดสินใจ ถ้ามีเพื่อนคนใดคนหนึ่งเป็นผู้นำก็จะเกิดการเลียนแบบกันขึ้น นักเรียนมีความกดดันและเครียดในการเขียนคำบรรยายและบอกถึงประโยชน์การวาดภาพระบายสีนักเรียนบางคนไม่สามารถเขียนได้ในขณะที่บางคนเขียนได้เป็นคำๆ หรือประโยคสั้นๆ เช่น นาข้าว หุ่นไล่กา ฉันชอบวาดภาพ ภาพสวย

หลังการทดลองนักเรียนกล้าที่จะตัดสินใจมากขึ้นเพราะนักเรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาของนิทานเพิ่มขึ้นประกอบกับการสอนมีการบูรณาการองค์ความรู้ต่างๆ ทำให้นักเรียนสนุกกับการเรียนรู้ นำความรู้ที่สอดแทรกมาเชื่อมโยงสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะ นักเรียนให้ความสำคัญกับตัวเองของเรื่องมากกว่าก่อนทดลองนักเรียนสามารถจับใจความเนื้อหาของนิทานได้เมื่อครูทำภาษามือประกอบท่าทางและการแสดงภาพประกอบ ผลงานวาดภาพระบายสีหลังการทดลองมีการใช้สีมากขึ้นภาพมีการเคลื่อนไหวมากขึ้น ดังสังเกตได้จากวาดภาพระบายสีของนักเรียนคนที่ 4, 5, 12 แสดงถึงภาพของหุ่นไล่กาที่มีความสุข นักเรียนบางคนนำเนื้อหาวิชาที่ครูได้สอนสอดแทรกมาใส่ในผลงานศิลปะของตนเองดังสังเกตได้จากภาพวาดระบายสีของนักเรียนคนที่ 8, 12 นักเรียนสามารถออกแบบภาพผลงานเป็นของตนเองได้ดียิ่งขึ้นนักเรียนมีความเข้าใจในการเรียนรู้ การเชื่อมโยงความคิดและการบรรยายภาพ นักเรียนยังบอกได้เป็นคำๆแต่กล้าที่จะถามครูมากขึ้น การบรรยายภาพก็จะจับจุดภาษามือที่ครูเล่านิทานนำมาเขียนเป็นประโยคสั้นๆ เช่น นกขอฟาง หุ่นไล่กา นกมีลูก จากการสังเกตนักเรียนมีความสุขสนุกสนานในการเรียนรู้ กล้าคิด กล้าแสดงออกเพิ่มขึ้น

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 4 ภาพวาดระบายสีก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 1

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 5 ภาพวาดระบายสีก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 2

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 6 ภาพวาดระบายสีก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 3

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

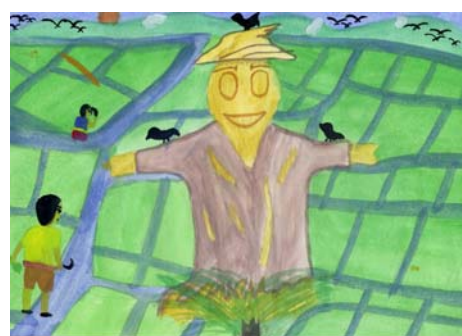

ภาพประกอบ 7 ภาพวาดระบายสีก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 4

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 8 ภาพวาดระบายสีก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 5

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 9 ภาพวาดระบายสีก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 6

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 10 ภาพวาดระบายสีก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 7

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 11 ภาพวาดระบายสีก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 8

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 12 ภาพวาดระบายสีก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 9

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 13 ภาพวาดระบายสีก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 10

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 14 ภาพวาดระบายสีก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 11

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

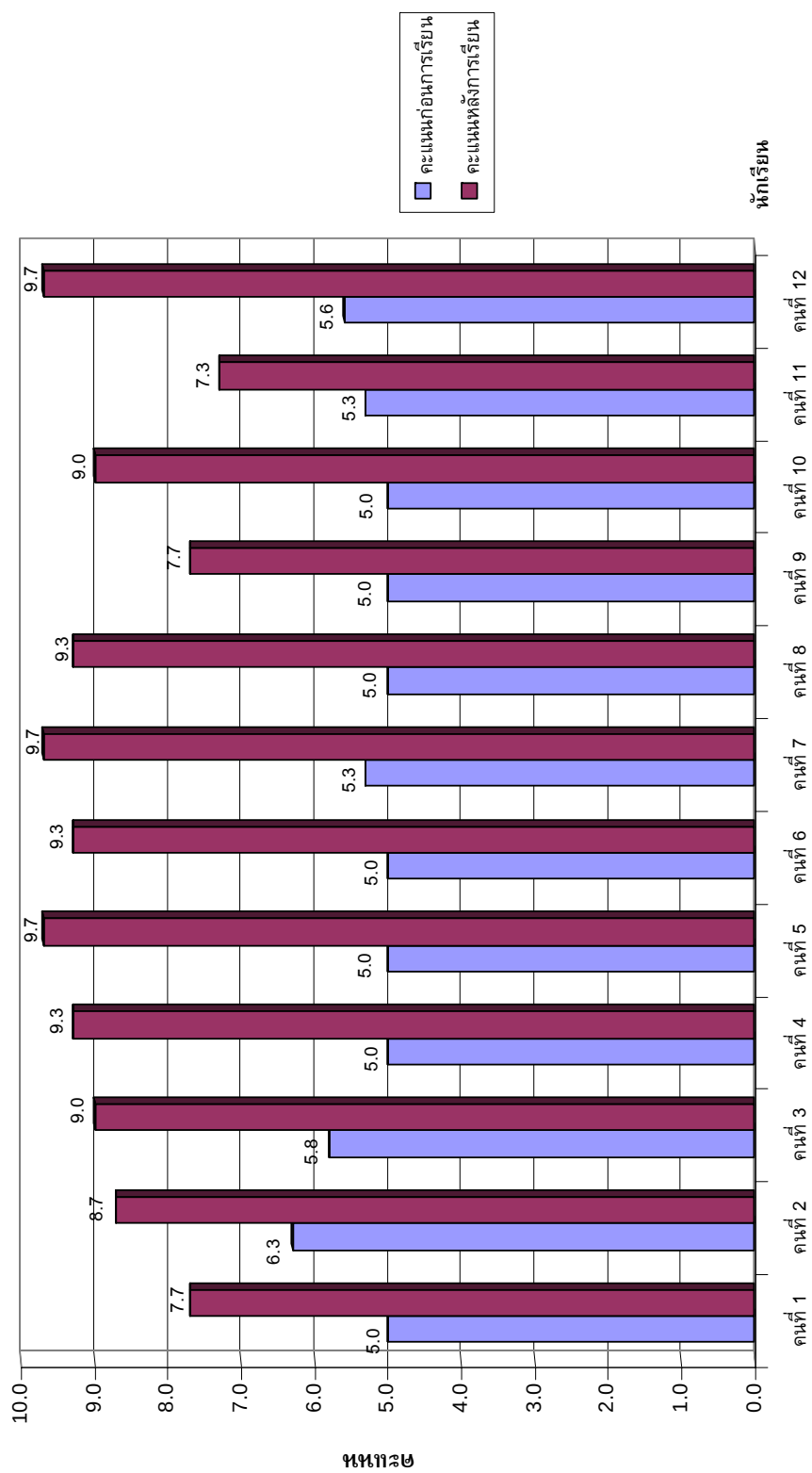
ภาพประกอบ 15 ภาพวาดระบายสีก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 12

3. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทานของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน กิจกรรมการปั้น รายละเอียดดังแสดงผลในตารางต่อไป

ตาราง 14 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินก่อนและหลังการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน กิจกรรมการปั้น

คนที่	คะแนนกิจกรรมการปั้น ก่อนการทดลอง	คะแนนกิจกรรมการปั้น หลังการทดลอง	ผลต่างของ คะแนน
1	5.0	7.7	2.7
2	6.3	8.7	2.4
3	5.8	9.0	3.2
4	5.0	9.3	4.3
5	5.0	9.7	4.7
6	5.0	9.3	4.3
7	5.3	9.7	4.4
8	5.0	9.3	4.3
9	5.0	7.7	2.7
10	5.0	9.0	4.0
11	5.3	7.3	2.0
12	5.6	9.7	2.1
Mdn	5.0	9.2	4.1
IQR	0.4	1.0	1.6

จากตาราง 14 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จากการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน กิจกรรมการปั้น โดยก่อนการสอนนักเรียนมีคะแนนระหว่าง 5.0 - 6.3 คะแนน ค่ามัธยฐานเท่ากับ 5.0 และมีค่าพิสัยควอไทล์ เท่ากับ 0.4 จัดว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับน้อยและหลังการสอนนักเรียนมีคะแนนระหว่าง 7.3 - 9.7 คะแนน ค่ามัธยฐานเท่ากับ 9.2 และมีค่าพิสัยควอไทล์ เท่ากับ 1.0 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับมาก และผลต่างของคะแนนมีช่วงคะแนนระหว่าง 2.0 - 4.7 คะแนน ค่ามัธยฐานเท่ากับ 4.1 ค่าพิสัยควอไทล์ เท่ากับ 1.6 จัดว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะ กิจกรรมการปั้น อยู่ในระดับมาก แสดงคะแนนเป็นแผนภูมิแท่ง ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ 16 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
ก่อนและหลังการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน กิจกรรมการปั้น

ตาราง 15 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะ โดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการ
เล่นิทานของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน กิจกรรมการปั้น

คนที่	คะแนนกิจกรรม การปั้น		ผลต่างของคะแนน $di = (y - x)$	อันดับที่ของ ความแตกต่าง	อันดับตาม เครื่องหมาย		T
	ก่อน (x)	หลัง (y)			บวก	ลบ	
1	5.0	7.7	+2.7	4	+4	-	0*
2	6.3	8.7	+2.4	3	+3	-	
3	5.8	9.0	+3.2	6	+6	-	
4	5.0	9.3	+4.3	8	+8	-	
5	5.0	9.7	+4.7	12	+12	-	
6	5.0	9.3	+4.3	8	+8	-	
7	5.3	9.7	+4.4	11	+11	-	
8	5.0	9.3	+4.3	8	+8	-	
9	5.0	7.7	+2.7	4	+4	-	
10	5.0	9.0	+4.0	7	+7	-	
11	5.3	7.3	+2.0	1	+1	-	
12	5.6	9.7	+2.1	2	+2	-	
				รวม	74	-	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 N = 12 T = 17

จากตาราง 15 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หลังจากได้รับการเรียนศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่นิทาน กิจกรรมการปั้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กิจกรรมการปั้น นิทานเรื่องลูกเต๋าคตามหาความฝัน

เป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนเลือกภาพของเหตุการณ์ในนิทานตอนใดตอนหนึ่งมาถ่ายทอด โดยนำเนื้อหาวิชาที่บูรณาการมาเชื่อมโยงสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะ การปั้น พบว่า

การปั้นจากนิทานเรื่องลูกเต๋าคตามหาความฝัน ก่อนการทดลองโดยให้นักเรียนอ่านนิทานด้วยตนเองแล้วนำเนื้อหาตอนใดตอนหนึ่งของนิทานมาสร้างสรรค์ถ่ายทอดเป็นผลของกิจกรรมการปั้นก่อนการทดลองนี้ส่วนใหญ่ นักเรียนจะปั้นเป็นจินตนาการของนักเรียนเองบางคนนำทรายมาโรยเพื่อให้เหมือนว่าเต๋าคอยู่บนทราย ผลงานการปั้นของนักเรียนมีองค์ความรู้จากประสบการณ์เดิมในการเขียนคำบรรยายภาพและบอกถึงประโยชน์ของการปั้นนักเรียนมีความกดดันและเครียดจากการสอบถามนักเรียนบอกคิดไม่ออกและไม่สามารถเขียนคำบรรยายและบอกประโยชน์ของการปั้นได้

หลังการทดลองจากการสังเกตนักเรียนมีความสนุกสนานกับเนื้อเรื่องในนิทานมีการซักถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่นำมาบูรณาการ นักเรียนบางคนไม่ทราบเลยว่าลักษณะของเต๋าคทะเลและเต๋าคน้ำจืดมีความแตกต่างกันอย่างไร สิ่งแวดล้อมที่อยู่อาศัยของเต๋าคมีลักษณะอย่างไร รวมถึงคำศัพท์ภาษาอังกฤษเมื่อนำความรู้ต่างๆ มาบูรณาการกับนิทานและให้นักเรียนสร้างสรรค์เป็นงานปั้นสร้างรูปทรง 3 มิติสร้างความสัมพันธ์ระหว่างรูปทรงและบริเวณว่าง สร้างความรู้สึกลึกซึ้งในการปั้น นักเรียนมีจินตนาการทางความคิดเพิ่มขึ้นกว่าก่อนทดลองอย่างเห็นได้ชัด สังเกตได้จากผลงานศิลปะการปั้นที่นักเรียนได้ปฏิบัติ นักเรียนทุกคนมีพัฒนาการทางความคิดเพิ่มขึ้นมีการจัดองค์ประกอบของงานปั้นงานปั้นมีเนื้อหาเรื่องราวเพิ่มขึ้น จากผลงานของนักเรียน นักเรียนมีความกล้าคิด กล้าแสดงออกเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะนักเรียนได้รับการเรียนรู้การชี้แนะเพิ่มขึ้นทำให้นักเรียนมีความมั่นใจในการสร้างสรรค์ผลงานมากขึ้น การบรรยายภาพและบอกประโยชน์ของการปั้นนักเรียนสามารถเขียนได้โดยจับความจากที่ครูอธิบายเป็นภาษามือมาเขียนนักเรียนจะเขียนออกมาเป็นคำหรือในรูปแบบของประโยคสั้นๆ เช่น การบรรยายภาพของนักเรียนคนที่ 3 นักเรียนบรรยายว่าตอนนี้นักเรียนเข้าห้องฝึกงานปั้นดิน ปั้นดินมีความสุขสามารถทำได้ ครูอธิบายเรื่องเต๋าครู้สึกลึกซึ้งนักเรียนตนเองทำปั้นดิน ความคิดรู้วิธีเรื่องเต๋าค และในการบอกประโยชน์ของการปั้น นักเรียนอธิบายเป็นข้อๆ ดังนี้

1. ความสุข	2. ทำอาชีพได้
3. ฝึกงานศิลปะ	4. รู้วิธีปั้น
5. แสดงให้คนอื่นดู	6. สามารถปั้นได้

จากการสังเกตนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ความสามารถทางด้านภาษามีน้อย เมื่อนักเรียนได้รับการเรียนรู้เพิ่ม ทำให้นักเรียนกล้าคิด กล้าเขียน สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ได้เพิ่มขึ้น

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 17 งานปั้นก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 1

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 18 งานปั้นก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 2

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 19 งานปั้นก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 3

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 20 งานปั้นก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 4

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 21 งานปั้นก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 5

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 22 งานปั้นก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 6

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 23 งานปั้นก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 7

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 24 งานปั้นก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 8

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 25 งานปั้นก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 9

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 26 งานปั้นก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 10

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 27 งานปั้นก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 11

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

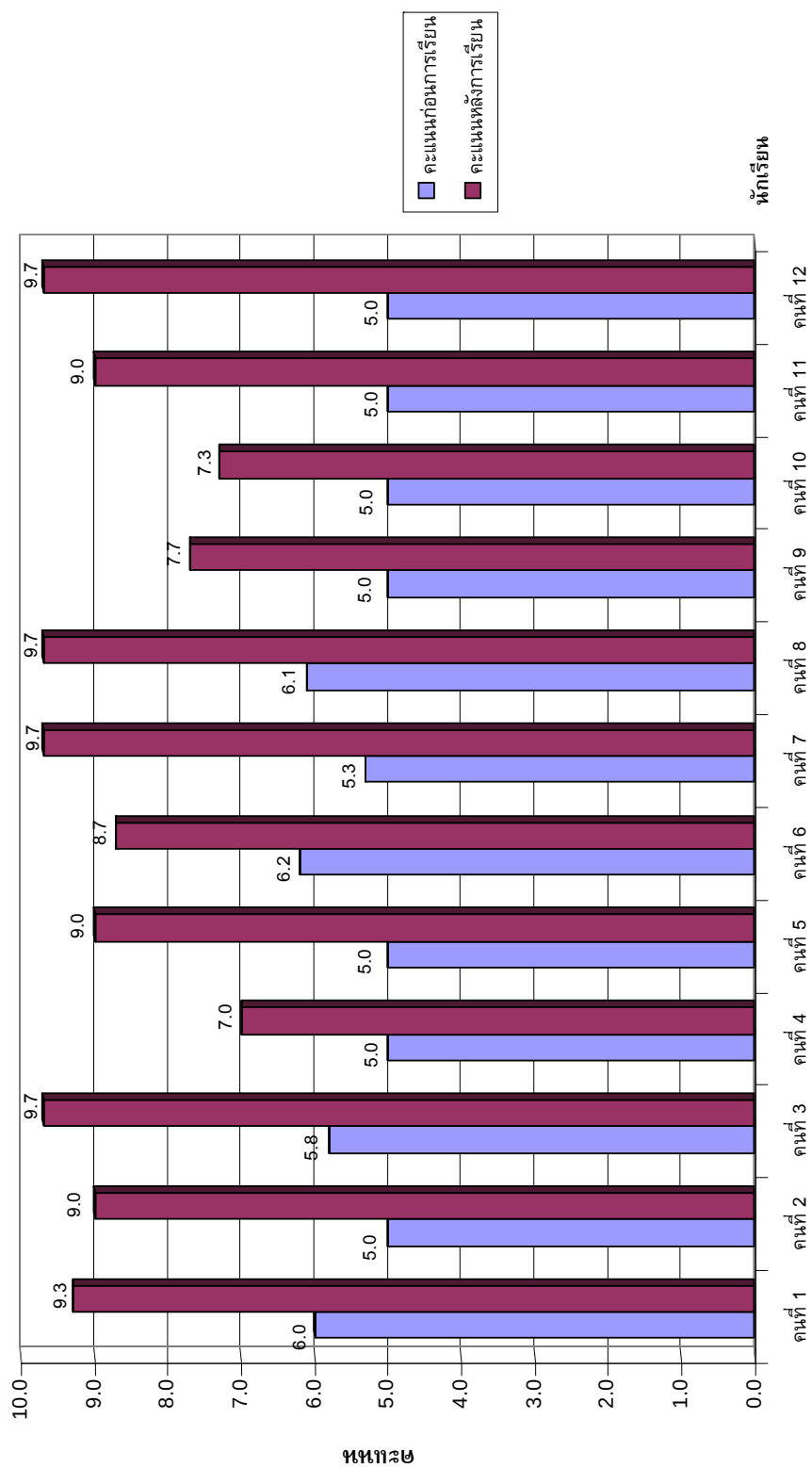
ภาพประกอบ 28 งานปั้นก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 12

4. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน กิจกรรมการพิมพ์ภาพ รายละเอียดดังแสดงผลในตารางต่อไปนี้

ตาราง 16 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินก่อน และหลังการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน กิจกรรมการพิมพ์ภาพ

คนที่	คะแนนกิจกรรมพิมพ์ภาพ ก่อนการทดลอง	คะแนนกิจกรรมพิมพ์ภาพ หลังการทดลอง	ผลต่างของคะแนน
1	6.0	9.3	3.3
2	5.0	9.0	4.0
3	5.8	9.7	3.9
4	5.0	7.0	2.0
5	5.0	9.0	4.0
6	6.2	8.7	5.5
7	5.3	9.7	4.4
8	6.1	9.7	3.6
9	5.0	7.7	2.7
10	5.0	7.3	2.3
11	5.0	9.0	4.0
12	5.0	9.7	4.7
Mdn	5.0	9.2	3.8
IQR	0.9	1.3	1.4

จากตาราง 16 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จากการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน กิจกรรมการพิมพ์ภาพ โดยก่อนการสอนนักเรียนมีคะแนนระหว่าง 5.0 - 6.2 คะแนน ค่ามัธยฐานเท่ากับ 5.0 และมีค่าพิสัยควอไทล์เท่ากับ 0.9 จัดว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับน้อย และหลังการสอนนักเรียนมีคะแนนระหว่าง 7.0 - 9.7 คะแนน ค่ามัธยฐานเท่ากับ 9.2 และมีค่าพิสัยควอไทล์ เท่ากับ 1.3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับมาก และผลต่างของคะแนนมีช่วงคะแนนระหว่าง 2.0 - 4.7 คะแนน ค่ามัธยฐานเท่ากับ 3.8 ค่าพิสัยควอไทล์ เท่ากับ 1.4 จัดว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะ กิจกรรมการพิมพ์ภาพ อยู่ในระดับมาก แสดงคะแนนเป็นแผนภูมิแท่ง ดังภาพประกอบ 29

ภาพประกอบ 29 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
ก่อนและหลังการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการสำหรับภาพ กิจกรรมการพิมพ์ภาพ

ตาราง 17 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะ โดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการ
เล่นิทานของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน กิจกรรมการพิมพ์ภาพ

คนที่	คะแนนกิจกรรม พิมพ์ภาพ		ผลต่างของ คะแนน $di = (y - x)$	อันดับที่ของ ความแตกต่าง	อันดับตาม เครื่องหมาย		T
	ก่อน (x)	หลัง (y)			บวก	ลบ	
1	6.0	9.3	+3.3	4	+4	-	0*
2	5.0	9.0	+4.0	7	+7	-	
3	5.8	9.7	+3.9	6	+6	-	
4	5.0	7.0	+2.0	1	+1	-	
5	5.0	9.0	+4.0	7	+7	-	
6	6.2	8.7	+5.5	12	+12	-	
7	5.3	9.7	+4.4	10	+10	-	
8	6.1	9.7	+3.6	5	+5	-	
9	5.0	7.7	+2.7	3	+3	-	
10	5.0	7.3	+2.3	2	+2	-	
11	5.0	9.0	+4.0	7	+7	-	
12	5.0	9.7	+4.7	11	+11	-	
				รวม	63	-	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 N = 12 T = 17

จากตาราง 17 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หลังจากได้รับการเรียนศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่นิทาน กิจกรรมการพิมพ์ภาพ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กิจกรรมการพิมพ์ภาพ นิทานเรื่องต้นไม้แสนสวย

เป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนเลือกภาพเหตุการณ์ในนิทานตอนใดตอนหนึ่งมาถ่ายทอดโดยนำเนื้อหาวิชาที่บูรณาการมาเชื่อมโยงสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะ การพิมพ์ภาพ พบว่า

การพิมพ์ภาพนิทานเรื่องต้นไม้แสนสวยก่อนการทดลองโดยให้นักเรียนอ่านนิทานด้วยตนเองแล้วนำเนื้อหาตอนใดตอนหนึ่งของนิทานมาสร้างสรรค์ถ่ายทอดเป็นผลงานศิลปะการพิมพ์ภาพ และเขียนบรรยายภาพและบอกประโยชน์ของการพิมพ์ภาพ ผลของกิจกรรมการพิมพ์ภาพก่อนการทดลองนี้ในการพิมพ์ภาพนี้วัสดุอุปกรณ์ประกอบด้วยพืชผัก ผลไม้ เช่น มะละกอ พริกทอง หัวไชเท้า นำมาแกะสลักเป็นรูปต่างๆ ตามความคิดของนักเรียนและนำมาพิมพ์ภาพตามที่นักเรียนออกแบบลงบนกระดาษด้วยจะสร้างสรรค์งานเป็นรูปดอกไม้ ต้นไม้ สัตว์ เช่น นก ผีเสื้อ ฯลฯ นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะสร้างสรรค์ผลงานเพราะกิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่นักเรียนต้องคิดค้น สร้างความคิดของตนเอง ให้เกิดขึ้น นักเรียนบางคนยังจัดองค์ประกอบของภาพยังไม่ดี เพราะมีบริเวณว่างที่เป็นพื้นสีขาวไว้มาก เนื้อหาการบูรณาการของนิทานโดยส่วนใหญ่ยังไม่สมบูรณ์ไม่มีการจับความสำคัญของเรื่องการเขียนคำบรรยายและบอกถึงประโยชน์ของการพิมพ์ภาพนักเรียนกลุ่มทดลองจะบรรยายเป็นข้อสัตว์ เช่น ในภาพมีเต่า ผีเสื้อ นก ในการทดลองนี้จะเห็นได้ว่านักเรียนบกพร่องทางการได้ยินมีความสามารถทางด้านภาษาน้อย

หลังการทดลองเมื่อทำการสอนแล้วนักเรียนมีการซักถามมีการแสดงความคิดเห็นเพิ่มขึ้น ภาพผลงานของนักเรียนมีสีสันเพิ่มขึ้นนักเรียนบางคนสามารถนำเนื้อหาของนิทานตอนหนึ่งที่ตนเองเลือกมาสร้างสรรค์ผลงานศิลปะพิมพ์ภาพได้ พิจารณาจากผลงานของนักเรียนคนที่ 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 นักเรียนมีการแก้ปัญหาในกระบวนการทำงานสามารถเชื่อมโยงบูรณาการแนวความคิดสื่อความหมาย ถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานศิลปะการพิมพ์ภาพได้ การบรรยายภาพและบอกประโยชน์ของการพิมพ์ภาพนักเรียนสามารถอธิบายได้ดีขึ้นเป็นประโยคยาวขึ้น กล้าที่จะคิดและเขียนบรรยายเพิ่มขึ้นแนวทางในการเขียนบรรยายนักเรียนโดยส่วนใหญ่จะเขียนถึงเนื้อเรื่องในนิทานเช่น ครูเล่านิทาน มีม้าบิน มีสัตว์ต่างๆ อยู่ในป่า เราชอบพิมพ์ภาพ จากที่นักเรียนเขียนบรรยายภาพและบอกประโยชน์ของพิมพ์ภาพพิจารณาได้ว่านักเรียนมีการเชื่อมโยงองค์ความรู้ รู้จักการคิดวิเคราะห์เพิ่มขึ้น

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 30 งานพิมพ์ภาพก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 1

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 31 งานพิมพ์ภาพก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 2

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 32 งานพิมพ์ภาพก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 3

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 33 งานพิมพ์ภาพก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 4

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 34 งานพิมพ์ภาพก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 5

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 35 งานพิมพ์ภาพก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 6

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 36 งานพิมพ์ภาพก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 7

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 37 งานพิมพ์ภาพก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 8

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 38 งานพิมพ์ภาพก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 9

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 39 งานพิมพ์ภาพก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 10

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 40 งานพิมพ์ภาพก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 11

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

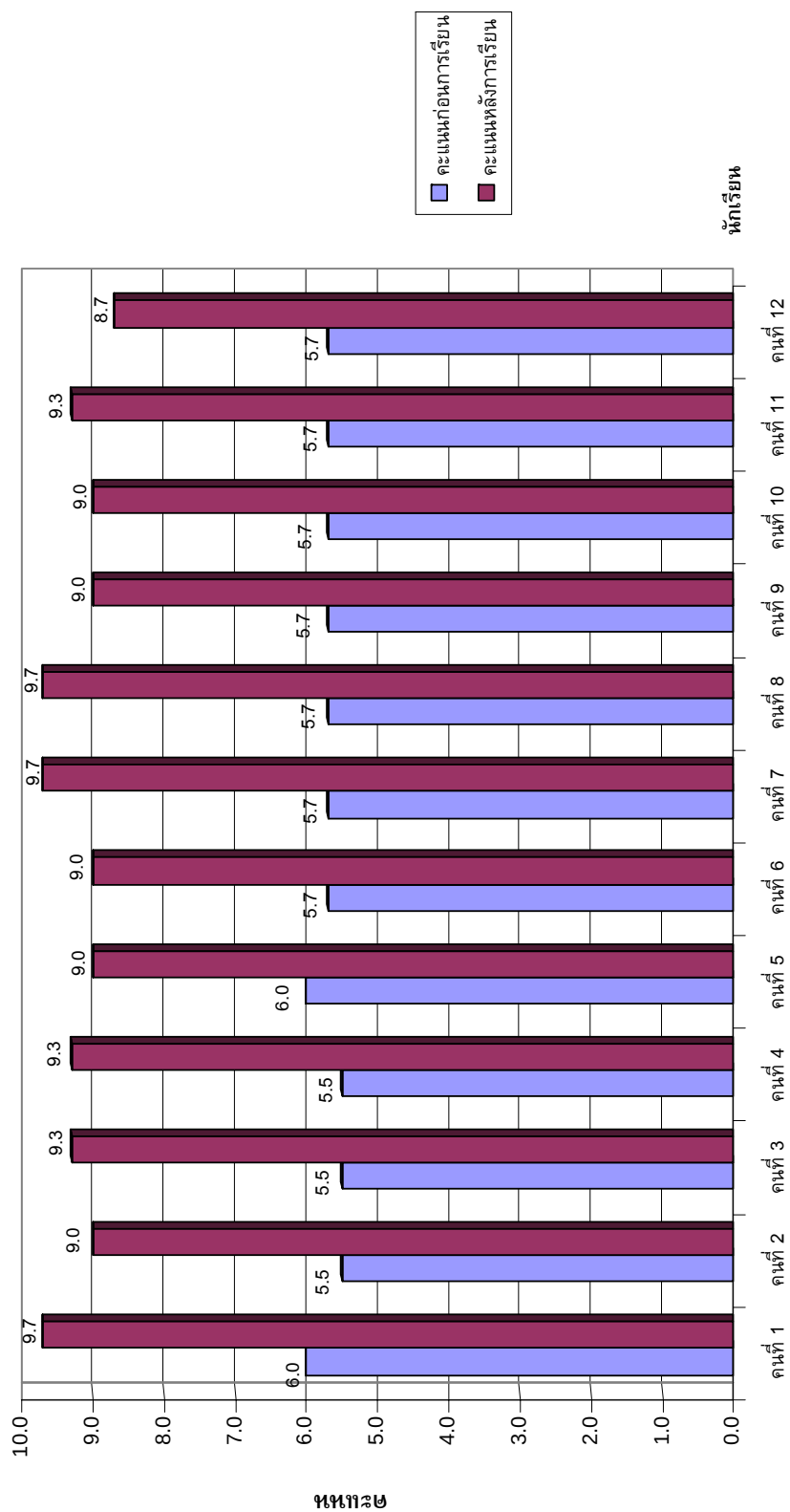
ภาพประกอบ 41 งานพิมพ์ภาพก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 12

5. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน กิจกรรมการประดิษฐ์เศษวัสดุ รายละเอียดดังแสดงผล ในตารางต่อไปนี้

ตาราง 18 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ก่อนและหลังการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน กิจกรรมการประดิษฐ์เศษวัสดุ

คนที่	คะแนนกิจกรรมประดิษฐ์เศษวัสดุ ก่อนการทดลอง	คะแนนกิจกรรมประดิษฐ์เศษวัสดุ หลังการทดลอง	ผลต่างของ คะแนน
1	6.0	9.7	3.7
2	5.5	9.0	3.5
3	5.5	9.3	3.8
4	5.5	9.3	3.8
5	6.0	9.0	3.0
6	5.7	9.0	3.3
7	5.7	9.7	4.0
8	5.7	9.7	4.0
9	5.7	9.0	3.3
10	5.7	9.0	3.3
11	5.7	9.3	3.6
12	5.7	8.7	3.0
Mdn	5.7	9.2	3.6
IQR	0	0.4	0.5

จากตาราง 18 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จากการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน กิจกรรมการประดิษฐ์เศษวัสดุ โดยก่อนการสอนนักเรียนมีคะแนนระหว่าง 5.5 - 6.0 คะแนน ค่ามัธยฐานเท่ากับ 5.7 และมีค่าพิสัยควอไทล์เท่ากับ 0 จัดว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับน้อย และหลังการสอนนักเรียนมีคะแนนระหว่าง 8.7 - 9.7 คะแนน ค่ามัธยฐานเท่ากับ 9.2 และมีค่าพิสัยควอไทล์เท่ากับ 0.4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับมาก และผลต่างของคะแนนมีช่วงคะแนนระหว่าง 3.0 - 4.0 คะแนน ค่ามัธยฐานเท่ากับ 3.6 ค่าพิสัยควอไทล์เท่ากับ 0.5 จัดว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะ กิจกรรมการประดิษฐ์เศษวัสดุ อยู่ในระดับมาก แสดงคะแนนเป็นแผนภูมิแท่ง ดังภาพประกอบ 42

ภาพประกอบ 42 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
ก่อนและหลังการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน กิจกรรมการประดิษฐ์เศษวัสดุ

ตาราง 19 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะ โดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการ
เล่านิทานของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน กิจกรรมการประดิษฐ์เศษวัสดุ

คนที่	คะแนนกิจกรรม ประดิษฐ์ เศษวัสดุ		ผลต่างของคะแนน $di = (y - x)$	อันดับที่ของ ความแตกต่าง	อันดับตาม เครื่องหมาย		T
	ก่อน (x)	หลัง (y)			บวก	ลบ	
1	6.0	9.7	+3.7	8	+8	-	0*
2	5.5	9.0	+3.5	6	+6	-	
3	5.5	9.3	+3.8	9	+9	-	
4	5.5	9.3	+3.8	9	+9	-	
5	6.0	9.0	+3.0	1	+1	-	
6	5.7	9.0	+3.3	3	+3	-	
7	5.7	9.7	+4.0	11	+11	-	
8	5.7	9.7	+4.0	11	+11	-	
9	5.7	9.0	+3.3	3	+3	-	
10	5.7	9.0	+3.3	3	+3	-	
11	5.7	9.3	+3.6	7	+7	-	
12	5.7	8.7	+3.0	1	+1	-	
				รวม	72	-	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 N = 12 T = 17

จากตาราง 19 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หลังจากได้รับการเรียนศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน กิจกรรมการประดิษฐ์เศษวัสดุ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กิจกรรมการประดิษฐ์เศษวัสดุ นิทานเรื่องถุงปุ๋ยแปลงกาย

เป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนเลือกภาพเหตุการณ์ในนิทานตอนใดตอนหนึ่งมาถ่ายทอดโดยนำเนื้อหาวิชาที่บูรณาการมาเชื่อมโยงสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะ การประดิษฐ์เศษวัสดุ

การประดิษฐ์เศษวัสดุ นิทานเรื่องถุงปุ๋ยแปลงกาย ก่อนการทดลองให้นักเรียนอ่านนิทานด้วยตนเองแล้วนำเนื้อหาตอนใดตอนหนึ่งของนิทานมาสร้างสรรค์ถ่ายทอดเป็นผลงานศิลปะการประดิษฐ์เศษวัสดุ และเขียนบรรยายภาพและบอกประโยชน์ของการประดิษฐ์เศษวัสดุ ผลของกิจกรรมการประดิษฐ์เศษวัสดุก่อนการทดลองนี้ นักเรียนสร้างสรรค์งานการประดิษฐ์เศษวัสดุในรูปแบบที่หลากหลายแนวความคิดมีทั้งการประดิษฐ์ของเล่น และของใช้นักเรียนบางคนใช้เวลาานกว่าจะตัดสินใจว่าจะสร้างสรรค์งานอย่างไร รูปแบบไหนดี นักเรียนบางคนจะลอกเลียนแบบกันสังเกตได้จากผลงานของนักเรียนคนที่ 2 3 4 ในการบรรยายผลงานและบอกประโยชน์ของการประดิษฐ์เศษวัสดุนักเรียนเขียนเป็นคำๆ ไม่สามารถเขียนประโยคได้

หลังการทดลองเมื่อทำการสอนมีการซักถาม นักเรียนได้รับความรู้เนื้อหาของ การประดิษฐ์เศษวัสดุและเนื้อหาวิชาที่บูรณาการทำให้นักเรียนมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้นนักเรียนสร้างสรรค์งานโดยการนำเศษวัสดุมาประกอบต่อเข้าด้วยกัน สร้างสรรค์เป็นงานศิลปะวัตถุหรือวัสดุต่างๆ ที่นักเรียนออกแนวคิดขึ้นเอง เป็นการใช้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ในกิจกรรมนี้นักเรียนให้ความสนใจและสนุกกับการปฏิบัติงานนักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์กระบวนการทำงานที่หลากหลายขึ้นกว่าก่อนสอนรูปแบบของผลงานสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง โดยนักเรียนคนที่ 1 2 3 6 8 9 12 เป็นผลงานการประดิษฐ์เศษวัสดุเป็นสิ่งของเครื่องใช้ นักเรียนคนที่ 4 5 7 10 ประดิษฐ์เศษวัสดุเป็นงานตั้งโชว์ และนักเรียนคนที่ 11 ประดิษฐ์เศษวัสดุเป็นของเล่น การบรรยายและการบอกประโยชน์ของการประดิษฐ์เศษวัสดุ นักเรียนสามารถบรรยายและบอกประโยชน์ได้ดีกว่าก่อนสอน เพราะนักเรียนสามารถเขียนเป็นรูปประโยคได้ในขณะที่ก่อนสอนนักเรียนจะเขียนเป็นคำ

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 43 งานประดิษฐ์เศษวัสดุก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 1

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 44 งานประดิษฐ์เศษวัสดุก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 2

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 45 งานประดิษฐ์เศษวัสดุก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 3

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 46 งานประดิษฐ์เศษวัสดุก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 4

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 47 งานประดิษฐ์เศษวัสดุก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 5

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 48 งานประดิษฐ์เศษวัสดุก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 6

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 49 งานประดิษฐ์เศษวัสดุก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 7

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 50 งานประดิษฐ์เศษวัสดุก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 8

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 51 งานประดิษฐ์เศษวัสดุก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 9

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 52 งานประดิษฐ์เศษวัสดุก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 10

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 53 งานประดิษฐ์เศษวัสดุก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 11

ก่อนการทดลอง

หลังการทดลอง

ภาพประกอบ 54 งานประดิษฐ์เศษวัสดุก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนคนที่ 12

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทานของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนโสตศึกษา โดยมีการสรุปผล การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ไว้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หลังการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบบูรณาการด้วยการเล่านิทาน
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ระหว่างก่อนและหลังการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบบูรณาการด้วยการเล่านิทาน

สมมุติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หลังการสอนศิลปะโดยวิธีการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทานสูงขึ้น

วิธีการดำเนินการทดลอง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในระดับ 71 – 90 เดซิเบลขึ้นไป ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ กรุงเทพมหานคร 1 ห้องเรียน จำนวน 12 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย
 - 2.1 แผนการสอนศิลปะโดยใช้วิธีการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน
 - 2.2 เกณฑ์การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน
3. วิธีดำเนินการวิจัย
 - 3.1 ทดสอบก่อนเรียนโดยใช้กิจกรรมศิลปะ 4 กิจกรรม วาดภาพระบายสี การปั้น การพิมพ์ภาพ การประดิษฐ์เศษวัสดุ

3.2 ดำเนินการทดลองด้วยแผนการสอนที่มุ่งเน้นแนวทางการสอนศิลปะโดยใช้การ
สอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง 4 สัปดาห์ จำนวน 12
คาบ คาบละ 60 นาที สอนวันละ 3 คาบ ทุกวันจันทร์ สัปดาห์ละ 1 วัน

3.3 ขณะทดลองและหลังการทดลองทำการบันทึกและสังเกตพฤติกรรมผลปฏิบัติงาน
ศิลปะโดยผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตัวเอง

3.4 เมื่อทดลองครบ 4 สัปดาห์ ทำการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะ

3.5 นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ตรวจสอบแล้วจึงนำผลมาหา
ค่าคะแนนผลสัมฤทธิ์

3.6 นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบมาวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบสมมุติฐาน

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

- ค่ามัธยฐาน
- พิสัยควอไทล์
- การเปรียบเทียบคะแนนระหว่างก่อนและหลังการสอนโดยวิธีการสอนแบบบูรณาการ

ด้วยวิธีการเล่านิทานด้วยวิธีของ The Wilcoxon Matched Pairs Signed - Ranks Test

สรุปผลการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลาย โดยก่อนการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทานนักเรียนมีคะแนนระหว่าง 5.2 - 5.8
คะแนน ค่ามัธยฐานเท่ากับ 5.4 และมีค่าพิสัยควอไทล์ เท่ากับ 0.2 จัดว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
อยู่ในระดับน้อย และหลังการสอนโดยก่อนการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทานนักเรียนมี
คะแนนระหว่าง 8.1 - 9.7 คะแนน ค่ามัธยฐานเท่ากับ 9.1 และมีค่าพิสัยควอไทล์ เท่ากับ 0.8 มี
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับมาก และผลต่างของคะแนนมีช่วงคะแนนระหว่าง 2.8 - 4.4 คะแนน
ค่ามัธยฐานเท่ากับ 3.6 ค่าพิสัยควอไทล์ เท่ากับ 0.8 จัดว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะอยู่ใน
ระดับมาก และพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ใน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหลังจากได้รับการเรียนศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการ
เล่านิทาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ
สมมุติฐานที่เสนอไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หลังการสอนศิลปะโดยวิธีการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่า
นิทานสูงขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทานของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนโสตศึกษา จากผลการศึกษาครั้งนี้อภิปรายผลได้ดังนี้

จากการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่ได้รับการเรียนศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังได้รับการสอนสูงกว่าก่อนได้รับการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่ได้เรียนศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หลังการสอนศิลปะโดยวิธีการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทานสูงขึ้น

จากการเรียนศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทานเป็นวิธีที่ผสมผสานเนื้อหาวิชาต่างๆ ให้มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันโดยมีวิชาศิลปะเป็นแกนและวิชาอื่นๆ มาเสริมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เข้าใจสิ่งต่างๆ ได้ง่ายขึ้นเกิดความหมายและนำไปใช้ เมื่อความรู้และความคิดย่อยๆ ประสานสัมพันธ์และเชื่อมโยง จนสามารถมองเห็นความสัมพันธ์ของวิชาที่เป็นแกนกับวิชาอื่นๆ ซึ่งมีผลให้เกิดการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนศิลปะ มาจัดระบบระเบียบใหม่ให้เหมาะสมกับตนเองเป็นองค์รวมของความรู้ของตนเองและในการสอนศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทานต้องให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเชื่อมโยงความคิดขึ้นในเนื้อหาของกิจกรรมศิลปะและเนื้อหาของวิชาอื่นๆ ด้วยวิธีการเล่านิทานโดยสอดแทรกองค์ความรู้ของวิชาต่างๆ เข้าไปในเนื้อหาของนิทานและเล่านิทานด้วยภาษามือพร้อมแสดงภาพประกอบนิทาน เมื่อเล่านิทานแล้วในกิจกรรมการเรียนรู้เด็กสามารถเชื่อมโยงบูรณาการทั้งด้านเนื้อหาสาระของนิทาน เนื้อหาสาระของวิชาต่างๆ ที่นำมาบูรณาการ และวิธีการนำมาถ่ายทอดเป็นการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ 4 กิจกรรม การวาดภาพระบายสี การปั้น การพิมพ์ภาพ การประดิษฐ์เศษวัสดุ ในการจัดการเรียนศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน สามารถช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่กว้างขวางขึ้น เกิดการเชื่อมโยงขององค์ความรู้ที่ได้เรียน ศิลปะและนิทานยังเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการด้านต่างๆ ของผู้เรียน เช่น สติปัญญา อารมณ์ ภาษာ สังคม บุคลิกภาพ ตลอดจนความคิดสร้างสรรค์ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ ลาร์ดิซาเบล (Lardizabal. 1970 : 142) การสอนแบบบูรณาการต้องยึดหลักสำคัญที่ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียนส่งเสริมความสามารถในการทำงานเสริมสร้างประสบการณ์ ฝึกให้ผู้เรียนได้รู้จักการผสมผสานเนื้อหาวิชาและกิจกรรมให้สัมพันธ์กัน และวิธีการจัดกิจกรรมของการบูรณาการยังเปิดโอกาสให้นักเรียนนำวิชาต่างๆ มาเชื่อมโยงกันในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันได้ตรงกับการดำรงชีวิตของผู้เรียน และได้มีความหมายสอดคล้องกับศิลปศึกษาเชิงพหุปัญญา(งานบัณฑิตศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2545 : 208) การเรียนการสอนศิลปศึกษาที่สัมพันธ์ เชื่อมโยง

บูรณาการกับปัญญาด้านต่างๆ การเรียนรู้เป็นวิธีการใช้ปัญญา การเรียนรู้ด้านศิลปศึกษาจึงเป็นการเรียนรู้ที่พัฒนาไปพร้อมๆ กับปัญญาด้านอื่นๆ ด้วยปัญญาเป็นสิ่งที่พัฒนาได้ ปัญญาเป็นระบบคิดที่ต้องได้รับการปลูกฝัง การพัฒนาปัญญาจึงจำเป็นต้องอาศัยวิธีการ พหุปัญญาของมนุษย์ในหลายๆ ด้านตามศักยภาพของแต่ละบุคคล การเรียนการสอนแบบบูรณาการจัดได้ว่าเป็นการสอนที่ก่อให้เกิดประโยชน์กับนักเรียนในหลายๆ ด้านดังที่ (สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์. 2546 : 14) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการเป็นวิธีที่ดีที่สุดวิธีหนึ่ง ที่ช่วยขจัดปัญหาต่างๆ ให้หมดหรือน้อยลงไป สมรรถนะของผู้เรียนจะสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ทุกสาขาวิชา ความคิดต่างๆ ทักษะ เจตคติ หรือความเชื่อได้ดี เมื่อได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนนำเสนอแก่ผู้เรียนในลักษณะบูรณาการ จะทำให้ผู้เรียนมองเห็นรูปแบบและความสัมพันธ์ นักเรียนสามารถเชื่อมโยงผสมผสานสาระความรู้ต่างๆ ช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจในลักษณะองค์รวมมีความหมายลึกซึ้ง บรรยายภาคการเรียนรู้จะผ่อนคลาย ไม่รู้สึกกดดัน และเอื้อต่อการเรียนรู้ของสมองทั้ง 2 ซีกได้ดี ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ ทั้งในด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย สามารถนำความรู้ต่างๆ และประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง การสอนแบบบูรณาการจะช่วยส่งเสริมและพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาที่หลากหลายและสนองต่อรูปแบบการเรียนรู้ ที่แตกต่างกันของนักเรียนแต่ละคนเป็นอย่างดี จากข้อความดังกล่าวจะเห็นได้ว่าวิชาศิลปะและการบูรณาการเรียนรู้นั้นสามารถพัฒนาทั้งในด้านสุนทรียะ ความดีงาม ซึ่งมีอิทธิพลต่อความรู้สึก ความคิดที่ดี ความคิดสร้างสรรค์ และผู้เรียนยังเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างวิชาสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้ในส่วนหนึ่ง ไปช่วยทำให้การเรียนรู้ในส่วนอื่นๆ พัฒนาดีขึ้นด้วย

ด้วยเหตุผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทานทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย

ข้อสังเกตที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทานของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนโสตศึกษา มีข้อสังเกตที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. นักเรียนให้ความสนใจกับการเรียนศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทานเพราะมีสื่อภาพนิทาน ประกอบกับการเล่านิทานด้วยภาษามือทำให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อหาของนิทานและเนื้อหาวิชาต่างๆ ที่นำมาบูรณาการได้
2. ในการทดลองครั้งนี้ได้สอนให้นักเรียนสร้างสรรค์งานศิลปะในรูปแบบที่หลากหลาย บูรณาการระหว่างวิชาศิลปะกับวิชาอื่น ๆ ถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานทางศิลปะ ทำให้นักเรียนไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน ตั้งใจเรียน เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้

3. นักเรียนสามารถพัฒนากระบวนการสร้างสรรค์งานศิลปะ พัฒนาการบวนการคิด นำองค์ความรู้ในวิชาต่างๆ มาบูรณาการสร้างสรรค์งานศิลปะได้ และปฏิบัติงานได้เสร็จตามเวลาที่กำหนด

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. นักการศึกษาควรมุ่งเน้น จัดเตรียมและมีการจัดการวางแผนการเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้ด้วยเทคนิควิธีการสอนรูปแบบต่างๆ มาประยุกต์ใช้สอนเพื่อให้ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเกิดการเรียนรู้ ความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนศิลปะเพิ่มมากยิ่งขึ้น

2. นักเรียนทุกคนควรได้มีโอกาสมีส่วนร่วมกิจกรรมในการเรียนการสอน เช่น การใช้สื่อการเรียน การตอบคำถามฝึกทักษะทางการสร้างสรรค์งานศิลปะ

3. ครูและผู้ปกครองสามารถนำข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคลไปใช้ในการพัฒนาการเรียนศิลปะการพัฒนาทักษะในการสร้างสรรค์งานศิลปะ การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การพัฒนาองค์ความรู้ต่างๆ ได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ควรมีการวิจัย เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการ ด้วยวิธีการในรูปแบบต่างๆ เช่น การศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน

2. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่นิทานให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ในระดับชั้นอื่นๆ

3. ควรศึกษาการจัดการเรียนรู้ศิลปะโดยวิธีการสอนแบบบูรณาการในรูปแบบต่างๆ ให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เช่น การสอนบูรณาการแบบขนาน การสอนบูรณาการแบบสหวิทยาการ

4. ควรนำผลวิจัยไปปรับปรุงในด้านการสร้างเกณฑ์การประเมินผลสัมฤทธิ์ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ. (2541). คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กาญจนา คุณารักษ์. (2522, กันยายน). "การสอนแบบบูรณาการ", *ประชากรศึกษา*. 2(-) : 18 - 23.
- เกริก ยุ้นพันธ์. (2539). การเล่านิทาน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- งานบัณฑิตศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2545). *พหุศิลปศึกษา*. กรุงเทพฯ : สันติศิริการพิมพ์.
- จรรยา ชื่นเกษม. (2540). การศึกษาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- จิรศักดิ์ ส่องแสงขจร. (2531). การเปรียบเทียบภาพวาดของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินและเด็กปกติในชั้นสาธิตการศึกษาพิเศษ อนุบาลละอออุทิศ สอนดุสิต. วิทยานิพนธ์ ค.บ. (ศิลปศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ชม ภูมิภาค. (2520, มิถุนายน - ธันวาคม). "บูรณาการของประสบการณ์ทางการศึกษา", *ศึกษาศาสตร์*. 97 - 98.
- ชูศรี วงศ์รัตน. (2534). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- นที ศิริมัย. (2539). การศึกษาความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการสอนแบบบูรณาการ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (สังคมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2544). การพัฒนากระบวนการคิดในเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นัยนา คณานุรักษ์. (2530). การศึกษาการแสดงออกทางศิลปะโดยการเขียนภาพระบายสีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตสังกัดทบวณมหาวิทยาลัยเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (ศิลปศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- นิภา ศรีไพโรจน์. (2524). สถิติประยุกต์ทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม.
- _____. (2533). สถิตินอนพาราเมตริก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- นิรมล ตีรณสารสวัสดิบุตร. (2525). *ศิลปศึกษากับครูประถม*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตีรณสาร.

- นิมมวล ทศวัฒน์. (2522). การสอนสังคมศึกษาโดยวิธีสอบสวนสืบสวน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บรรจง บุญการี. (2532). สภาพและปัญหาการสอนศิลปะของครูประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ศิลปศึกษา). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- บุญเชิด ภิญโญนันตพงษ์. (2527). การทดสอบแบบอิงเกณฑ์ : แนวคิดและวิธีการ. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรินติ้งเฮาส์.
- ประจวบจิต โพธิสน. (2526). ตารางภาพกับการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน. เอกสารวิชาการรวมบทความการศึกษาพิเศษ. หน้า 81 กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ .
- ปิยะแสง จันทรวงศ์ไพศาล. (2535). การเปรียบเทียบความไวในการรับรู้เชิงสุนทรีย์ และความสามารถทางเหตุผลเชิงนามธรรม ระหว่างนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินกับนักเรียนปกติ ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ศิลปศึกษา). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ผกา สัตยธรรม. (2523, ธันวาคม). บูรณาการเพื่อการสอนและชีวิต ใน มิตรครู. 24:45-54.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2533). การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ แว่นแก้ว.
- ไพพรรณ อินทนิล. (2534). เทคนิคการเล่านิทาน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- พินทุมดี สิงห์เสนี. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, รุ่งระวี ดิษฐเจริญ เป็นผู้สัมภาษณ์. ที่โรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์. เมื่อ 16 ก.พ. 2549.
- มลิลักษณ์ ธรรมแสง. (2523, ธันวาคม). หลักการและแนวโน้มในการจัดการศึกษาให้คนหูหนวก. วารสารวิจัยการศึกษา. 10 : 10 - 13 .
- มณฑา ไร่ทิม. (2544). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการวาดภาพระบายสี โดยใช้กิจกรรมที่ฝึกประสาทสัมผัสทั้งห้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์กับสอนตามแนวคิดของ เบอร์ไนซ์ แมคคาร์ซี 4 แมท. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (ศิลปศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ยุทธพงษ์ กัยวรรณ. (2543). พื้นฐานการวิจัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- เลิศ อานันทนนะ. (2523). ศิลปะในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : กราฟิอาร์ต.
- วารี ธีระจิตร. (2537). การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2529). “ศิลปะเด็ก:ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ” ใน *สรุปการจัดชุมชนเชิงปฏิบัติการ ศิลปะเด็ก (Art Camo)*. กรุงเทพฯ : สำนักคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

กระทรวงศึกษาธิการ.

วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). *แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ : บริษัท แอล ที เพรส จำกัด.

วิบูลย์ จันทรเี่ยม. (2531). *สภาพการจัดการเรียนการสอนของครูศิลปศึกษา*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (ศิลปศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

วิรัตน์ พิชญ์ไพบูลย์. (2521). *ความเข้าใจศิลปะ*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิชย์.

วิรุณ ตั้งเจริญ. (2539). *ศิลปศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

_____. (2546). *คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ : ทัศนศิลป์ ช่วงชั้นที่ 4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4)*. กรุงเทพฯ : บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด.

วิไล มาศจรัส. *เทคนิคการเขียนการเล่างานสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ : มิติใหม่, 2539.

ศรียา นิยมธรรม. (2538). *ความบกพร่องทางการได้ยิน ผลกระทบทางจิตวิทยาการศึกษาและสังคม*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ร่ำไทยเพลส.

_____. (2545). *ศิลปะกับการพัฒนาเยาวชน*. กรุงเทพฯ : สันติศิริการพิมพ์.

ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม. (2518). *พัฒนาการทางภาษา*. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.

สวนดุสิต วิทยาลัยครู. (2520). *การศึกษาพิเศษสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

สันต์ ธรรมบำรุง. (2525). *หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร*. กรุงเทพฯ : นรสิงห์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2545). *แผนกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาหลักสูตรศิลปศึกษาสำหรับสังคมไทย*. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2541). *โครงการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดไอเดีย สแควร์.

สำนักงานส่งเสริมงานมูลนิธิเด็ก. (2545). *นิทานมูลนิธิเด็ก*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มูลนิธิเด็ก.

แสงจันทร์ คำเมือง. *การอบรมเลี้ยงดูและการพัฒนาเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน*.

กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต, ม.ป.ป.

สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์. (2546). *การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ*. กรุงเทพฯ : บริษัท บู้ด พอยท์ จำกัด.

อรทัย คำมูล. (2544). *การบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์

อัมพร พันธุ์พานิชย์. (2537). *ผลของการสอนด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์กราฟิกที่มีต่อความสามารถในการออกแบบลายกระเบื้องของนักเรียนหุหนวกโรงเรียนเศรษฐเสถียร ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สายอาชีพ กลุ่มวิชาศิลปหัตถกรรม สาขางานดิน*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ศิลปศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

_____. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์. รุ่งระวี ดิษฐเจริญ เป็นผู้สัมภาษณ์. ที่โรงเรียนเศรษฐเสถียร
ในพระราชูปถัมภ์. เมื่อ 18 ก.พ. 2549

อารี สุทธิพันธ์และคณะ. (2514). *ศิลปศึกษา*. กรุงเทพฯ : สารศึกษาการพิมพ์.

Fan, Chung - Tah. (1952). *Item Analysis Table*. New Jersey : Princeton.

Lardizabel, Amporo S.; and others. (1970). *Method and Principles of Teaching Quezon City*.
Aleamar – Phoenix.

Matill, E.L.; & B. (1981). *Marzan, Meaning in Children's Art*. USA : Practice Hall.

Silver : R.A. (1980). "Children with Communication Disorder : Cognitive and Artistic
Development", *American Journal of Art Therapy*. 29 - 47.

Wood, N.E. (1977). "Directed Art, Visual Perception and Learning Disabilities", *Academic
Therapy*. 455 - 462.

Zelanski, P.; & M.P. Fisher. (1991). *The Art of Seeing*. New Jersey : Prentice Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แผนการสอนศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน

กิจกรรมการวาดภาพระบายสีบูรณาการการเรียนรู้
ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง หุ่นไล่กาสี่สวย
จำนวนคาบเรียน 3 คาบ

แนวความคิด

การเรียนรู้และสร้างสรรค์ผลงานการวาดภาพระบายสี (ทัศนศิลป์) กับการบูรณาการการเรียนรู้เชื่อมโยงกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน สามารถสร้างสรรค์ และถ่ายทอดการรับรู้ออกมาเป็นผลงานศิลปะทางการวาดภาพระบายสีได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถถ่ายทอดการรับรู้ คิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ในเนื้อเรื่องของนิทานมาสร้างสรรค์จินตนาการสร้างผลงานการวาดภาพระบายสี
2. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบูรณาการการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงการเรียนรู้กับทัศนศิลป์มาถ่ายทอดในผลงานศิลปะของตนเอง

วิชาที่นำมาบูรณาการ

การจัดกิจกรรมศิลปะการวาดภาพระบายสี (ทัศนศิลป์) กับการบูรณาการการเรียนรู้กลุ่มสาระต่างๆ โดยใช้สื่อนิทานเรื่องหุ่นไล่กาสี่สวย เป็นเนื้อหาเชื่อมโยงการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ของนักเรียนที่บกพร่องทางการได้ยิน ให้สามารถเรียนรู้และเชื่อมโยงการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาศักยภาพของตนเองในทุกด้าน ส่วนประกอบในนิทานที่มุ่งพัฒนาในเรื่องของการบูรณาการการเรียนรู้ เช่น

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ คือ การสร้างสรรค์ผลงานการวาดภาพระบายสี
2. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คือ การใช้ภาษาในเนื้อเรื่อง
3. กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ คือ การเรียนรู้การนับการรวมจำนวนตัวเลข
4. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ คือ การเรียนรู้เรื่องศัพท์ภาษาต่างประเทศกับความหมายทางภาษาไทย
5. กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ คือ การศึกษากระบวนการในการเปลี่ยนแปลงทาง การเจริญเติบโตของพืช เช่น ต้นข้าว และสภาพภูมิอากาศการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ
6. กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา คือ ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่

ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ในการบูรณาการความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน สามารถจินตนาการขึ้นจากประสบการณ์ที่ได้จากองค์ความรู้ และปรับประยุกต์ขึ้นตามเนื้อหาเรื่องราวของนิทานหุ่นไล่กาที่สวยงาม โดยใช้กิจกรรมทางศิลปะการวาดภาพระบายสีให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียนได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ครูนำเสนอการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการเรียนรู้กลุ่มสาระต่าง ๆ โดยใช้สื่อนิทานเรื่องหุ่นไล่กาที่สวยงาม กับกิจกรรมศิลปะการวาดภาพระบายสี
2. ครูเล่านิทานเรื่องหุ่นไล่กาที่สวยงามประกอบกับภาษามือให้นักเรียนรับรู้แล้วนำมาเชื่อมโยงกับการบูรณาการการเรียนรู้กับวิชาต่าง ๆ เพื่อที่จะสามารถนำการรับรู้มาถ่ายทอดเป็นภาพความคิดและผลงานการวาดภาพระบายสี
3. นักเรียนอธิบายถึงการรับรู้และนำเสนอการเรียนรู้ในการบูรณาการกับวิชาต่าง ๆ ตามสาระสำคัญของนิทานเรื่องหุ่นไล่กาที่สวยงามร่วมกันกับเพื่อนและครูช่วยเสนอแนะสาระสำคัญที่เชื่อมโยงตามเนื้อหาในนิทาน
4. ครูนำเสนอกิจกรรมการวาดภาพระบายสีประกอบกับการเรียนรู้ด้วยนิทานให้นักเรียนสามารถนำการรับรู้มาสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของตนเอง
5. นักเรียนเสนอแนวความคิดจากการรับรู้ตามสื่อนิทานเป็นภาพผลงานและครูแนะนำการบูรณาการการเรียนรู้กับการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ
6. ครูอธิบายและเสนอแนะแนวทางในการสร้างสร้งงานศิลปะการวาดภาพระบายสี
7. ครูแจกใบงานให้นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานศิลปะการวาดภาพระบายสี และบอกประโยชน์ของการวาดภาพระบายสี
8. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปวิเคราะห์ วิวิจารณ์ผลงานศิลปะการวาดภาพระบายสี
9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป ประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. นิทานเรื่องหุ่นไล่กาที่สวยงาม
2. สีน้ำ หรือสีโปสเตอร์
3. พู่กัน
4. จานสี และกระป๋องน้ำ
5. กระดาษ 100 ปอนด์
6. กระดาษรองเขียน
7. ดินสอ และ ยางลบ
8. ใบงาน

การวัดผลและการประเมินผล

1. ตารางเกณฑ์การประเมินผลปฏิบัติงานศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่า
นิทาน

- ความสามารถในการเชื่อมโยง
- ความสามารถในการสื่อสารเนื้อหาสาระ
- ความคิดสร้างสรรค์
- ความสามารถในการเลือกใช้สื่อ และวัสดุ
- การบูรณาการ และแนวคิดจากการสร้างงาน

2. ผลงานของนักเรียน

หุ่นไล่กาที่สวยงาม

กาลครั้งหนึ่ง ณ หมู่บ้านสีเขียวขจี มีหุ่นไล่กาอยู่ตัวหนึ่ง เขาเป็นหุ่นไล่กาใจดี แต่พวกนกก็กลัวเขา เหมือนกับหุ่นไล่กาตัวอื่นๆ วันหนึ่งมีฟอนกกางเขน ตัวหนึ่ง บินวนไปทั่วทุ่งข้าว มันกำลังหาฟางข้าวไปทำรัง มันบินไปหาหุ่นไล่กา อย่างกล้าๆกลัวๆ แล้วพูดว่า “หุ่นไล่กาจำกรุณาให้ฟางข้าวข้าสักสองสามเส้นได้หรือไม่” หุ่นไล่ชอบใจในความกล้าหาญของฟอนกกางเขนถามว่า “เจ้าจะเอาฟางข้าวไปทำอะไร” ฟอนกกางเขนตอบว่า “วันนี้ภรรยาของข้าออกไข่ ข้ายังหาฟางไปเสริมรังไม่ได้”

“ไข่ที่ออกมาคงจะหล่นแตก” ฟอนกกางเขนบอกอย่างเศร้าสร้อย “ถ้าอย่างนั้น เจ้าก็รีบเอาฟางไปได้ตามที่ต้องการเลย” หุ่นไล่กาตอบ ฟอนกกางเขนก็คาบเอาฟางเส้นยาวจากไปอย่างดีใจ

วันต่อมา มีนกเขาหนึ่งคู่ บินมาเกาะแขนหุ่นไล่กา นกเขาตัวผู้ พูดว่า “เราได้ยินว่าฟอนกกางเขนบอกว่า หุ่นไล่กาใจดี ให้ฟางแก่เขา” หุ่นไล่กาก็ถามว่า “เจ้าต้องการฟางกี่เส้น” หุ่นไล่กาถามอย่างรู้ทัน “สักสี่ ห้าเส้นจะ” นกเขาตัวเมียตอบ “ได้สิ”

เมื่อหุ่นไล่กาอนุญาต นักเขาก็จิกฟาง ตัวละ สองสามเส้น แล้วบินจากไป วันต่อมา แม่อีกา ก็บินมาหาหุ่นไล่กา แล้วก็ขอฟางไปอีก สี่ห้าเส้น หุ่นไล่กาใจดีก็ให้ฟางแก่แม่กา วันแล้ว วันเล่า เหล่านกก็บินวนเวียนมาขอฟางจากหุ่นไล่กา ตลอดฤดูหนาว จนยางเข้าสู่ฤดูร้อน ฟางข้าว ถูกเก็บเกี่ยว หุ่นไล่กามีฟางติดตัวเพียงน้อยนิด เขาทรุดโทรม จนชาวนาคิดจะหาหุ่นตัวใหม่มาแทน พวกนกไม่ยอมให้หุ่นไล่กาผู้แสนดีจากไป จึงช่วยกันคิดหาทางแก้ไข

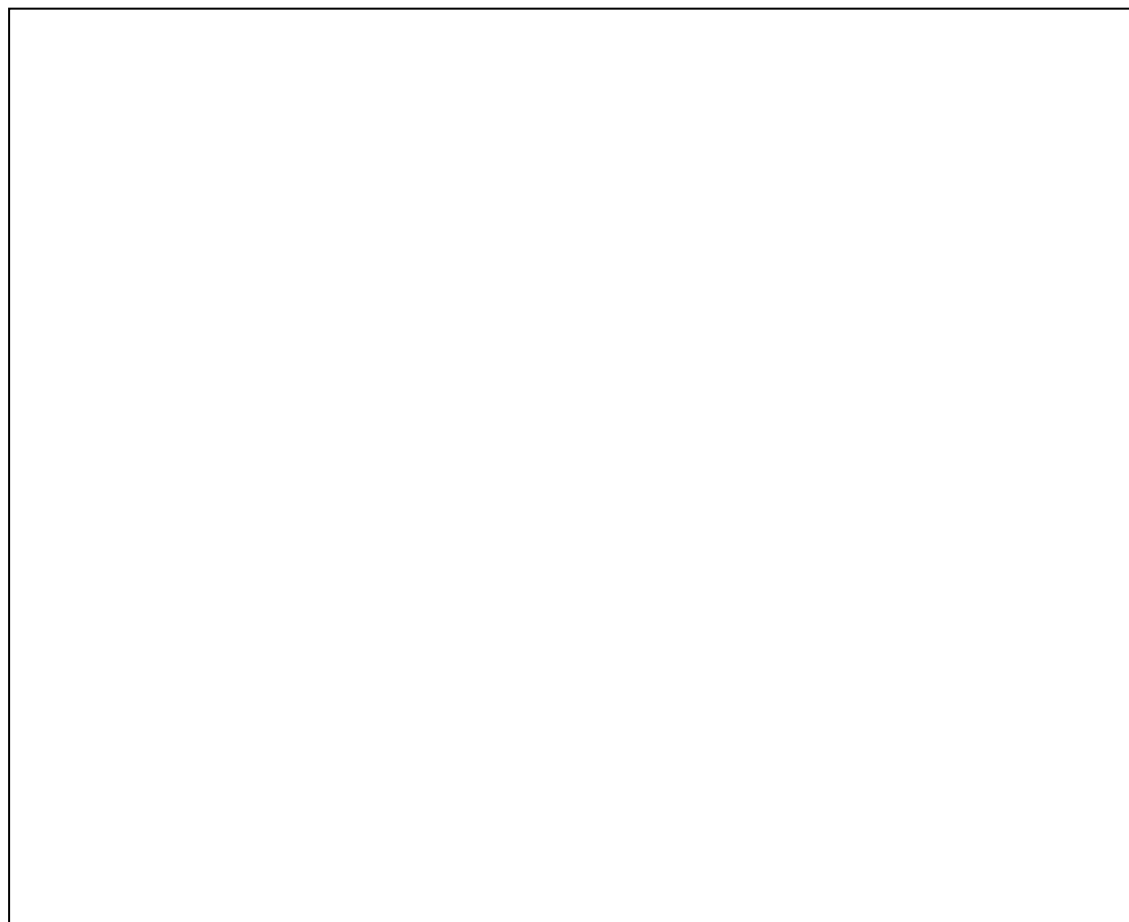

เหล่านกนับร้อย ช่วยกันคาบฟางมาตัวละเส้น สองเส้น ประดิษฐ์ประดอย ซ่อมแซมหุ่นไล่กาจนเขากลับมาดูดีเหมือนเดิม “ขอบใจมากที่มีน้ำใจต่อข้า” หุ่นไล่กาบอก นกก็ตอบว่า “เพราะท่านมีน้ำใจกับเราก่อน เราซาบซึ่งถึงน้ำใจท่าน” ทำให้หุ่นไล่การู้สึกปลาบปลื้มมาก นับแต่วันนั้น ชาวนาก็ไม่คิดจะเปลี่ยนหุ่นไล่กาอีกเลย เพราะนอกจาก มันจะดูดีแล้ว หุ่นข้าวของเขาก็คือหุ่นข้าวเพียงแห่งเดียวที่ไม่ถูกพวกนกขโมยกินเมล็ดข้าวเลย ชาวนาคิดว่า เป็นเพราะหุ่นไล่กาตัวนี้ ไล่กาเก่งนั่นเอง

ใบงาน
เรื่อง การวาดภาพระบายสี

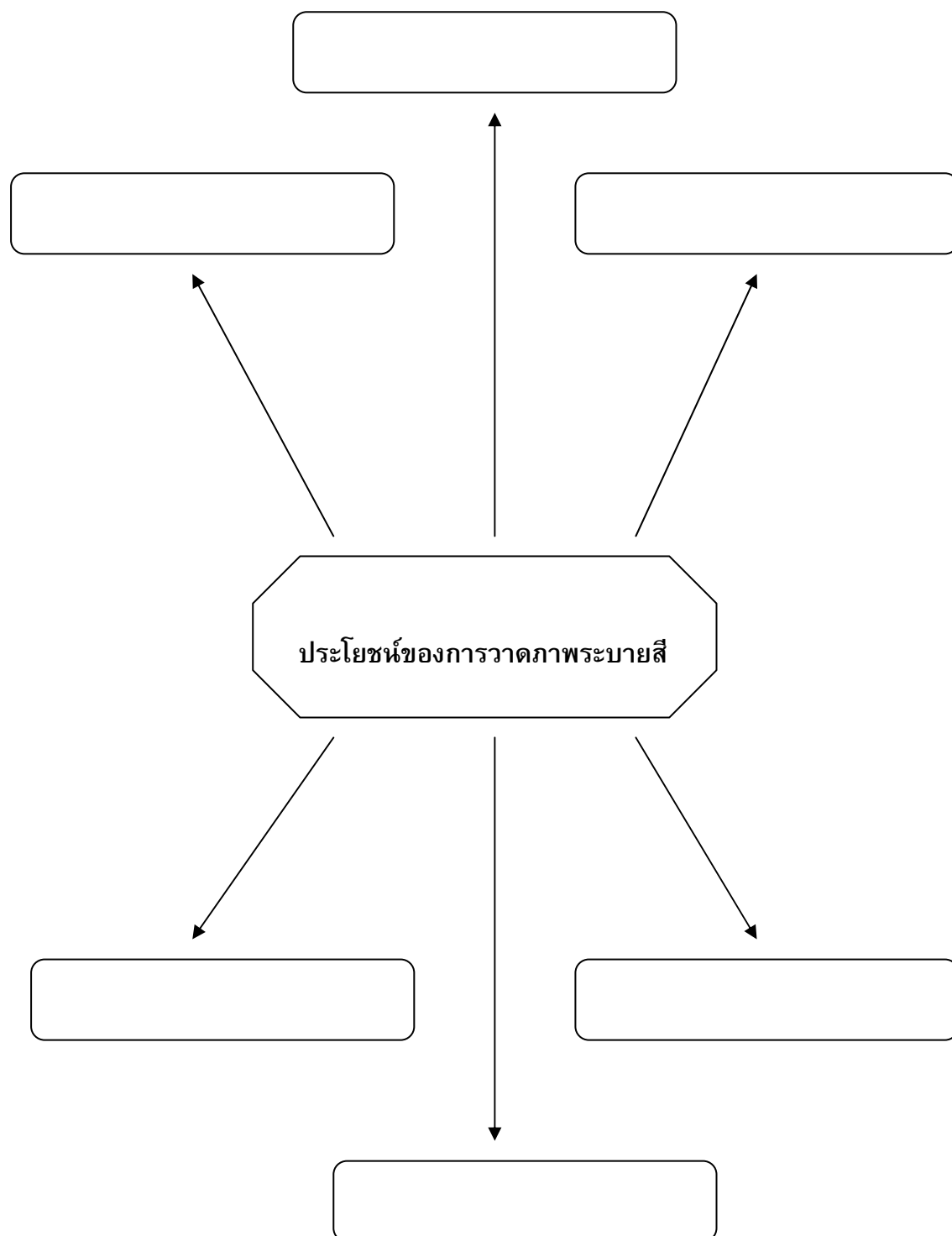
ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
ชั้น.....วันที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดภาพระบายสีโดยเลือกเรื่องราวของนิทานตอนใดตอนหนึ่งมา
สร้างสรรค์ผลงานลงในกระดาษวาดเขียน

ความรู้สึกที่มีต่อผลงาน 😊 พอใจมาก 😊 พอใจ ☹️ ไม่พอใจ

คำชี้แจง เขียนแผนผังสรุปประโยชน์ของการวาดภาพระบายสี

แนวความคิดในการสร้างสรรค์งานศิลปะการวาดภาพพระบายสี

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

ความรู้และประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนศิลปะการวาดภาพระบายสีโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่นิทาน

[illegible]

กิจกรรมการปั้น (ประติมากรรม) บูรณาการการเรียนรู้
ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง ลูกเต๋าดำตามหาความฝัน
จำนวนคาบเรียน 3 คาบ

แนวความคิด

การเรียนรู้และสร้างสรรค์ผลงานการปั้น (ประติมากรรม) กับการบูรณาการการเรียนรู้ เชื่อมโยงกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน สามารถสร้างสรรค์ และถ่ายทอดการรับรู้ออกมาเป็นผลงานศิลปะทางการปั้น (ประติมากรรม) ได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถถ่ายทอดการรับรู้ คิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ในเนื้อเรื่องของนิทาน มาสร้างสรรค์จินตนาการ และสร้างผลงานการปั้น (ประติมากรรม)
2. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบูรณาการการเรียนรู้กลุ่มสาระต่างๆ ที่เชื่อมโยงการเรียนรู้กับวิชาทัศนศิลป์ มาถ่ายทอดในผลงานศิลปะของตนเอง

วิชาที่นำมาบูรณาการ

การจัดกิจกรรมศิลปะการปั้น (ประติมากรรม) กับการบูรณาการการเรียนรู้ กลุ่มสาระต่างๆ โดยใช้สื่อนิทาน เรื่องลูกเต๋าดำตามหาความฝัน เป็นสื่อเนื้อหาเชื่อมโยง กระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ให้สามารถเรียนรู้และเชื่อมโยงการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาศักยภาพของตนเองในทุกๆ ด้าน ส่วนประกอบในนิทานที่มุ่งพัฒนาในเรื่องของการบูรณาการการเรียนรู้ เช่น

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ คือ การสร้างสรรค์ผลงานการปั้น
2. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ คือ การเรียนรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ในนิทาน
3. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คือ การใช้ภาษาในเนื้อเรื่องของนิทาน
4. กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ คือ การเรียนรู้การจำแนกความแตกต่างของการเจริญเติบโตของสัตว์ที่เป็นสัตว์กินเนื้อและสัตว์กินพืชที่อาศัยอยู่ร่วมกันในธรรมชาติ

ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ในการบูรณาการความคิด สร้างสรรค์ เป็นสิ่งที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน สามารถจินตนาการขึ้นจากประสบการณ์ที่ได้จากองค์ความรู้และปรับเปลี่ยนตามเนื้อหาเรื่องราวของนิทานลูกเต๋าดำตามหาความฝันโดยใช้กิจกรรมทางศิลปะการปั้น (ประติมากรรม) ให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียนได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ครูนำเสนอการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการเรียนรู้กลุ่มสาระต่าง ๆ โดยใช้สื่อนิทานลูกเต๋าทตามหาความฝัน กับกิจกรรมศิลปะการปั้น (ประติมากรรม)
2. ครูเล่านิทานเรื่องลูกเต๋าทตามหาความฝันประกอบกับภาษามือให้นักเรียนรับรู้ แล้วนำมาเชื่อมโยงกับการบูรณาการการเรียนรู้กับวิชาต่าง ๆ เพื่อที่จะสามารถนำการรับรู้มาถ่ายทอดเป็นภาพความคิด และผลงานการปั้น (ประติมากรรม)
3. นักเรียนอธิบายถึงการรับรู้ และนำเสนอการเรียนรู้ในการบูรณาการกับวิชาต่าง ๆ ตามสาระสำคัญของนิทานเรื่องลูกเต๋าทตามหาความฝัน ร่วมกันกับเพื่อน และครู ช่วยเสนอแนะสาระสำคัญที่เชื่อมโยงตามเนื้อหาในนิทาน
3. ครูนำเสนอกิจกรรมการปั้น (ประติมากรรม) ประกอบกับการเรียนรู้ด้านนิทานให้นักเรียนสามารถนำการรับรู้มาสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของตน
4. นักเรียนเสนอแนวความคิดจากการรับรู้ตามสื่อนิทานเป็นผลงานศิลปะและครูแนะนำการบูรณาการการเรียนรู้กับการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ
5. ครูอธิบายและเสนอแนะแนวทางในการสร้างสร้งงานศิลปะการปั้น (ประติมากรรม)
6. ครูแจกใบงานให้นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานศิลปะการปั้น (ประติมากรรม) และบอกประโยชน์ของการปั้น
7. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปวิเคราะห์ วิจัยรณผลงานศิลปะการปั้น (ประติมากรรม)
8. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน

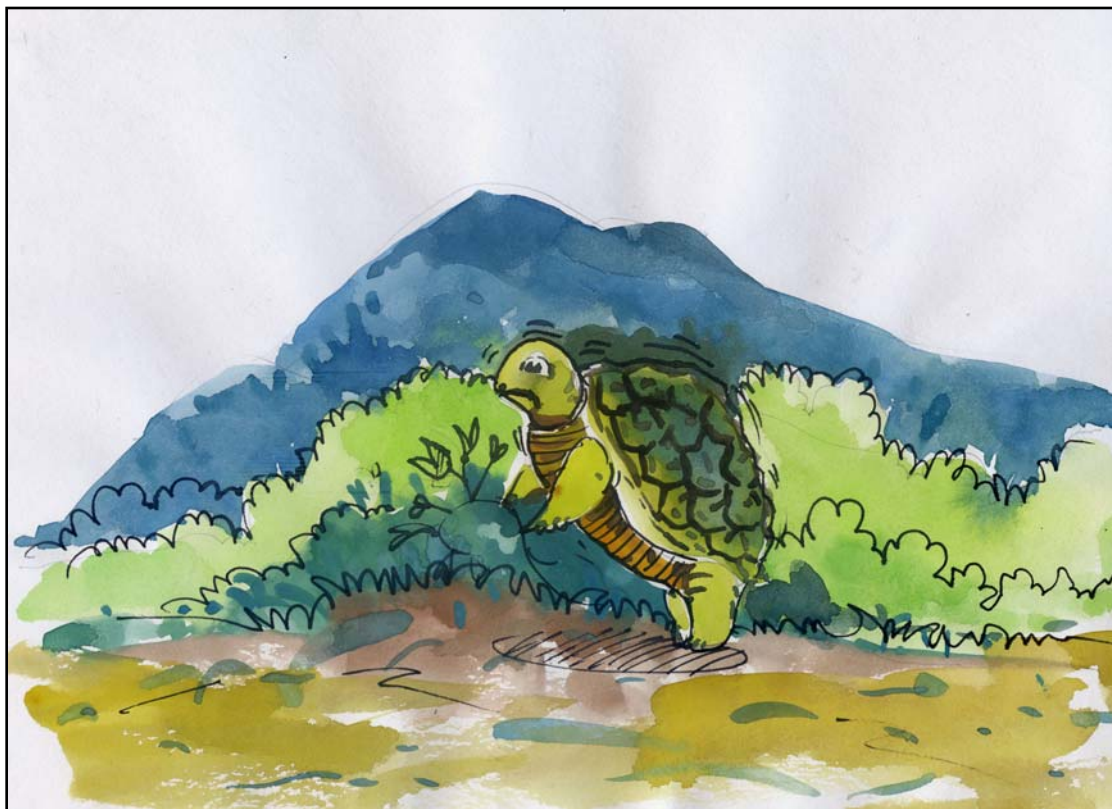
สื่อการเรียนรู้การสอน

1. นิทานเรื่องลูกเต๋าทตามหาความฝัน
2. ดินเหนียว
3. เครื่องมือปั้น
4. กระดาษรองปั้น
5. ใบงาน

การวัดผลและการประเมินผล

1. ตารางเกณฑ์การประเมินผลปฏิบัติงานศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน
 - ความสามารถในการเชื่อมโยง
 - ความสามารถในการสื่อสารเนื้อหาสาระ
 - ความคิดสร้างสรรค์
 - ความสามารถในการเลือกใช้สื่อและวัสดุ
 - การบูรณาการและแนวคิดจากการสร้างงาน
2. ผลงานของนักเรียน

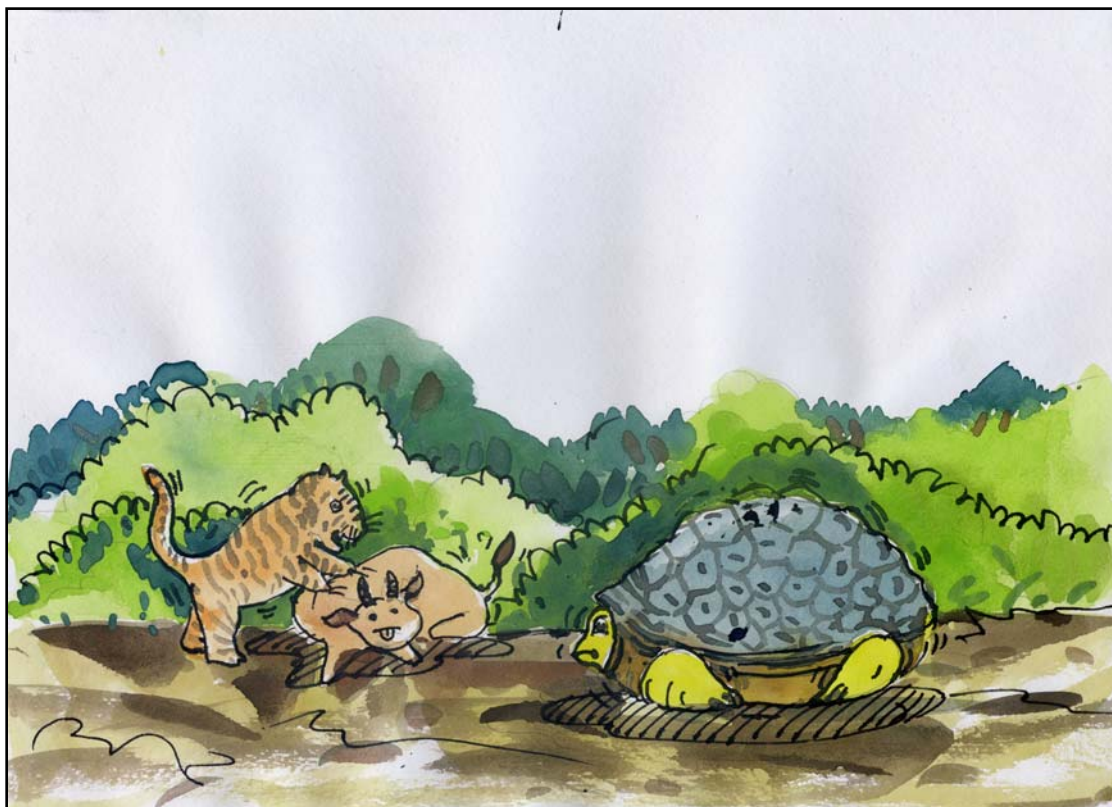
ลูกเต่าตามหาความฝัน

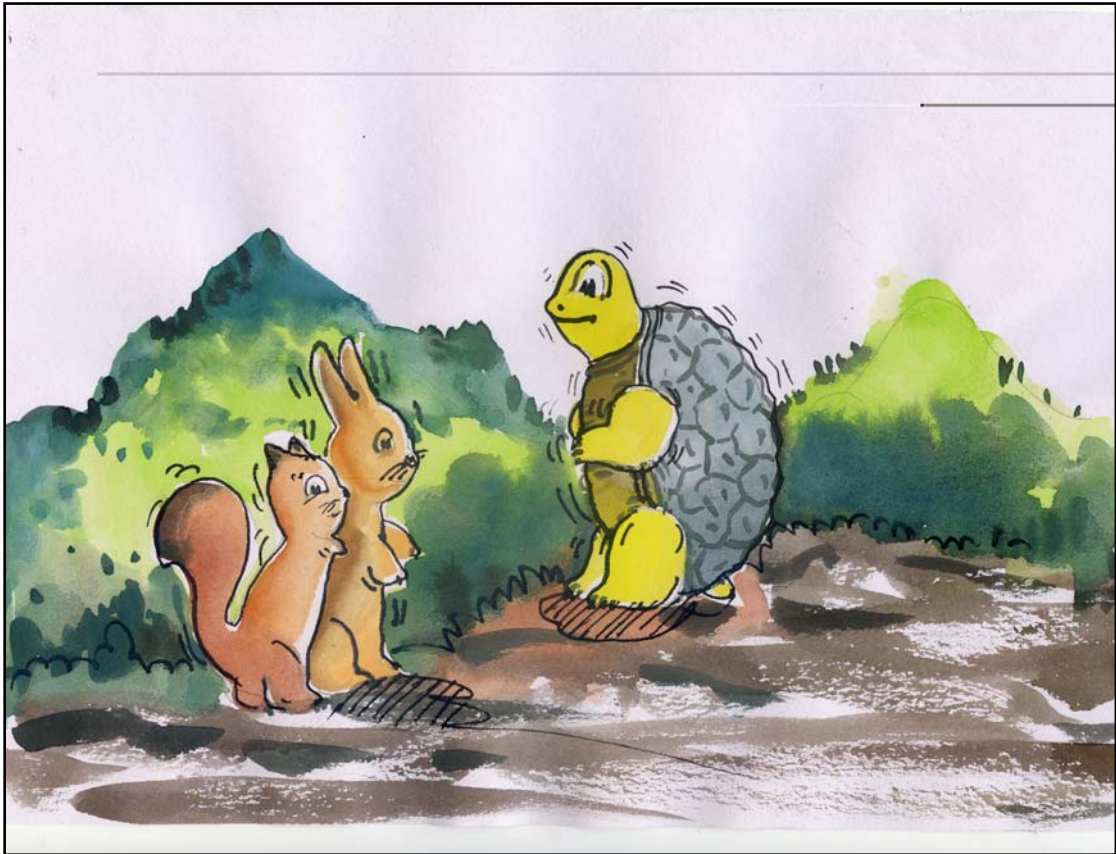
ณ หุบผักบั่งแห่งหนึ่ง มีเต่าตัวหนึ่ง มันไม่รู้สึกราคาภูมิใจ ในความเป็นเต่า มันรู้สึกว่ เต่าไม่มีอะไรดีเลย มีแต่ต้องแบกกระดองอันหนัก เดินไปก็เดินมา ช้าอืดอาดตัวมด็ยม เพื่อนๆ บอกว่ ฉันทือเต่า ลูกเต่าไม่เคยสนุกเลย มันจึงคิดว่ มันจะออกจากหุบผักบั่ง ไปผจญภัยในโลกรว้าง ตามหาอะไรดี ดีของเต่า

เต่าเดินทางมาจนพบกับม้าตัวหนึ่ง ม้ากำลังเล็มหญ้า ดูช่างสง่างามยิ่งนัก แขนขายาว มันจึงพยายามทำตามม้าเหยียดแขนและขาให้ยาวที่สุด พร้อมกับเลียนแบบท่าเดินของม้า เต่าทำไม่ได้ มันเสียใจ แล้วคิดว่า เต่าไม่มีอะไรดีเลย เต่าเดินจากม้าไป พบกับสิงโตจ้าวป่า กำลังส่งเสียงร้องคำรามช่างน่าเกรงขาม โห่ โห่ เต่าอยากคำรามบ้าง มันจึงส่งเสียงร้อง แผดเสียงร้องเท่าใด ก็ไม่สำเร็จ มันเสียใจ พร้อมกับคิดว่า เต่าไม่มีอะไรดีเลยจริงๆ

เต่าเดินจากสิงโตมาอย่างท้อแท้ ทันใดนั้นก็มึวฟุ้งใหญ่ ร้องอย่างไม่คิดชีวิต ตรงมาทางเต่า เต่ามองเห็นเสือตัวใหญ่ กำลังวิ่งไล่ัว และกระโจนฉีกเนื้อัวกินอย่างหิวโหย เต่ารีบหดหัวไปในกระดอง ด้วยความกลัว มันหยุดอยู่นาน คิดว่าปลอดภัยแล้วมันจึงโผล่หัวออกมา โส่ใจที่รอดชีวิต เต่าสงสารว้วเคราะห์ร้ายตัวนั้น

ถ้าว่ามีกระดอง มันคงไม่ต้องตายเช่นนี้ เตาารู้สึกภูมิใจในกระดองของมัน กระดองแสนวิเศษนี้แหละ สัตว์อื่นไม่มีเลยยกเว้นเต่า กระดองทำให้มันไม่ต้องกลัว การไล่ล่าของสัตว์ใหญ่ เมื่อคิดได้ดังนั้น เตาก็เดินทางกลับทุ่งผักนึ่งอย่างมีความสุข แล้วมันก็บอกเพื่อนๆ อย่างภาคภูมิใจว่า นั่นคือ เตา

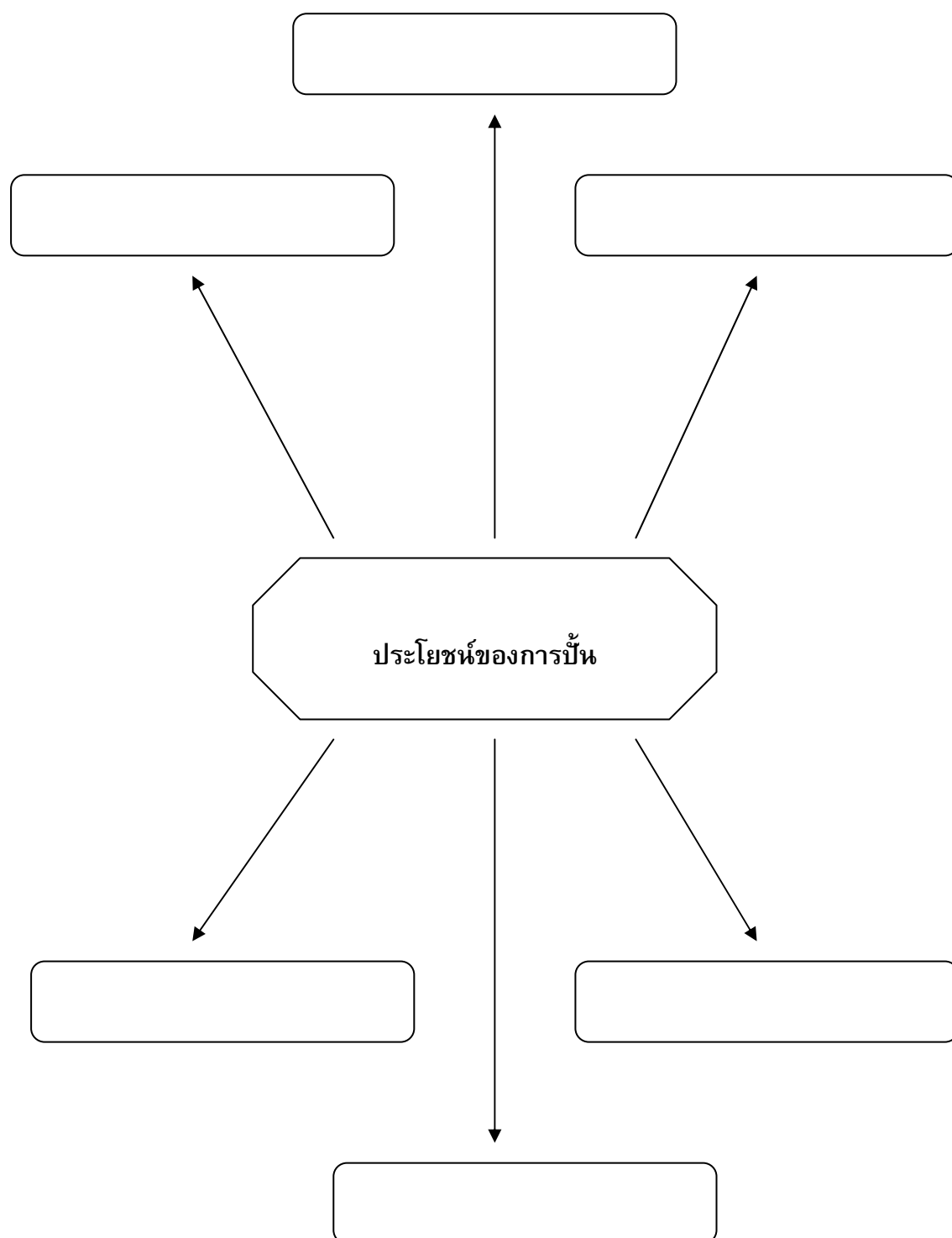
ใบงาน
เรื่อง การปั้น

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
ชั้น.....วันที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนสร้างสรรค์งานปั้นโดยเลือกเรื่องราวของนิทานตอนใดตอนหนึ่งมา
สร้างสรรค์ผลงานโดยออกแบบผลงานลงในกระดาษวาดเขียนแล้วนำไปสร้างงาน

ความรู้สึกที่มีต่อผลงาน 😊 พอใจมาก 😐 พอใจ ☹ ไม่พอใจ

คำชี้แจง เขียนแผนผังสรุปประโยชน์ของการปั่น

กิจกรรมการพิมพ์ภาพบูรณาการการเรียนรู้
ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง ต้นไม้แสนสวย
จำนวนคาบเรียน 3 คาบ

แนวความคิด

การเรียนรู้และสร้างสรรค์ผลงานการพิมพ์ภาพ การบูรณาการการเรียนรู้เชื่อมโยงกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน สามารถสร้างสรรค์ และถ่ายทอดการรับรู้ออกมาเป็นผลงานศิลปะทางการพิมพ์ภาพ ได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถถ่ายทอดการรับรู้ คิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ในเนื้อเรื่องของนิทาน มาสร้างสรรค์จินตนาการ และสร้างผลงานการพิมพ์ภาพ
2. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบูรณาการการเรียนรู้กลุ่มสาระต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงการเรียนรู้กับวิชาทัศนศิลป์ มาถ่ายทอดในผลงานศิลปะของตนเอง

วิชาที่นำมาบูรณาการ

การจัดกิจกรรมศิลปะการพิมพ์ภาพ การบูรณาการการเรียนรู้ กลุ่มสาระต่าง ๆ โดยใช้สื่อนิทาน เรื่องลูกเต๋าคตามหาความฝัน เป็นสื่อเนื้อหาเชื่อมโยง กระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ให้สามารถเรียนรู้และเชื่อมโยงการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาศักยภาพของตนเองในทุกๆ ด้าน ส่วนประกอบในนิทานที่มุ่งพัฒนาในเรื่องของการบูรณาการการเรียนรู้ เช่น

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ คือ การสร้างสรรค์ผลงานการพิมพ์ภาพจากวัสดุธรรมชาติ
2. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ คือ การเรียนรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ในนิทาน
3. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คือ การใช้ภาษาในเนื้อเรื่องของนิทาน
4. กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ คือ การเรียนรู้เรื่องของธรรมชาติและ การอาศัยอยู่ร่วมกันของสัตว์ชนิดต่างๆ กับพืชในธรรมชาติ

5. กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา คือ ความสามัคคี

ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ในการบูรณาการความคิด สร้างสรรค์ เป็นสิ่งที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน สามารถจินตนาการขึ้นจากประสบการณ์ที่ได้จากองค์ความรู้และปรับเปลี่ยนตามเนื้อหาเรื่องราวของนิทานลูกเต๋าคตามหาความฝันโดยใช้กิจกรรมทางศิลปะการพิมพ์ภาพ ให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียนได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ครูนำเสนอการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการเรียนรู้กลุ่มสาระต่าง ๆ โดยใช้สื่อนิทาน ต้นไม้แสนสวย กับกิจกรรมศิลปะการพิมพ์ภาพ
2. ครูเล่านิทานเรื่องต้นไม้แสนสวยประกอบกับภาษามือให้นักเรียนรับรู้แล้วนำมาเชื่อมโยงกับการบูรณาการการเรียนรู้กับวิชาต่าง ๆ เพื่อที่จะสามารถนำการรับรู้มาถ่ายทอดเป็นภาพความคิด และผลงานการพิมพ์ภาพ
3. นักเรียนอธิบายถึงการรับรู้ และนำเสนอการเรียนรู้ในการบูรณาการกับวิชาต่าง ๆ ตามสาระสำคัญของนิทานเรื่องต้นไม้แสนสวย ร่วมกันกับเพื่อน และครู ช่วยเสนอแนะสาระสำคัญที่เชื่อมโยงตามเนื้อหาในนิทาน
4. ครูนำเสนอกิจกรรมการพิมพ์ภาพ ประกอบกับการเรียนรู้ด้านนิทานให้นักเรียนสามารถนำการรับรู้มาสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของตน
5. นักเรียนเสนอแนวความคิดจากการรับรู้ตามสื่อนิทานเป็นผลงานศิลปะและครูแนะนำการบูรณาการการเรียนรู้กับการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ
6. ครูอธิบายและเสนอแนะแนวทางในการสร้างสร้งงานศิลปะการพิมพ์ภาพ
7. ครูแจกใบงานให้นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานศิลปะการพิมพ์ภาพ และบอกประโยชน์ของการพิมพ์ภาพ
8. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปวิเคราะห์ วิจัยรณผลงานศิลปะการพิมพ์ภาพ
9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. นิทานเรื่องต้นไม้แสนสวย
2. สีโปสเตอร์
3. พู่กัน จานสี
4. กระดาษลองพิมพ์
5. ใบงาน
6. กระดาษ 100 ปอนด์

การวัดผลและการประเมินผล

1. ตารางเกณฑ์การประเมินผลปฏิบัติงานศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน
 - ความสามารถในการเชื่อมโยง
 - ความสามารถในการสื่อสารเนื้อหาสาระ
 - ความคิดสร้างสรรค์
 - ความสามารถในการเลือกใช้สื่อและวัสดุ
 - การบูรณาการและแนวคิดจากการสร้างงาน
2. ผลงานของนักเรียน

ต้นไม้แสนสวย

ณ ป่าแห่งหนึ่งมีสัตว์มากมายอาศัยอยู่ทุกๆ เช้า สัตว์จะพากันออกไปหาอาหารกิน รวมทั้งครอบครัวของส้ม ส้มเป็นลูกม้ามีปีก ตัวเมีย ทั้งพ่อ แม่ส้ม ต่างก็มีปีก สามารถบินไปไหนต่อไหนได้ เช้าวันหนึ่งแม่มาชวนส้มไปหาอาหาร “ส้ม ตื่นได้แล้วลูก” “หนูยังง่วงนอนอยู่เลย ขอนอนต่อหน่อยนะจ๊ะ” แม่บอกว่า “เราต้องไปกินอาหารเข้ากันแล้วลูก” ส้มลุกขึ้นล้างหน้าล้างตา แล้วมาทั้งสาม ก็พากันไปกินหญ้าที่ทุ่ง ในบริเวณนั้น มีครอบครัวของน้อยลูกกระต่าย หากินหัวแครอทอยู่เหมือนกัน

สั้มและน้อย ชักชวนกันไปเที่ยว พร้อมสัญญากับแม่ว่า จะกลับบ้านก่อนมืด ทั้งคู่เที่ยวเล่นจนลืมเวลา “ตายแล้ว ถ้าเราไม่กลับบ้าน แม่จะเป็นห่วง รีบกลับบ้านกันเถอะ” สั้มพูดอย่างร้อนใจ ในระหว่างทางเกิดฝนตกหนัก ฟ้ามีดครึ้ม ครึ้ม สั้มและน้อยรู้สึกกลัว สั้มบินอย่างรวดเร็ว ระหว่างทางก็เห็นต้นไม้ประหลาด อยู่ใกล้ลำธารเล็กๆ ใบส่องแสงสีทองอร่าม

ทั้งสองแปลกใจไม่เคยเห็นมาก่อน จะลงไปก็ไม่กล้า เพราะต้องรีบกลับบ้าน สัมและน้อยก็เลยมาหาต้นไม้สีทองในวันรุ่งขึ้น เวลาเข้าวันนั้น ทั้งสองบินวนเวียน หาต้นไม้สีทองที่พบเมื่อวาน ไม่เจอ ทั้งสองเหนื่อยอ่อน จึงแวะพัก มันพบกระรอกตัวหนึ่ง มันถามว่า เห็นต้นไม้สีทองริมลำธารไหม กระรอกตอบว่า “ไม่เคยเห็น” มันเดินทางกันต่อไป เดินทำสลับกับการบินเป็นระยะๆ ไม่มีที่ท้าวว่าจะเจอต้นไม้สีทอง ฟ้าใกล้มืดแล้ว แสงอาทิตย์เริ่มดับแสงลง สัมกับน้อยจึงแวะพักใกล้ๆ ลำธารเพื่อกินน้ำ เพื่อหายเหนื่อยก็ตั้งใจจะกลับบ้าน ทันใดนั้น สัมก็ตะโกนร้องด้วยความดีใจ “ไชโย หาเจอแล้ว เราพบต้นไม้สีทองแล้ว”

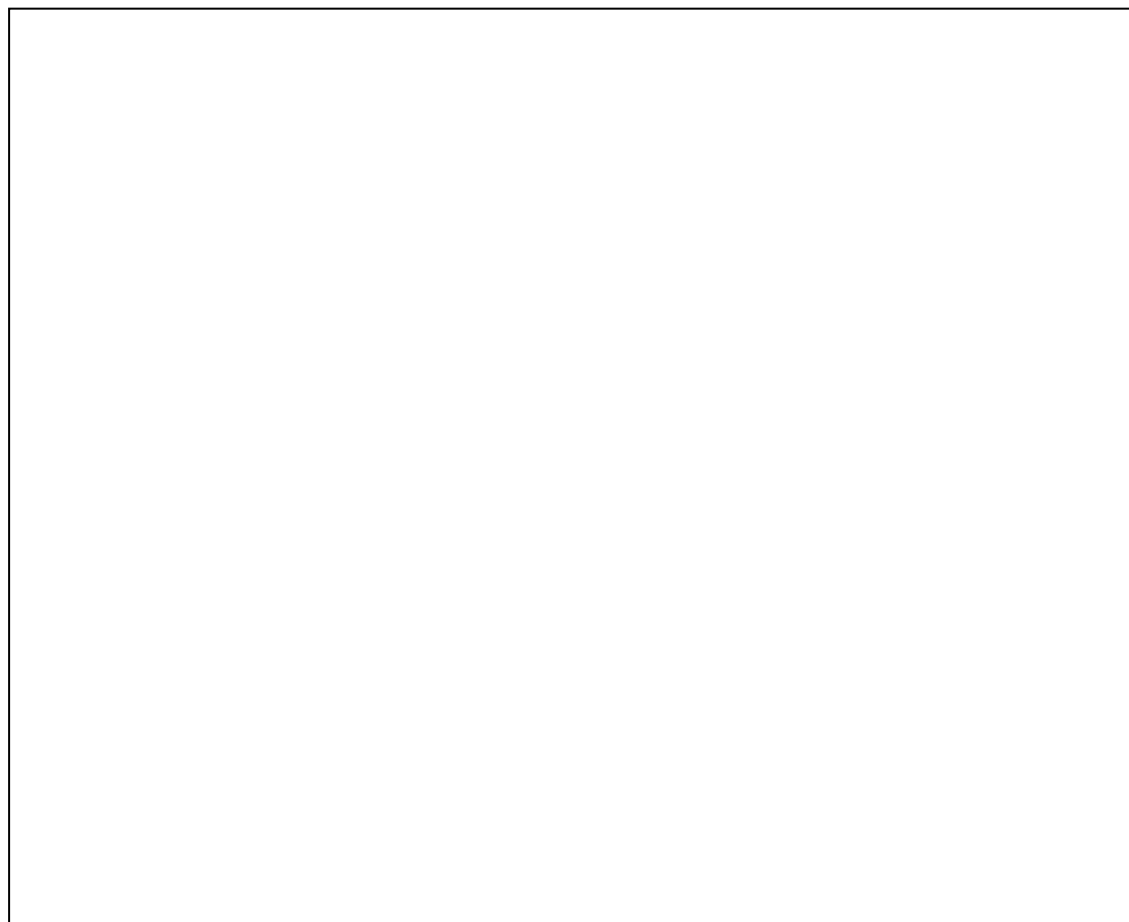

ทั้งคู่กระโดดด้วยความตื่นเต้นดีใจ และชวนกันไปดูใกล้ๆ แล้วพบว่า ต้นไม้สีทอง ที่เห็นที่แท้ก็คือ ต้นลำพูน ริมน้ำที่มีกิ่งห้อยผึ่งใหญ่เกาะอยู่และกำลังเปล่งแสงแข่งกันนี้เอง สัมกับน้อยนั่งเียบไปด้วยความรู้สึกผิดหวัง แต่แล้วทั้งสองก็หัวเราะออกมาอย่างดัง ขำในความไม่รู้ของตนเอง “น้อย ถึงอย่างไร จันก็ภูมิใจนะว่าอย่างน้อยที่สุด เราก็รู้ความจริงที่เราอยากรู้ ได้ด้วยความพยายามของเราเอง” ทั้งสองจับมือกันด้วยความภาคภูมิใจ และทั้งสองก็กลับบ้าน

ใบงาน
เรื่อง การพิมพ์ภาพ

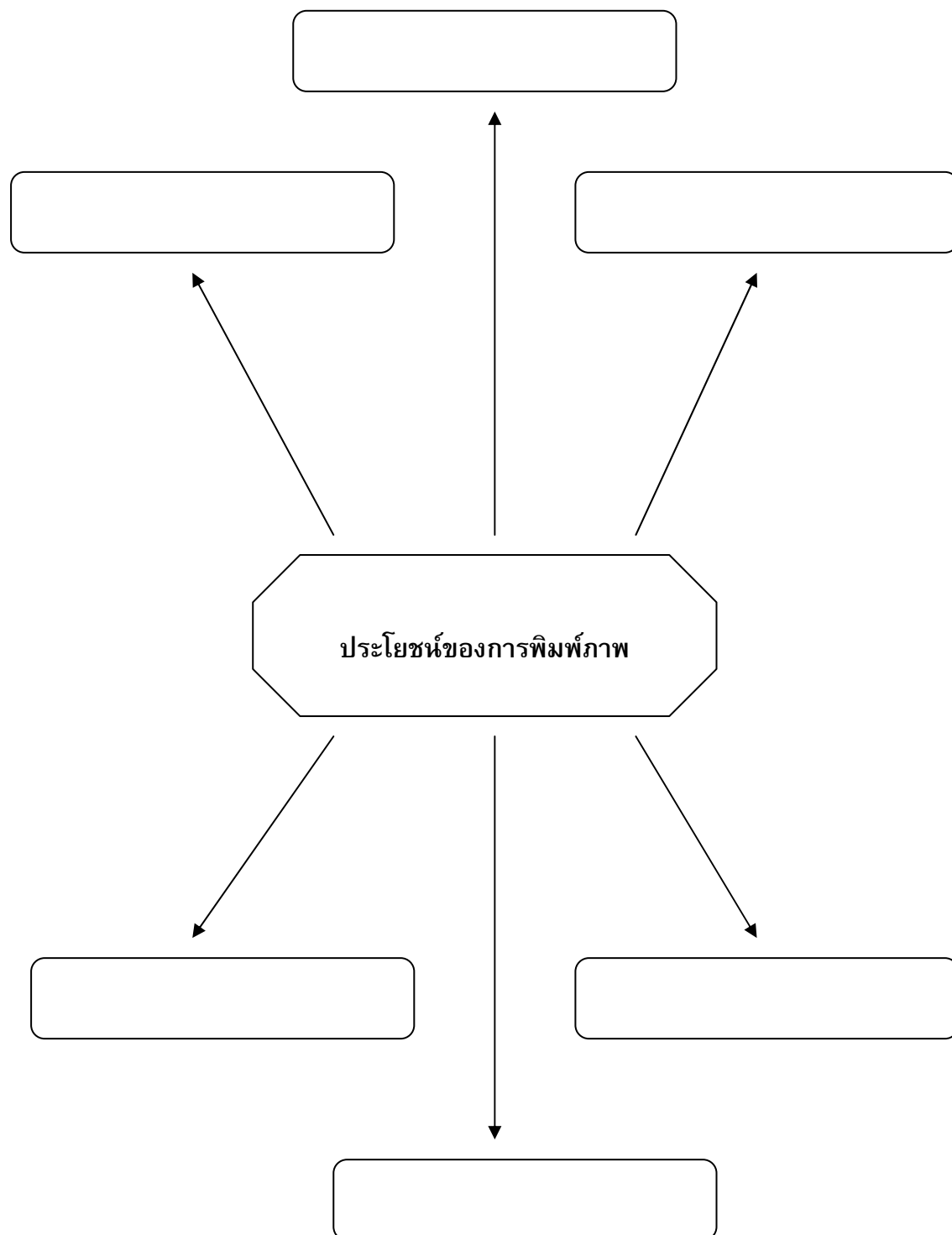
ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
ชั้น.....วันที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิมพ์ภาพโดยเลือกเรื่องราวของนิทานตอนใดตอนหนึ่งมา
สร้างสรรค์ผลงานลงในกระดาษวาดเขียน

ความรู้สึกที่มีต่อผลงาน 😊 พอใจมาก 😐 พอใจ ☹️ ไม่พอใจ

คำชี้แจง เขียนแผนผังสรุปประโยชน์ของการพิมพ์ภาพ

กิจกรรมการสร้างสรรค์ผลงานการประดิษฐ์เศษวัสดุบูรณาการการเรียนรู้ เรื่อง ถูंपุ่แปลงกาย
ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวนคาบเรียน 3 คาบ

แนวความคิด

การเรียนรู้และสร้างสรรค์ผลงานการประดิษฐ์เศษวัสดุกับการบูรณาการการเรียนรู้เชื่อมโยงกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน สามารถสร้างสรรค์ และถ่ายทอดการรับรู้ออกมาเป็นผลงานศิลปะทางสร้างสรรค์ผลงานจากการประดิษฐ์เศษวัสดุได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถถ่ายทอดการรับรู้ คิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ในเนื้อเรื่องของนิทานมาสร้างสรรค์จินตนาการ และสร้างผลงานจากเศษวัสดุ
2. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบูรณาการการเรียนรู้กลุ่มสาระต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงการเรียนรู้กับวิชาทัศนศิลป์ มาถ่ายทอดในผลงานศิลปะของตนเอง

วิชาที่นำมาบูรณาการ

การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ผลงานจากการประดิษฐ์เศษวัสดุ กับการบูรณาการการเรียนรู้ กลุ่มสาระต่างๆ โดยใช้สื่อนิทาน เรื่องถูंपุ่แปลงกาย เป็นสื่อเนื้อหาเชื่อมโยง กระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ให้สามารถเรียนรู้และเชื่อมโยงการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาศักยภาพของตนเองในทุกๆ ด้าน ส่วนประกอบในนิทานที่มุ่งพัฒนาในเรื่องของการบูรณาการการเรียนรู้ เช่น

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ คือ การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะโดยการนำวัสดุสิ่งของที่เหลือใช้มาสร้างสรรค์เป็นผลงานประดิษฐ์
2. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ คือ การเรียนรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ในนิทาน
3. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คือ การใช้ภาษาในเนื้อเรื่องของนิทาน
4. กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ คือ การเรียนรู้เรื่องการนำวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้ใหม่ และการเรียนรู้วัสดุสังเคราะห์เช่น พลาสติก
5. กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา คือ การเรียนรู้ถึงสภาพแวดล้อม สังคม ชุมชน มลภาวะที่เกิดจากกระบวนการทางสังคมในปัจจุบัน และนักเรียนเรียนรู้การพัฒนาคุณภาพของตนเองกับการแก้ไขปัญหาเรื่องมลพิษที่เกิดขึ้นมา จากมนุษย์ในสังคมเอง

ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ในการบูรณาการความคิด สร้างสรรค์ เป็นสิ่งที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน สามารถจินตนาการขึ้นจากประสบการณ์ที่ได้จากองค์ความรู้และปรับประยุกต์ขึ้นตามเนื้อหาเรื่องราวของนิทานถ้อยคำเปลี่ยนแปลงกายโดยใช้กิจกรรมทางศิลปะการสร้างสรรค์ผลงานจากเศษวัสดุ ให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียนได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ครูนำเสนอการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการเรียนรู้กลุ่มสาระต่าง ๆ โดยใช้สื่อนิทานถ้อยคำเปลี่ยนแปลงกาย กับกิจกรรมศิลปะการสร้างสรรค์ผลงานจากเศษวัสดุ
2. ครูเล่านิทานเรื่องถ้อยคำเปลี่ยนแปลงกายประกอบกับภาษามือให้นักเรียนรับรู้แล้วนำมาเชื่อมโยงกับการบูรณาการการเรียนรู้กับวิชาต่าง ๆ เพื่อที่จะสามารถนำการรับรู้มาถ่ายทอดเป็นภาพความคิดและผลงานการสร้างสรรค์ผลงานจากการประดิษฐ์เศษวัสดุ
3. นักเรียนอธิบายถึงการรับรู้ และนำเสนอการจัดการเรียนรู้ในการบูรณาการกับวิชาต่าง ๆ ตามสาระสำคัญของนิทานเรื่องถ้อยคำเปลี่ยนแปลงกาย ร่วมกันกับเพื่อน และครู ช่วยเสนอแนะสาระสำคัญที่เชื่อมโยงตามเนื้อหาในนิทาน
4. ครูนำเสนอกิจกรรมการสร้างสรรค์ผลงานจากการประดิษฐ์เศษวัสดุ ประกอบกับการเรียนรู้ด้านนิทานให้นักเรียนสามารถนำการรับรู้มาสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของตน
5. นักเรียนเสนอแนวความคิดจากการรับรู้ตามสื่อนิทานเป็นผลงานศิลปะและครูแนะนำการบูรณาการการเรียนรู้กับการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ
6. ครูอธิบายและเสนอแนะแนวทางในการสร้างสร้งงานศิลปะจากการประดิษฐ์เศษวัสดุ
7. ครูแจกใบงานให้นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานศิลปะการสร้างสรรค์ผลงานจากการประดิษฐ์เศษวัสดุ และ บอกประโยชน์ของการสร้างสรรค์ผลงานจากการประดิษฐ์เศษวัสดุ
8. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปวิเคราะห์ วิจัยผลงานศิลปะการสร้างสรรค์ผลงานจากการประดิษฐ์เศษวัสดุ
9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. นิทานเรื่องถ้อยคำเปลี่ยนแปลงกาย
2. เศษวัสดุ เช่นเศษไม้ กระดาษ เศษเหล็ก ฯลฯ
3. กาว
4. กรรไกร
5. ใบงาน

การวัดผลและการประเมินผล

1. ตารางเกณฑ์การประเมินผลปฏิบัติงานศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่า
นิทาน

- ความสามารถในการเชื่อมโยง
- ความสามารถในการสื่อสารเนื้อหาสาระ
- ความคิดสร้างสรรค์
- ความสามารถในการเลือกใช้สื่อและวัสดุ
- การบูรณาการและแนวคิดจากการสร้างงาน

2. ผลงานของนักเรียน

ถุงปุ๋ยแปลงกาย

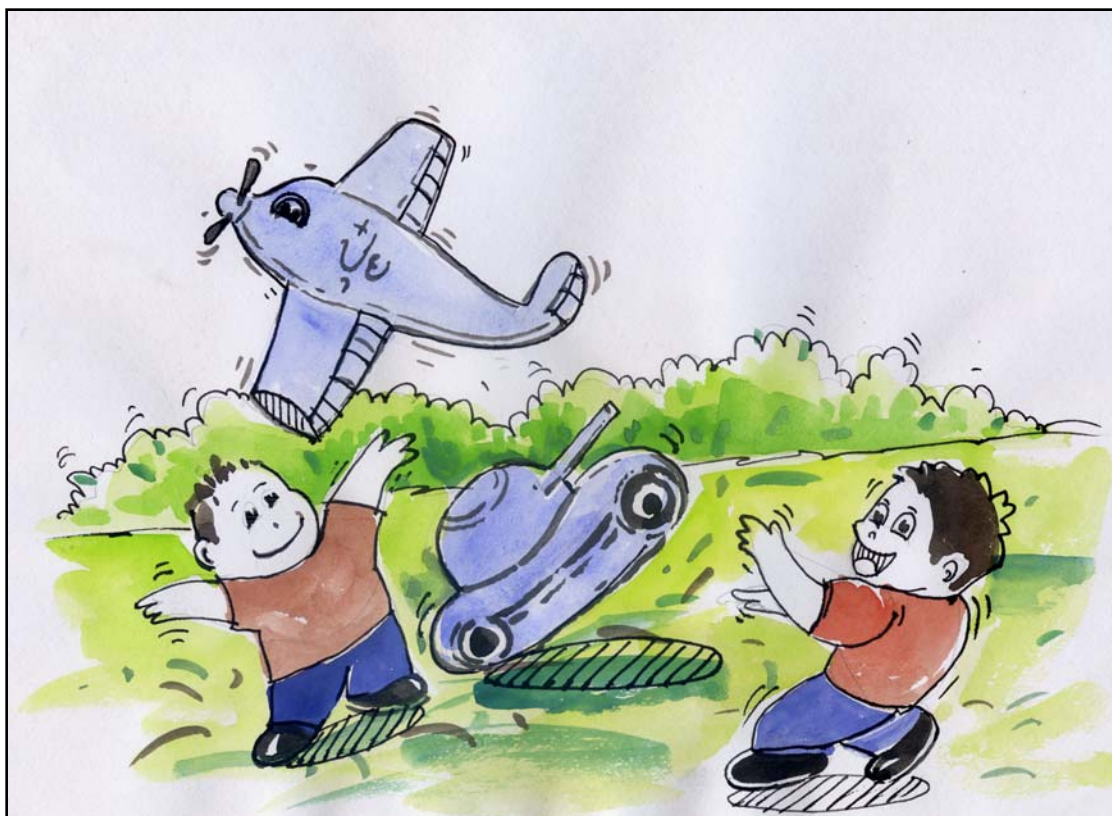
ฉันเป็นถุงปุ๋ย สีขาว อ้วนท้วน ฉันเกิดจากเมล็ดพลาสติก ขาวสะอาด หลอมรวมกันเป็นพลาสติกผืนใหญ่ แล้วตัดเย็บขอบ จนฉันสวยงามแข็งแรง แน่นหนา จากนั้นก็ใส่ปุ๋ยมากมายลงมาในตัวฉัน มีคนนำฉันไปใช้งาน เขาหยิบปุ๋ยใส่โคนต้นไม้ที่ละต้น พร้อมกับพูดว่า “โตเร็วๆ นะ” ฉันภูมิใจมากที่ถูกบรรจุด้วยปุ๋ย อันเป็นอาหารชั้นดีของฉันไม่

ฉันถูกชาวสวนพบ รวมกับเพื่อนๆ วางซ้อนกัน เพื่อรอคนรับซื้อของเก่า ฉันถูกพาไป โรงน้ำแข็ง เขาขัดล้างฉันและเพื่อนๆ จนสะอาดเอี่ยมอ่อง แล้วใส่น้ำแข็งป่น ลงในตัวพวกเรา งานนี้เย็นสบายดี ฉันทำงานอยู่โรงน้ำแข็งพักหนึ่ง เจ้าของโรงน้ำแข็งบอกว่า ฉันเก่าเกินไป เขาจึงย้ายฉัน ไปที่ร้านจำหน่ายวัสดุอุปกรณ์ก่อสร้าง

ฉันถูกบรรจุด้วยหิน และเศษปูน และนำมาทิ้งยังกองขยะมหาหีมา เหม็น และแออัด ฉันตากแดดตากฝนนานหลายวัน อยู่มาวันหนึ่ง มีเด็กชายคนหนึ่ง มาคุ้ยกองขยะ เลือกลำเอวขวดกระป๋อง ถังพลาสติก กระดาษ ฯลฯ ไปขายเพื่อหาเงินช่วยทางบ้าน ฉันเองก็ถูกนำไปขายเช่นกัน คนขายของเก่ารับซื้อฉัน และเพื่อนๆ ฉันถูกขายต่อไปยังโรงงานพลาสติก

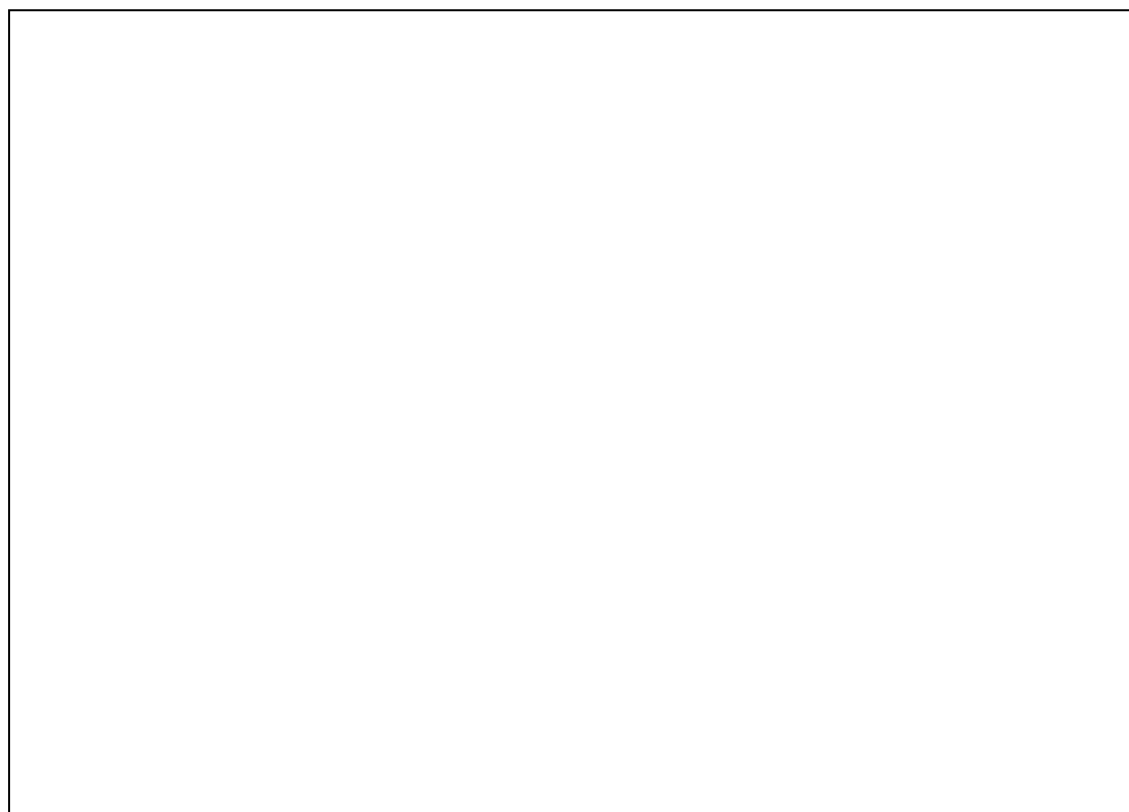
เขาจับฉันล้างตัวจนสะอาด ฉันถูกหลอมตัวรวมกับเพื่อนๆ แล้วขึ้นรูปใหม่ คราวนี้ ฉันไม่ได้เป็นถุงปุ๋ยอีกแล้ว ฉันเป็นเครื่องบินของเล่น เพื่อนๆ ฉัน ก็เป็นรถถัง ตุ๊กตา ของเล่น ในที่สุด พวกเรา พลาสติก ที่ถูกทิ้งเป็นขยะไม่มีค่า ก็กลายเป็นของใหม่ มีคุณค่าขึ้นมาอีกครั้ง

.....

ใบงาน
เรื่อง การสร้างสรรค์ผลงานการประดิษฐ์เศษวัสดุ

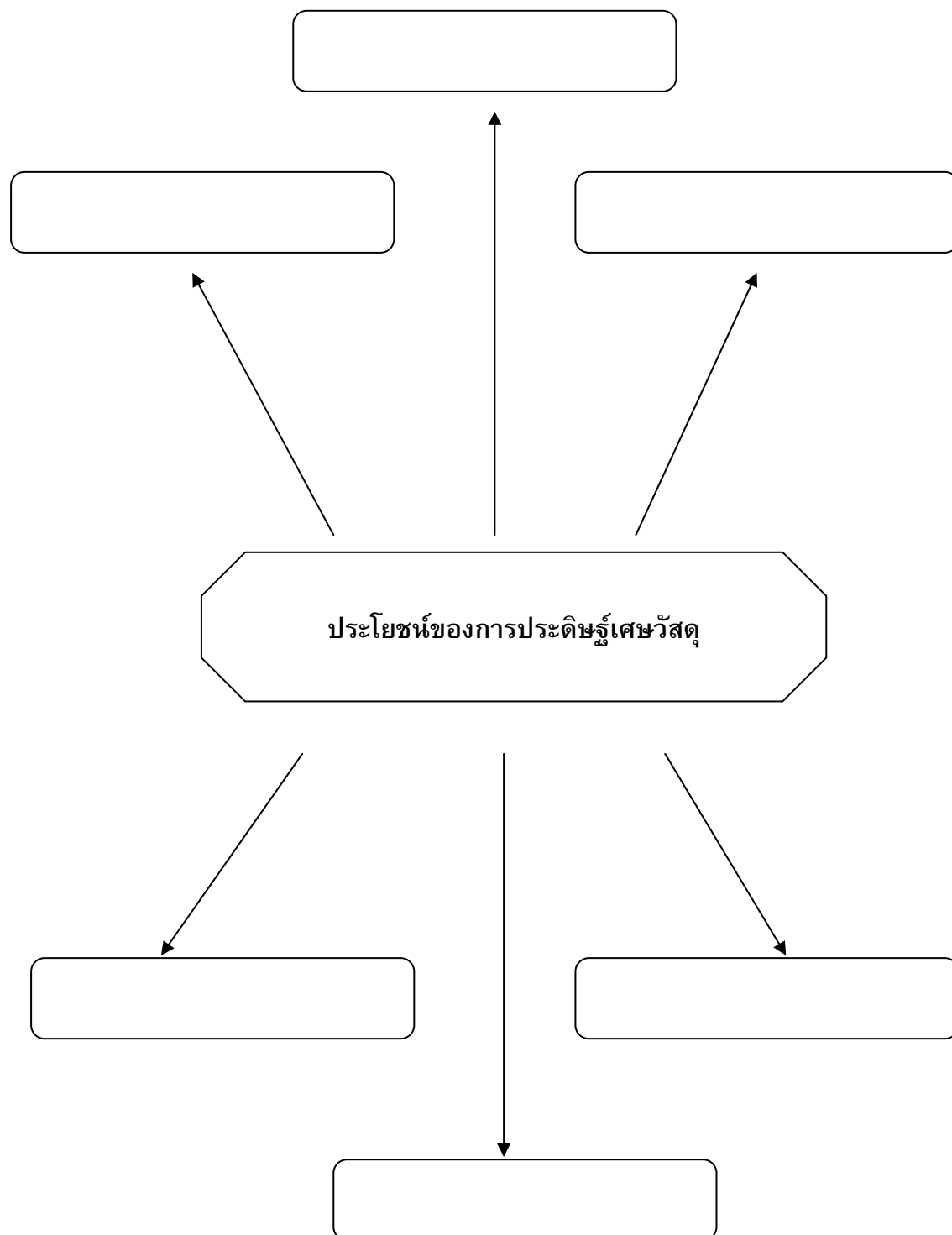
ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
ชั้น.....วันที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานการประดิษฐ์เศษวัสดุโดยเลือกเรื่องราวของ
นิทานตอนใดตอนหนึ่งมาสร้างสรรค์ผลงานโดยออกแบบผลงานลงใน
กระดาษวาดเขียนแล้วนำไปสร้างงาน

ความรู้สึกที่มีต่อผลงาน 😊 พอใจมาก 😐 พอใจ ☹️ ไม่พอใจ

คำชี้แจง เขียนแผนผังสรุปประโยชน์ของการประดิษฐ์เฉพาะวัสดุ

แนวความคิดในการสร้างสรรค์งานประดิษฐ์ศิลปะจากเศษวัสดุ

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

ความรู้และประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนศิลปะการสร้างงานจากการประดิษฐ์เศษวัสดุโดย
การสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่นิทาน

[illegible]

ภาคผนวก ข

ตารางคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน
ที่ตรวจสอบค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

แสดงคะแนนที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ที่ตรวจสอบค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแผนการสอนศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน

แบบประเมินกิจกรรม	ข้อ	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 3	คะแนน ที่ได้	ข้อที่ เลือก
1.เนื้อหาและการดำเนินเรื่อง	1	+1	+1	+1	1	✓
	2	+1	+1	+1	1	✓
	3	+1	+1	+1	1	✓
	4	+1	+1	+1	1	✓
	5	+1	+1	+1	1	✓
	6	+1	+1	+1	1	✓
	7	+1	0	+1	0.67	✓
	8	+1	+1	+1	1	✓
	9	+1	+1	+1	1	✓
	10	+1	0	0	0.33	-
	11	+1	+1	+1	1	✓
	12	+1	+1	+1	1	✓
	13	+1	+1	+1	1	✓
	14	+1	+1	+1	1	✓
2.สื่อการเรียนรู้	1	+1	+1	+1	1	✓
	2	+1	+1	+1	1	✓
	3	+1	+1	+1	1	✓
	4	+1	+1	+1	1	✓
	5	+1	+1	+1	1	✓
3.การประเมินผล	1	+1	+1	+1	1	✓
	2	+1	+1	+1	1	✓
	3	+1	+1	+1	1	✓
	4	+1	+1	+1	1	✓

ภาคผนวก ค

- รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ
- รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจให้คะแนนผลงานศิลปะ

ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

1. นางสาวอัมพร พันธุ์พานิชย์	ตำแหน่ง ครู คศ.2 ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
โรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์
2. นางกลอยใจ สอนขวัญ	ตำแหน่ง ครู คศ.3
โรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์
3. นางนวลทิพย์ ตริสุวรรณ	ตำแหน่ง ครู คศ.2
โรงเรียนโสตศึกษาทุ่งมหาเมฆ

ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจให้คะแนนผลงานศิลปะ
 โดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน
 ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

1. นางสาวอัมพร พันธุ์พานิชย์	ตำแหน่ง ครู คศ.2 ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
โรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์
2. นางศิริลักษณ์ มาลีประเสริฐ	ตำแหน่ง ครู คศ.3
โรงเรียนวัดเวตะวันธรรมवास
3. นางสาวพินทุมดี สิงห์เสนี	ตำแหน่ง ครู คศ.2
โรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์

ภาคผนวก ง

- ภาพกิจกรรมการเรียนการสอน

บรรยากาศในการเรียนศิลปะโดยการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการเล่านิทาน

ขณะปฏิบัติงานศิลปะ

นำเสนอผลงาน

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวรุ่งระวี ดิษฐเจริญ
วันเดือนปีเกิด	15 ตุลาคม พ.ศ. 2513
สถานที่เกิด	ง.25/6 ถ.ดาวดึงส์ ต.ปากน้ำโพ อ.เมือง จ.นครสวรรค์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	135/1 ถ.พระรามที่ 5 แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพฯ
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครู คศ.2
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ 137 ถ.พระรามที่ 5 แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพฯ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2526	ประถมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนเขากบวิวรรสูวิทยา
พ.ศ.2529	มัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนสตรีนครสวรรค์
พ.ศ.2532	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จากวิทยาลัยอาชีวศึกษานครสวรรค์
พ.ศ.2534	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเพาะช่าง
พ.ศ.2536	ศษ.บ. (ศึกษาศาสตร์) จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
พ.ศ.2549	กศ.ม. (ศิลปศึกษา) การศึกษามหาบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ